

Kallelse och ärendelista till

Kommunfullmäktige

Tid: 2015-02-23 kl. 18:00

***OBS! Fotografering på plan 5. Drop in från kl 17:00.
Kommer att vara samma upplägg vid nästa sammanträde.***

Plats: Sessionssalen

Ledamot som inte kan närvara vid sammanträdet skall själv kontakta ersättare

Dagordning		
1. Inledning <ul style="list-style-type: none"> - Mötets öppnande - Val av protokolljusterare - Upprop		
2.		Fastställande av dagordning
3.		Anmälan av nya ledamöter och ersättare i kommunfullmäktige
4.		Anmälan av nya motioner och medborgarförslag
5.		Frågor
6.	KS11/0121	Motion om att bygga egna vindkraftverk som producerar den el som Skövde kommun förbrukar inom egen verksamhet
7.	KS2013.0393	Motion om trafikstrategi (trafikljus)
8.	KS2014.0320	Medborgarförslag gällande reningsverk vid sjön Lången
9.	KS2014.0513	Detaljplan för Rönnen 8 m.m.
10.	KS2014.0520	Framtagande av en biblioteksplan för Skövde kommun

11.	KS2015.0037	Upphävande av beslut om reglemente för kommunala pensionärsrådet
12.	KS2015.0037	Upphävande av beslut om reglemente för råd för funktionshinderfrågor
13.	KS2015.0041	Förslag till ändring av placeringsinriktning i finanspolicyn
14.	KS2015.0042	Förslag till ändring av andelen bostadsobligationer i finanspolicyn
15.	KS11/0390	Beslut om att fastställa Melldala vattenskyddsområde samt föreskrifter
16.	KS2014.0020	Rapporter om gynnande beslut om bistånd som inte har verkställts, kvartal 4 2014
17.		Anmälningssärenden
18.		Valärenden
19. Mötet avslutas		

Skövde, 2015-02-12

Conny Brännberg
Ordförande

Agneta Tilly
Sekreterare

KS § 16/15 Motion om att bygga egna vindkraftverk som producerar den el som Skövde kommun förbrukar inom egen verksamhet

KS11/0121

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Kommunstyrelsens arbetsutskott	2015-01-28	3/15
2 Kommunstyrelsen	2015-02-09	16/15

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att anse motionen besvarad i och med redovisning av elkraft samt pågående arbete på Skövde Värmeverk med att få fjärrvärmeproduktionen helt fossilfri.

Reservation

Roger Almgren (MP) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget förslag.

Yrkanden

Leif Walterum (C) yrkar bifall till kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag till beslut.
Roger Almgren (MP) yrkar bifall till motionen.

Beslutsgång

Ordförande ställer de båda yrkandena mot varandra och finner att kommunstyrelsen beslutar enligt kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag till beslut.

Bakgrund

Sture Grönblad (MP) har för Miljöpartiet de Grönas i Skövde lämnat in en motion om att Skövde kommun borde kunna bygga egna vindkraftverk som producerar den el som Skövde kommun förbrukar inom egen verksamhet.

I motionen föreslås att:

Ett investeringsprogram upprättas och antas, som leder fram till att Skövde kommun på sikt producerar lika mycket egen förnybar energi som kommunen förbrukar inom egen verksamhet.

Motionen har skickats på remiss till tekniska nämnden.

Tekniska nämnden har föreslagit avslag på motionen.

Att bli självförsörjande är ett mål som är högre ställt än Vision 2025 och vår Energi- och klimatplan. Skövde kommun köper idag all elkraft med ursprungsmärkning nordisk vattenkraft. De ekonomiska förutsättningarna för egna energiinvesteringar påverkas kraftigt av bidragsregler, politiska beslut och energimarknaden i stort. Skövde skulle behöva 6-8 vindkraftverk för att producera den el som förbrukas och investeringskostanden kan mycket grovt uppskattas till dryga 300 miljoner kronor. Frågor som bör beaktas är om vi är beredda på att riskera en ekonomisk belastning för att uppnå detta samt var eventuella vindkraftverk ska placeras.

Utdrag ur årsredovisning 2013 för Skövde Värmeverk samt deras hemsida

Skövde Värmeverk är miljöcertifierat och arbetar mot ständig förbättring inom miljöområdet. Miljömål och handlingsplaner arbetas mot och ett av miljömålen är att uppnå en fossilbränslefri fjärrvärmeproduktion.

Ett nytt bioeldat kraftvärmeverk håller på att byggas. När anläggningen är i drift hösten 2016 kommer fjärrvärmeproduktionen att vara helt fri från fossila bränslen. Investeringen är en miljöåtgärd och syftar till att uppnå en fossilfri uppvärmning i kommunen i enlighet med Vision 2015.

Handlingar

Tekniska nämnden 2014-08-26, § 43

Motion 2011-02-25

Delges

Servicenämnden

Motion till Skövde kommunfullmäktige.

Kan IKEA borde Skövde kommun kunna, nämligen att bygga egna vindkraftverk som producerar den el som Skövde kommun förbrukar inom egen verksamhet.

Bakgrund: IKEA har beslutat att uppföra vindkraftverk i Sverige som ska producera lika mycket el-energi som deras 17 varuhus i Sverige förbrukar.

Kommunfullmäktige har i januari 2011 antagit Alliansens programförklaring för innevarande mandatperiod. I den står under rubriken *Mål för mandatperioden* i punkt 5: *Skövde ska utvecklas som en grön kommun.*

I den långsiktiga målsättningen i samma plan står: *Vi har lyckats om vi 2025 använder så gott som uteslutande förnybar energi.*

Föreslår att kommunfullmäktige beslutar:

att ett investeringsprogram upprättas och antages, som leder fram till att Skövde kommun på sikt producerar lika mycket egen förnybar energi som kommunen förbrukar inom egen verksamhet.

Miljöpartiet i Skövde,
genom Sture Grönblad, i februari 2011.

TEN § 43/14**Yttrande motion, elförsörjning**

TEN2014.0189

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Tekniska nämndens AU	2014-06-10	33/14
2 Tekniska nämnden	2014-08-26	43/14

Beslut

Tekniska nämnden avstyrker motionen.

Yrkanden

Arbetsutskottet har föreslagit att tekniska nämnden avstyrker motionen.

Janette Leinonen (MP) yrkar bifall till motionen.

Ordföranden finner att tekniska nämnden har avstyrks motionen.

Reservation

Janette Leinonen (MP) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget förslag.

Bakgrund

Miljöpartiet motionerar om att Skövde kommun ska bli självförsörjande avseende elkraft. Skövde kommun förbrukar för närvarande 46-50 GWh el per år beroende på bl. årsmedeltemperatur.

Att bli självförsörjande är ett mål som är högre ställt än Vision 2025 och vår Energi- och Klimatplan. Skövde kommun köper idag all elkraft med ursprungsmärkning nordisk vattenkraft. Det går också att köpa elkraft som kommer från vind, vilket dock tekniska nämnden inte valt. De ekonomiska förutsättningarna för egna energinvesteringar påverkas kraftigt av bidragsregler, politiska beslut och energimarknaden i stort. Det är därför viktigt att ställa sig frågan om självförsörjningen är så principiellt viktigt att vi är beredda på att riskera en ekonomisk belastning för att uppnå detta.

Skövde skulle behöva 6-8 vindkraftverk för att producera den el som förbrukas och investeringskostnaden kan mycket grovt uppskattas till dryga 300 mnkr. En fråga som också bör beaktas är var Skövdes eventuella vindkraftverk ska placeras, då det inte är helt okontroversiellt med lokaliseringsfrågorna.

Handlingar

TU Yttrande motion, elförsörjning

Motionen

Delges

Kommunstyrelsen

KS § 17/15 Motion om trafikstrategi (trafikljus)

KS2013.0393

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Kommunstyrelsens arbetsutskott	2015-01-28	2/15
2 Kommunstyrelsen	2015-02-09	17/15

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att bifalla motionen, samt ger samhällsbyggnadsförvaltningen i uppdrag att genomföra åtgärder enligt deras förslag nedan.

Reservation

Josef Fransson (SD) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget förslag.

Yrkanden

Leif Walterum (C) och Roger Almgren (MP) yrkar bifall till kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag till beslut.

Josef Fransson (SD) yrkar på att motionen ska anses besvarad samt ge samhällsbyggnadsförvaltningen i uppdrag att genomföra åtgärder enligt deras förslag.

Beslutsgång

Ordförande ställer de båda yrkandena mot varandra och finner att kommunstyrelsen beslutar enligt kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag till beslut.

Bakgrund

Sture Grönblad (MP) har lämnat in en motion angående trafikstrategi för trafikljus.

I motionen föreslås att:

Styrsystemen vid trafikljusen omprogrammeras så att cyklister får grönt ljus automatiskt samtidigt som bilarna, så att man slipper stanna och trycka på knapp för att få grönt ljus.

Motionen har skickats på remiss till tekniska nämnden.

Tekniska nämnden har föreslagit avslag på motionen.

Kommunstyrelsen har återremitterat ärendet för djupare beredning till samhällsbyggnadsförvaltningen. Ansvaret för frågorna har flyttats från tekniska nämnden till samhällsbyggnadsförvaltningen.

Samhällsbyggnadsförvaltningen har föreslagit bifall till motionen, samt så föreslår de att åtgärder genomförs enligt:

— Omprogrammering av kommunens samtliga trafiksignalanläggningar så att en ankommande bil förutom grönt för biltrafik även anmäler grönt för både cyklister gångtrafikanter. Omloppstiden förlängs därmed från 10 till 16 sekunder.

— Undantag 1

Trafiksignalen i korsningen Kavelbrovägen/Segerstorpsvägen omfattar inte gång- eller cykelöverfarter och berörs därför inte.

— Undantag 2

I den allra mest ansträngda korsningen Mörkekorset programmeras signalen om så

att bilden anmäler både cykel och gång, men omloppstiden på 10 sekunder behålls. Trafiksignalen kompletteras med radarutrustning som förlänger gröntiden för gångtrafikanter vid de tillfällen en gångtrafikanter befinner sig ute på övergångstället när de 10 sekunderna passerat.

Fler signaler skulle kunna kompletteras med denna utrustning, men inte förrän en utvärdering av driftsäkerhet och funktion har gjorts och sker i så fall i ett senare skede.

Kostnaderna för åtgärderna har bedömts till cirka 200 000 kronor och inryms i ordinarie driftbudget.

Handlingar

Yttrande från samhällsbyggnadsförvaltningen 2014-11-17

Kommunstyrelsen 2014-03-10, § 32

Yttrande tekniska nämnden 2013-12-17, § 89

Motionen 2013-09-18

Delges

Samhällsbyggnadsförvaltningen

Tekniska nämnden

Motion till Skövde kommunfullmäktige.

Motion angående ”Trafikstrategi”.

Bakgrund: I den av kommunfullmäktige antagna Trafikstrategin 2012-03-01, står på sidan 4 citat ”Trafikstrategin innebär ett tankesätt där samtliga trafikslag behandlas på ett jämställt och balanserat sätt i planeringen.”

Nyligen hölls i Skövde i kommuns regi ett föredrag om cyklingens förträffligheter. Undertecknad cyklar själv mycket och känner mig diskriminerad när jag måste stanna och aktivt trycka på knapp när jag ska passera korsning med trafikljus, trots att bilarna redan har fått grönt ljus.

Föreslår:

att styrsystemen vid trafikljusen omprogrammeras så att cyklister får grönt ljus automatiskt samtidigt som bilarna, så att man slipper stanna och trycka på knapp för att få grönt ljus.

Skövde den 18 september 2013.

Sture Grönblad, Miljöpartiet.

KS § 32/14**Motion om trafikstrategi trafikljus**

KS2013.0393

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Kommunstyrelsens arbetsutskott	2014-02-12	19/14
2 Kommunstyrelsen	2014-03-10	32/14

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar att återremittera motionen för fördjupad beredning av tekniska nämnden.

Yrkande

Leif Walterum (C) yrkar att ärendet återremitteras för fördjupad beredning av tekniska nämnden.

Bakgrund

Sture Grönblad (MP) har för Miljöpartiet lämnat in en motion angående trafikstrategi för trafikljus.

I motionen föreslås att:

Styrsystemet vid trafikljusen omprogrammeras så att cyklister får grönt ljus automatiskt samtidigt som bilarna, så att man slipper stanna och trycka på knapp för att få grönt ljus.

Motionen har skickats på remiss till tekniska nämnden.

Tekniska nämnden har avstyrkt motionen. Nämnden ställer sig dock bakom intentionerna i motionen. Huvuddelen av kommunens trafiksignaler är redan programmerade på det föreslagna sättet. Vid ett fåtal trafiksignaler anmäler cyklisterna sin ankomst själva. Det är ett vanligt förekommande önskemål att det alltid ska vara grön gubbe när cyklisterna har grönt. Problemet med det är att gåendes gröntid i en trafiksignal är i princip dubbelt så lång som cyklistens. Om man alltid skulle använda gröntiden, även då det inte finns någon gående, skulle det medföra att omloppstiden förlängs med köbildning som följd.

Nämnden uppger också att Trafiksignalerna vid Gröna vägen/Falköpingsvägen och Hjövägen/Aspelundsvägen är Trafikverkets, de varken ägs eller styrs av Skövde kommun.

Handlingar

Motionen av 2013-09-18

Yttrande tekniska nämnden av 2013-12-17, § 89

Delges

Tekniska Nämnden

---

kommunstyrelsen@skovde.se

Trafikstrategi trafikljus

Samhällsbyggnadsförvaltningens förslag till beslut

Samhällsbyggnadsförvaltningen föreslår bifall till motionen och att åtgärder enligt samhällsbyggnadsförvaltningens förslag genomförs.

Kostnaden för åtgärderna bedöms till ca 200 000 kr och inryms i ordinarie driftbudget.

Bakgrund

Miljöpartiet har genom Sture Grönblad lämnat in en motion där det föreslås att trafiksignalerna ska omprogrammeras så att cyklister automatiskt får grönt samtidigt som bilarna. Tekniska nämnden som tidigare hade ansvar för frågan föreslog att motionen skulle avstyrkas, men kommunstyrelsen återremitterade ärendet för fördjupad beredning.

Skövde kommuns trafiksignaler är redan idag programmerade så att cyklister automatiskt får grönt samtidigt som biltrafiken. Problemet är snarare att gångtrafikanterna inte får grönt, utan den signalen lyser röd. Biltrafikanterna uppfattar då att cyklisten kör mot rött och konflikter uppstår som framförallt innebär brister i trafiksäkerheten. Anledningen till att inte gångtrafikanterna också får grönt samtidigt som bilarna är att omloppstiden då skulle bli längre (öka från 10 sekunder till 16 sekunder). Det finns lösningar där man kompletterar med fler cykelsignaler för att uppmärksamma bilisterna på att cyklisten har grönt även om gångtrafikanterna har rött, men risken kvarstår att det inte framgår tillräckligt tydligt.

Trafiksäkerhetsproblemen får anses vara så pass frekventa och medföra allvarliga konsekvenser att det kan motivera att trafiksignalerna anpassas och därmed blir något trögare. Notera att det inte kommer att innebära någon skillnad i högtrafik på platser där det är mycket gångtrafik eftersom det då hela tiden finns någon som har ”tryckt på knappen” och redan påkallat den längre omloppstiden.

De åtgärder som samhällsbyggnadsförvaltningen föreslår är:

- Omprogrammering av kommunens samtliga trafiksignalanläggningar så att en ankommande bil förutom grönt för biltrafik även anmäler grönt för både cyklister och gångtrafikanter. Omloppstiden förlängs därmed från 10 till 16 sekunder.
- *Undantag 1.* Trafiksignalen i korsningen Kavelbrovägen/Segestorpsvägen omfattar inte gång- eller cykelöverfarter och berörs därför inte.

- *Undantag 2.* I den allra mest ansträngda korsningen Mörkekorset programmeras signalen om så att bilen anmäler både cykel och gång – MEN omloppstiden på 10 sekunder behålls. Trafiksignalen kompletteras med radarutrustning som förlänger gröntiden för gångtrafikanter vid de tillfällen en gångtrafikanter befinner sig ute på övergångstället när de 10 sekunderna passerat. Fler signaler skulle kunna kompletteras med denna utrustning, men inte förrän en utvärdering av driftsäkerhet och funktion har gjorts och sker i så fall i ett senare skede.

Handlingar som ingår i beslutet

Motion från Miljöpartiet, Sture Grönblad

KS § 32/14 Återremiss av motion om trafikstrategi/trafikljus

SAMHÄLLSBYGGNADSFÖRVALTNINGEN

Eva Darolf Linnros
Samhällsbyggnadschef

Anna Möller
Enhetschef projekt

TEN § 89/13**Reviderat förslag till yttrande över motion om trafikstrategi (trafikljus)**

TEN2013.0252

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Tekniska nämndens AU	2013-12-10	75/13
2 Tekniska nämnden	2013-12-17	89/13

Beslut

Tekniska nämnden avstyrker motionen om strategi för trafikljus med hänvisning till att förslaget är för detaljerat för beslut i kommunfullmäktige.

Tekniska nämnden ställer sig dock bakom intentionerna i motionen.

Yrkande

Janette Leinonen yrkar att motionen tillstyrks.

Ordföranden finner att tekniska nämnden beslutar enligt arbetsutskottets förslag.

Reservation

Janette Leinonen reserverar sig mot beslutet till förmån för eget förslag.

Bakgrund

Miljöpartiet har genom Sture Grönblad lämnat in en motion där det föreslås att trafiksignalerna ska omprogrammeras så att cyklister automatiskt får grönt samtidigt som bilarna.

Huvuddelen av Skövde kommuns trafiksignaler är redan idag programmerade på det föreslagna sättet. Intentionerna i motionen ligger därmed helt i linje med tekniska nämndens ambition. En bil som anmäler sin ankomst till trafiksignalen via de nedfrästa slingorna anmäler samtidigt cyklister i samma färdriktning. Vid ett fåtal trafiksignaler finns dessutom kameror som riktats mot cykelbanan så att cyklisterna även anmäler sin ankomst själva. Även om detta redan är genomfört finns det fortfarande stora förbättringsområden för cyklisterna – både vid trafiksignaler och på andra platser. Det vanligast förekommande önskemålet/synpunkten är att det alltid ska vara "grön gubbe" när cyklisterna har grönt. Detta för att svängande bilar bättre ska observera att det kan förekomma korsande oskyddade trafikanter. Problemet med detta är att gåendes gröntid i en trafiksignal är i princip dubbelt så lång som cyklistens. Om man alltid skulle använda den längre gröntiden (även då det inte finns någon gående) skulle det medföra att omloppstiden förlängs väsentligt och att signalanläggningarna med köbildning som följd. För att till viss del komma till rätta med problemet med svängande trafik har några av signalerna kompletterats med fler cykellyktor som bilarna kan se.

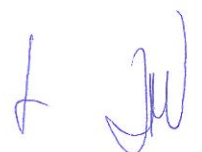
Värt att nämna är också att trafiksignalerna vid Gröna vägen/Falköpingsvägen och Hjövägen/Aspelundsvägen är Trafikverkets och inte ägs eller styrs av Skövde kommun.

Handlingar

Reviderat förslag till yttrande över motion om trafikstrategi (trafikljus)

Delges

Kommunstyrelsen

KS § 18/15 Medborgarförslag gällande reningsverk vid sjön Lången

KS2014.0320

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Kommunstyrelsens arbetsutskott	2015-01-28	4/15
2 Kommunstyrelsen	2015-02-09	18/15

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att medborgarförslaget anses besvarat i och med det uppdrag samhällsbyggnadsförvaltningen fått av kommunstyrelsen, se nedan.

Bakgrund

Anders Löfgren har inkommit med ett medborgarförslag gällande reningsverk vid sjön Lången. Lången håller på att helt växa igen. Det är redan i dag ett stort projekt att återställa sjön och kan om bara några år gränsa till det omöjliga. Förslag på åtgärder som måste till för att rädda sjön; kvävefallor måste anläggas och utsläppen från dem ska ske direkt i Kräftån, vattennivån måste höjas till tidigare nivå samt så får inte utsläppet från reningsverket via en trumma fortsätta.

I medborgarförslaget föreslås att:
Sjön Lången återställs och det är brådskande.

Medborgarförslaget har skickats på remiss till samhällsbyggnadsförvaltningen och tekniska nämnden.

Samhällsbyggnadsförvaltningen har föreslagit att medborgarförslaget ska anses besvarat då förvaltningen i oktober 2014 fått i uppdrag att till kommunstyrelsen redovisa ett förslag på direktiv för en utredning som klargör vad som ligger bakom problematiken med igenväxning i sjön Lången, med förslag på åtgärder och skötselplan. Uppdraget gavs i samband med svar på skrivelse från Långens fiskevårdsområdesförening.

Tekniska nämnden har föreslagit avslag på medborgarförslaget. Nämnden ser dock gärna att samhällsbyggnadsförvaltningen vidare utreder orsakerna till igenväxningen, ansvarsfördelning och möjliga åtgärder.

Handlingar

Medborgarförslag 2014-07-16

Yttrande samhällsbyggnadsförvaltningen 2014-11-18

Tekniska nämnden 2014-12-16, § 80

Delges

Förslagsställaren

Samhällsbyggnadsförvaltningen

Servicenämnden

Timmersdala 2014-07.14

Anders Löfgren
Mariestadvägen 21
540 16 Timmersdala
Tel. 0511-81466
gustafn@telia.com

**Skövde kommun
Konsult & service
541 83 Skövde**

Medborgarförslag gällande reningsverk vid sjön Lången.

Sedan reningsverket vid Lången anlades har både Lerdala och Timmersdala befolkningstal vuxit stort. Detta medför att kvävehalten har ökat, vilket medför att Lången håller på att helt växa igen.

Åtgärder som måste till för att rädda sjön är: kvävefallor måste anläggas, och utsläppen från dem skall ske direkt i Kräftån. Utsläppet från reningsverket sker i dag genom en trumma flera hundra meter ut i sjön, så får det inte fortsätta. Vattennivån måste höjas till tidigare nivå.

Sjön håller nu på att växa igen helt, om bara några år, om inget görs, finns inte Lången kvar som sjö.

Från badplatsen och norr ut mot Stensnäs är redan igenvuxet. Lika illa är det efter stranden mot Lerdala, där har vattenväxter brett ut sig cirka 75 till 100 meter ut i sjön.

Restituering av sjön brådskar, och är redan i dag ett stort projekt som bara växer för varje år om inget görs, och kan om bara några år gränsa till det omöjliga.

Ser fram mot fullmäktiges kloka beslut i ärendet så att sjön Lången räddas!

Med vänlig hälsning!

Anders Löfgren

Kommunstyrelsen

Medborgarförslag gällande reningsverk vid sjön Lången

Samhällsbyggnadsförvaltningens förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar om avslag på ärendet med motivering att, då kommunstyrelsens arbetsutskott tidigare beslutat att ge Samhällsbyggnadsförvaltningen i uppdrag (ADM.2014.324) att till kommunstyrelsen redovisa ett förslag på direktiv för en utredning som klargör vad som ligger bakom problematiken med igenväxning i Sjön Lången, innehållande förslag på åtgärder och skötselplan, kan detta medborgarförslag anses bli besvarat i denna utredning.

Sammanfattning

Sedan reningsverket vid Lången anlades har både Lerdala och Timmersdala befolkningstal vuxit stort. Detta medför att kvävehalten har ökat, vilket medför att Lången håller på att helt växa igen.

Bakgrund

Enligt medborgar förslaget är det följande åtgärder som måste till för att rädda sjön:
kvävefällor som måste anläggas, och utsläppen från dem skall ske direkt i Kräftån. Utsläppet från reningsverket sker i dag genom en trumma flera hundra meter ut i sjön, så får det inte fortsätta. Vattennivån måste höjas till tidigare nivå. Sjön håller nu på att växa igen helt, om bara några år, om inget görs, finns inte Lången kvar som sjö.

Handlingar som ingår i beslutet

Medborgarförslag gällande reningsverk vid sjön Lången.

SAMHÄLLSBYGGNADSFÖRVALTNINGEN

Gunnar Björkenor
Enhetschef Skog & Miljöenheten

TEN § 80/14**Medborgarförslag gällande reningsverk vid sjön Lången**

TEN2014.0311

Behandlat av	Datum	Ärende
I Tekniska nämnden	2014-12-16	80/14

Beslut

Tekniska nämnden avstyrker medborgarförslaget om kvävefällor vid Timmersdala reningsverk.

Nämnden ser dock gärna att samhällsbyggnadsförvaltningen vidare utreder orsakerna till igenväxningen, ansvarfördelning och möjliga åtgärder.

Bakgrund

Anders Löfgren skickade i somras ett brev via Synpunkten med samma budskap som medborgarförslaget och VA-avdelningen svarade då nedanstående vilket ger bakgrunden till att nämnden avslår medborgarförslaget.

Placeringen av ledningen och utloppet för det renade avloppsvattnet från Timmersdala reningsverk är styrt genom den vattendom från 1970 (med tillägg 1974) som Timmersdala avloppsreningsverk omfattas av. Det är mycket svårt att ändra eller upphäva denna dom. Ledningen är 185 m lång och går rakt västerut från reningsverket och mynnar i vassområdet i sjöns norra del, den smala delen strax innan utloppet i Kräftån. Man brukar lite förenklat säga att det näringsämne som begränsar/styr tillväxten i sötvatten är fosfor. Reningsverket i Timmersdala har en fosforreningsgrad på ca 97% vilket är mycket högt. Kvävereningsgraden är (trots att inget krav på kväverening finns) ca 40%. VA-avdelningen vill påpeka att det finns många källor till utsläpp av näringsämnen i sjön Lången, varav reningsverket är en. Vi arbetar ständigt med att förbättra reningsprocessen för att minimera våra utsläpp.

De tidigaste mätningar vi har av kväve i det renade spillvattnet, från 1987, anger en genomsnittlig halt på 38 mg/l vilket motsvarar ungefär 5 ton/år. samma siffra låg 2013 på 2,9 ton/år med högre inkommande belastning.

Ärendet via Synpunkten i somras var ställt till Samhällsbyggnad vilka enligt uppgift skulle titta vidare på frågan. Vi välkomnar en utredning för att ta fram ansvarfördelning, orsakerna till igenväxningen och möjliga åtgärder.

Handlingar

Förslag till beslut om medborgarförslag gällande reningsverk vid sjön Lången

Delges

Kommunstyrelsen

KS § 20/15 Detaljplan för Rönnen 8 m.m.

KS2014.0513

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Kommunstyrelsens arbetsutskott	2015-01-14	1/15
2 Kommunstyrelsen	2015-02-09	20/15

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att föreslå kommunfullmäktige besluta att anta detaljplan för Rönnen 8 och del av Skövde 4:310.

Reservation

Roger Almgren (MP) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget förslag.

Yrkande

Roger Almgren (MP) yrkar avslag på till kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag till beslut med hänvisning till bebyggelse av parkmark och de synpunkter som miljöpartiet har lämnat vid framtagandet av detaljplanen.

Leif Walterum (C), Magnus Hammar Borsch (M) och Torbjörn Bergman (M) yrkar bifall till kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag till beslut.

Beslutsgång

Ordförande ställer de båda yrkandena mot varandra och finner att kommunstyrelsen beslutar enligt kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag till beslut.

Bakgrund

I Översiktsplan 2025 anges planområdet som centrumbebyggelse. Planområdet berörs av två detaljplaner, Dp 440 vilken omfattar den västra delen av planområdet där f.d. Tingshuset är lokaliserat och Dp 471 för östra delen vilken omfattar Tingshusparken. I gällande detaljplan, Dp 440, utpekas f.d. Tingshuset som kulturhistoriskt värdefull miljö och Tingshusparken, Dp 471, anges som parkmark samt kvarter för transformatorstation.

Detaljplanen berör fastigheterna Rönnen 8 och del av Skövde 4:310. Planområdet utgörs av f.d. Tingshusbyggnaden samt Tingshusparken.

Planområdet ingår i Underlag till kulturmiljöprogram för Skövde kommun som togs fram 2011 i samarbete mellan Västergötlands museum, Skövde kommun och Västra Götalandsregionen. I materialet pekas området kring det f.d. Tingshuset ut som en av Skövdes mest karaktäristiska och identitetsbärande kulturmiljöer, där miljön ur ett kulturhistoriskt perspektiv är av största vikt för Skövde. Området är också av mycket stort regionhistoriskt intresse med anledning av sin starka och tydliga förankring i regementsstaden och järnvägsstaden Skövde. Med anledning av de höga kulturvärdena togs en detaljplan, DP 440, med syftet att skydda kulturhistoriskt värdefulla byggnader och miljöer i Vasastaden, fram till 1995. Denna detaljplan omfattar västra delen av planområdet där det f.d. Tingshuset är lokaliserat. I DP 440 är f.d. Tingshuset markerat med q1 vilket betyder att byggnaden pekats ut som kulturhistoriskt värdefull miljö. Detta innebär att ändring av byggnaden inte får förvanska dess karaktär eller anpassning till omgivningens

egenart. Inför detaljplanearbetet togs ett antikvariskt utlåtande fram vars syfte varit att peka på de arkitektoniska element och egenskaper som ligger bakom beteckningen och som bör värnas vid en eventuell ombyggnad.

Förslaget

I planförslaget föreslås att Tingshusparken tas i anspråk för ny bostadsbebyggelse samt att användningen för den befintliga huskroppen i norr, som inrymmer den f.d. Tingssalen, ändras från samlingslokal till bostads- och centrumändamål. Förslaget beräknas skapa förutsättningar för ca 32 lägenheter. Planförslaget innebär även att den befintliga transformatorstationen flyttas norrut mot planområdets gräns samt att busshållplatsen på Storgatans västra sida flyttas något norrut på Storgatan.

För Tingshusparken i planområdets östra del gäller DP 471 som anger parkmark samt kvartersmark för transformatorstation. I denna del avses en ny byggnad i fem våningar att uppföras samt en förflyttning av transformatorstationen till områdets norra del. I parken finns perennplanteringar, bänkar och statyn La Mano av Liss Eriksson. Växtligheten mot f.d. Tingshuset utgörs av fläder, gullregn och hagtorn.

I äldre tider låg den gamla komministergårdens (Cappellansgården) flygelbyggnader på platsen och i den nordöstra delen av parken finns rester av den lönnallé som tidigare ledde till gården. Gårdens mangårdsbyggnad, ett av Skövdes äldsta hus, ligger kvar i hörnet av Richerts gata och Skolgatan. I och med uppförandet av Tingshuset bröts kopplingen mellan mangårdsbyggnaden och allén. Träden i allén har höga naturvärden och har inventerats under detaljplanearbetet. I Tingshusparkens södra del står en Ornäsbjörk, trädslaget utnämndes 1985 till Sveriges riksträd och har sedan dess planterats ut i flera av Sveriges kommuner. Under våren när lövsprickningen sker och trädet fått s.k. "musöron" skickas en rapport till www.stadsträdgårdsmästare.org. Från denna sida kan man därefter följa vårens ankomst över hela Sverige. I samband med exploateringen kommer all vegetation i Tingshusparken att tas ned och en ny Ornäsbjörk planteras på lämplig plats utanför planområdet. Borttagen vegetation i parken kompenseras genom förgårdsmark mot Storgatan samt ett planterbart bjälklag under det gemensamma gårdsrummet mot Tingshuset.

Med anledning av planområdets höga bevarandevärden ska den nya byggnadsvolymen utformas så att den stärker stadsbilden och områdets kulturhistoriska värden och stor vikt ska läggas vid utformningen och gestaltningen av den nya byggnaden.

Planområdet avses att, liksom i dagsläget, angöras från Richerts gata. I anslutning till den planerade byggnationen kommer ett underjordiskt parkeringsgarage att uppföras. Parkeringen för kvarterets behov avses att lösas inom kvartersmark och antagna riktlinjer för parkeringsbehov i Skövde kommun följas.

Motivering av beslut

Byggnadsnämnden beslutade vid sitt sammanträde 2014-05-08 § 38, att ge Samhällsbyggnadsförvaltningen i uppdrag att genomföra samråd gällande förslag till detaljplan för Rönnen 8 m.m. Inkomna synpunkter och/eller invändningar som framförts under samrådstiden 12:e maj till 13:e juni 2014, har behandlats och bemötts i bifogad samrådsredogörelse.

Byggnadsnämnden beslutade vid sitt sammanträde 2014-09-11 § 82, att ge Samhällsbyggnadsförvaltningen i uppdrag att genomföra granskning gällande förslag till detaljplan för Rönnen 8 och del av Skövde 4:310. Granskningen har ägt rum mellan den 15:e september och 26:e oktober 2014. Totalt har 28 skrivelser inkommit, varav 5 utan erinran. Inkomna synpunkter och/eller invändningar har behandlats och bemötts i bifogat granskningsutlåtande. Nedan redovisas en kort sammanfattning av de större synpunkter och/eller invändningar mot förslaget som inkommit. Därtill vilka förändringar och tillägg till detaljplanen som föreslås.

Länsstyrelsen i Västra Götaland, liksom Trafikverket anser, för att planen ska stämma överens med Boverkets allmänna råd 2008:1, att bestämmelse m1 bör ändras så att det framgår att riktvärdena för ljuddämpad sida (ekvivalentvärde 50 dBA) ska följas för minst hälften av bostadsrummen.

Bostadsrättsföreningen Rönnen samt 14 närboende i kvarteren Saturnus och Rönnen motsätter sig en exploatering av Tingshusparken. Bland de närboende framförs även synpunkter och/eller invändningar kring nedan följande frågor:

Anonymisering i samrådsredogörelse. Försämring av ekonomiska och miljömässiga förutsättningar för närliggande bostadsrätter. Krav på fler utredningar av bevarandeplan, luftkvalitet, stadsrum, buller m.m. Redogörelse av natur- och kulturpolitiska synpunkter. Avvikelse från kulturmiljöprogrammet. Busshållplatsens nya lokalisering. Planförslaget strider mot PBL 2 kap. 6 §. Skälig hänsyn till befintlig bebyggelse. Plankontoret har överskridit sina befogenheter och medvetet arbetat fram ett felaktigt underlag till beslut genom att inte ta hänsyn till bevarandeplanen för Vasastaden. Trafiksituationen på Storgatan kommer att förändras p.g.a. ombyggnad av Kungsgatan. Ökad insyn i bostad och skuggverkan. Ny lokalisering av nätstation.

Miljöpartiet i Skövde har inkommit med yttrande om att ytor som är planlagda som parker ska bevaras och yrkar därför avslag på denna plan.

Med anledning av under granskningen inkomna synpunkter föreslås följande förändringar och tillägg göras i detaljplanen:

Bestämmelse m1 omformuleras.

Samhällsbyggnadsförvaltningen gör bedömningen att en ombyggnad av Tingshuset till bostads-, kontors- och centrumändamål skapar förutsättningar för att bevara byggnadens karaktär och kulturhistoriska värden, under förutsättning att de råd som anges i det antikvariska utlåtandet följs. Ianspråktagandet av Tingshusparken för bostadsändamål innebär att ca 24 centralt belägna bostäder tillskapas i Skövde centrum vilket är i linje med uppsatta visionsmål.

Handlingar

Detaljplan för Rönnen 8 m.m.

Delges

Samhällsbyggnadsförvaltningen

BN § 148

PLAN.2013.14

Detaljplan för Rönnen 8 m.m. på fastigheten RÖNNEN 8**Beslut**

Byggnadsnämnden godkänner förslag till detaljplan för Rönnen 8 och del av Skövde 4:310 samt överlämnar ärendet till kommunfullmäktige för antagande.

Yrkanden

Ordförande yrkar att byggnadsnämnden beslutar enligt samhällsbyggnadsförvaltningens förslag.

Björn Spetz (FP) och Mikael Väisänen (MP) yrkar att byggnadsnämnden inte beslutar att anta detaljplanen.

Ordförande ställer yrkanden mot varandra och finner att samhällsbyggnadsförvaltningens förslag antas.

Omröstning begärs. Följande ordning godkänns:

Ja-röst för bifall till samhällsbyggnadsförvaltningens förslag.

Nej-röst för bifall till Björn Spetz (FP) och Mikael Väisänen (MP) förslag.

Omröstningsresultat

Ledamot	Ja	Nej	Avstår
Jan-Erik Andersson (M)			x
Björn Spetz (FP)		x	
Margaretha Åslund (S)	x		
Gilbert Hamilton (M)	x		
Mikael Väisänen (MP)		x	
Ingemar Karlsson (S)	x		
Orvar Eriksson, ordf	x		
Summa	4	2	1

Byggnadsnämnden har med 4 ja-röster mot 2 nej-röster bifallit samhällsbyggnadsförvaltningens förslag.

Reservationer

Björn Spetz (FP) och Mikael Väisänen (MP) reserverar sig till förmån för eget yrkande.

Sammanfattning

Skövde kommun arbetar med att öka bostadsbyggandet för att uppnå uppsatta visionsmål, i detta ingår att skapa förutsättningar för förtätning. Planens syfte är att göra det möjligt att uppföra flerbostadshus inom del av fastigheten Skövde 4:310 och liten del av Rönnen 8. I detaljplanen ingår även ändring av användningen för det gamla Tingshuset, byggt 1936-38, till att innefatta bostads- och kontorsändamål i den gamla kanslidelen samt bostads- och centrumändamål i tingssalsdelen. Med anledning av planområdet höga bevarandevärde syftar planen även till att skydda och bevara den kulturhistoriskt värdefulla byggnaden Rönnen 8 samt miljön den är lokaliserad i.

Byggnadsnämnden beslutade vid sitt sammanträde 2014-09-11 § 82, att ge samhällsbyggnadsförvaltningen i uppdrag att genomföra granskning kring förslag till detaljplan för Rönnen 8 m.m.

Planområde.

Bakgrund

I Översiktsplan 2025 anges planområdet som centrumbebyggelse. Planområdet berörs av två detaljplaner, Dp 440 vilken omfattar den västra delen av planområdet där f.d. Tingshuset är lokaliserat och Dp 471 för östra delen vilken omfattar Tingshusparken. I gällande detaljplan, Dp 440, utpekas f.d. Tingshuset som kulturhistoriskt värdefull miljö och Tingshusparken, Dp 471, anges som parkmark samt kvarter för transformatorstation.

Detaljplanen berör fastigheterna Rönnen 8 och del av Skövde 4:310. Planområdet utgörs av f.d. Tingshusbyggnaden samt Tingshusparken.

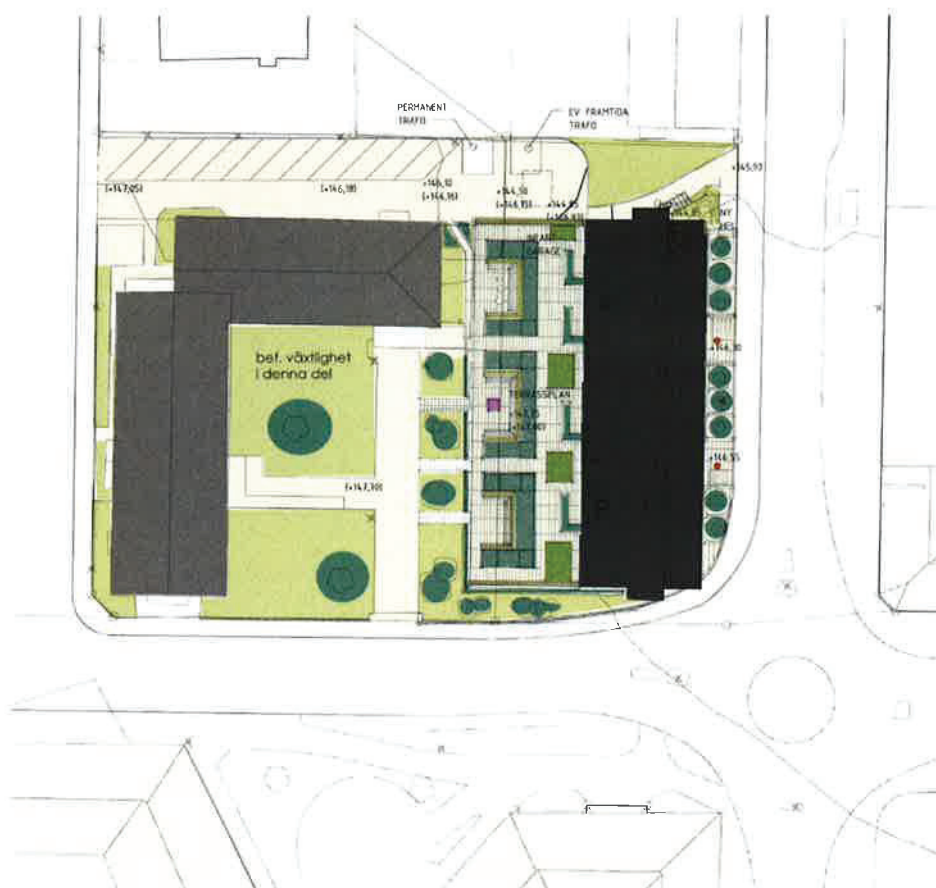
Planområdet ingår i *Underlag till kulturmiljöprogram för Skövde kommun* som togs fram 2011 i samarbete mellan Västergötlands museum, Skövde kommun och Västra Götalandsregionen. I materialet pekas området kring det f.d. Tingshuset ut som en av Skövdes mest karaktäristiska och identitetsbärande kulturmiljöer, där miljön ur ett kulturhistoriskt perspektiv är av största vikt för Skövde. Området är också av mycket stort regionhistoriskt intresse med anledning av sin starka och tydliga förankring i regementsstaden och järnvägsstaden Skövde. Med anledning av de höga kulturvärdena togs en detaljplan, DP 440, med syftet att skydda kulturhistoriskt värdefulla byggnader och miljöer i Vasastaden, fram 1995. Denna detaljplan omfattar västra delen av planområdet där det f.d. Tingshuset är lokaliserat. I DP 440 är f.d. Tingshuset markerat med q₁ vilket betyder att byggnaden pekats ut som kulturhistoriskt värdefull miljö. Detta innebär att ändring av byggnaden inte får förvanska dess karaktär eller anpassning till omgivningens egenart. Inför detaljplanarbetet togs ett antikvariskt utlåtande fram vars syfte varit att peka på de arkitektoniska element och egenskaper som ligger bakom beteckningen och som bör värnas vid en eventuell ombyggnad.

Förslaget

I planförslaget föreslås att Tingshusparken tas i anspråk för ny bostadsbebyggelse samt att användningen för den befintliga huskroppen i norr, som inrymmer den f.d. Tingssalen, ändras från samlingslokal till bostads- och centrumändamål. Förslaget beräknas skapa förutsättningar för ca 32 lägenheter. Planförslaget innebär även att den befintliga transformatorstationen flyttas norrut mot planområdets gräns samt att busshållplatsen på Storgatans västra sida flyttas något norrut på Storgatan.

För Tingshusparken i planområdets östra del gäller DP 471 som anger parkmark samt kvartersmark för transformatorstation. I denna del avses en ny byggnad i fem våningar att uppföras samt en förflyttning av transformatorstationen till områdets norra del. I parken finns perennplanteringar, bänkar och statyn La Mano av Liss Eriksson. Växtligheten mot f.d. Tingshuset utgörs av fläder, gullregn och hagtorn.

Illustrationsplan, Ritningen arkitekter.

I äldre tider låg den gamla komministergårdens (Cappellansgården) flygelbyggnader på platsen och i den nordöstra delen av parken finns rester av den lönnallé som tidigare ledde till gården. Gårdens mangårdsbyggnad, ett av Skövdes äldsta hus, ligger kvar i hörnet av Richerts gata och Skolgatan. I och med uppförandet av Tingshuset bröts kopplingen mellan mangårdsbyggnaden och allén. Träden i allén har höga naturvärden och har inventerats under detaljplanarbetet. I Tingshusparkens södra del står en Ornäsbjörk, trädslaget utnämndes 1985 till Sveriges riksträd och har sedan dess planterats ut i flera av Sveriges kommuner. Under våren när lövsprickningen sker och trädet fått s.k. "musöron" skickas en rapport till www.stadsträdgårdsmästare.org. Från denna sida kan man därefter följa vårens ankomst över hela Sverige. I samband med exploateringen kommer all vegetation i Tingshusparken att tas ned och en ny Ornäsbjörk planteras på lämplig plats utanför planområdet. Borttagen vegetation i parken kompenseras genom förgårdsmark mot Storgatan samt ett planterbart bjälklag under det gemensamma gårdsrummet mot Tingshuset.

Med anledning av planområdets höga bevarandevärden ska den nya byggnadsvolymen utformas så att den stärker stadsbilden och områdets kulturhistoriska värden och stor vikt ska läggas vid utformningen och gestaltningen av den nya byggnaden.

Planområdet avses att, liksom i dagsläget, angöras från Richerts gata. I anslutning till den planerade byggnationen kommer ett underjordiskt parkeringsgarage att uppföras. Parkeringen för kvarterets behov avses att lösas inom kvartersmark och antagna riktlinjer för parkeringsbehov i Skövde kommun följas.

Motivering av beslut

Byggnadsnämnden beslutade vid sitt sammanträde 2014-05-08 § 38, att ge Samhällsbyggnadsförvaltningen i uppdrag att genomföra samråd gällande förslag till detaljplan för Rönnen 8 m.m. Inkomna synpunkter och/eller invändningar som framförts under samrådstiden 12:e maj till 13:e juni 2014, har behandlats och bemötts i bifogad samrådsredogörelse.

Byggnadsnämnden beslutade vid sitt sammanträde 2014-09-11 § 82, att ge Samhällsbyggnadsförvaltningen i uppdrag att genomföra granskning gällande förslag till detaljplan för Rönnen 8 och del av Skövde 4:310. Granskningen har ägt rum mellan den 15:e september och 26:e oktober 2014. Totalt har 28 skrivelser inkommit, varav 5 utan erinran. Inkomna synpunkter och/eller invändningar har behandlats och bemötts i bifogad granskningsutlåtande. Nedan redovisas en kort sammanfattning av de större synpunkter och/eller invändningar mot förslaget som inkommit. Därtill vilka förändringar och tillägg till detaljplanen som föreslås.

Länsstyrelsen i Västra Götaland, liksom Trafikverket anser, för att planen ska stämma överens med Boverkets allmänna råd 2008:1, att bestämmelse m₁ bör ändras så att det framgår att riktvärdena för ljudvärdet sida (ekvivalentvärde 50 dBA) ska följas för minst hälften av bostadsrummen.

Bostadsrättsföreningen Rönnen samt 14 närboende i kvarteren Saturnus och Rönnen motsätter sig en exploatering av Tingshusparken. Bland de närboende framförs även synpunkter och/eller invändningar kring nedan följande frågor:

Anonymisering i samrådsredogörelse. Försämring av ekonomiska och miljömässiga förutsättningar för närliggande bostadsrätter. Krav på fler utredningar av bevarandeplan, luftkvalitet, stadsrum, buller m.m. Redogörelse av natur- och kulturpolitiska synpunkter. Avvikelse från kulturmiljöprogrammet. Busshållplatsens nya lokalisering. Planförslaget strider mot PBL 2 kap. 6 §. Skälig hänsyn till befintlig bebyggelse. Plankontoret har överskridit sina befogenheter och medvetet arbetat fram ett felaktigt underlag till beslut genom att inte ta hänsyn till bevarandeplanen för Vasastaden. Trafiksituationen på Storgatan kommer att förändras p.g.a. ombyggnad av Kungsgatan. Ökad insyn i bostad och skuggverkan. Ny lokalisering av nätstation.

Miljöpartiet i Skövde har inkommit med yttrande om att ytor som är planlagda som parker ska bevaras och yrkar därför avslag på denna plan.

Med anledning av under granskningen inkomna synpunkter föreslås följande förändringar och tillägg göras i detaljplanen:

Bestämmelse m₁ omformuleras.

Samhällsbyggnadsförvaltningen gör bedömningen att en ombyggnad av Tingshuset till bostads-, kontors- och centrumändamål skapar förutsättningar för att bevara byggnadens karaktär och kulturhistoriska värden, under förutsättning att de råd som anges i det antikvariska utlåtandet följs. Ianspråktagandet av Tingshusparken för bostadsändamål innebär att ca 24 centralt belägna bostäder tillskapas i Skövde centrum vilket är i linje med uppsatta visionsmål.

Handlingar

Tjänsteskrivelse, antagande
Plankarta Rönnen 8 m.m. antagande
Planbeskrivning Rönnen 8 m.m. Antagande
Samrådsredogörelse Rönnen 8 m.m _2014-09-11.pdf
Granskningsutlåtande Rönnen 8 m.pdf

Detaljplan för

Rönnen 8 m.m.

Skövde stad, Skövde kommun, Västra Götalands län

Samrådsredogörelse

Upprättad 2014-09-11
Planenheten

FÖRSLAG TILL BESLUT

HUR SAMRÅDET HAR BEDRIVITS

FÖRSLAG

Byggnadsnämnden föreslås godkänna redogörelsen över samrådet enligt nedan och ger Samhällsbyggnadsförvaltningen i uppdrag att ställa ut ett planförslag för Rönnen 8 m.m. för granskning.

Byggnadsnämnden beslutade 2014-05-08 § 38 att ge Samhällsbyggnadsförvaltningen i uppdrag att genomföra samråd gällande förslag till detaljplan för Rönnen 8 m.m.

Samråd har hållits mellan 2014-05-12 och 2014-06-13. Inbjudan har skickats ut med post 2014-05-09 till fastighetsägare enligt upprättad fastighetsförteckning, daterad 2014-04-17. Meddelande om samråd utsändes samtidigt via e-post till berörda kommunala nämnder, förvaltningar och bolag samt till remissinstanser enligt nedan. Annons kring samrådet och inbjudan till ett öppet samrådsmöte den 19:e maj 2014 infördes 2014-05-12 i SLA och 2014-05-15 i Skövde Nyheter (SN). Minnesanteckningar från samrådsmötet redovisas sist i denna samrådsredogörelse (sidorna 28-29).

Handlingarna har under samrådet funnits utställda i stads- husets entréplan, samt på Skövde kommuns hemsida. Sista dag för att lämna synpunkter har varit den 13:e juni 2014.

Utöver berörda kommunala nämnder, förvaltningar och bolag har följande remissinstanser beretts tillfälle att yttra sig:

- Lantmäterimyndigheten i Skövde kommun
- Länsstyrelsen i Västra Götaland
- Rådet för funktionshinder
- Pensionärsrådet
- Folkhälsorådet
- Räddningstjänsten Östra Skaraborg
- Avfallshantering Östra Skaraborg
- Skanova
- Polismyndigheten
- Posten
- Västtrafik AB
- Trafikverket
- Västergötlands museum
- Naturskyddsföreningen
- Hyresgästföreningen
- Skövde Hembygdsförening
- Näringslivsforum i Skövde
- Svensk Handel i Skövde

Skrivelser utan anmärkning mot förslaget till detaljplan har inkommit från:

- Lantmäterimyndigheten i Skövde kommun
- Skanova
- Polismyndigheten
- Trafikverket
- Skövde Värmeverk AB

Nedan följer en sammanfattning av inkomna skrivelser. Hela skrivelser, stycken eller citat redovisas i kursiv stil. Bemötande av skrivelserna markeras med indragen vänstermarginal.

LÄNSSTYRELSEN VÄSTRA GÖTALAND

Yttrandet citeras i sin helhet nedan;

Länsstyrelsens samlade bedömning

Länsstyrelsen anser att det är värdefullt att gamla Tingshuset bevaras, den ändrade användningen bedöms kunna ske med beaktande av husets kulturhistoriska värde. Länsstyrelsen saknar ett tydligt ställningstagande och motivering till varför kommunen väljer att frångå den gällande bevarandeariktade detaljplanens skydd av Tingshusparken samt översiktsplanens riktlinjer om bevarande av grönstrukturen i staden.

Synpunkter på sådant som kan aktualisera prövning

Länsstyrelsen bedömer med hänsyn till ingripandegrunderna i 11 kap 10 § PBL och nu kända förhållanden att frågor som berör trafikbuller måste lösas på ett tillfredsställande sätt i enlighet med vad som anges nedan för att ett antagande inte skall prövas av Länsstyrelsen.

Motiv för bedömningen

Länsstyrelsen befarar inte att riksintresse enligt miljöbalken (MB) påtagligt kommer att skadas, att mellankommunal samordning blir olämplig, att miljökvalitetsnormer enligt miljöbalken inte följs, att strandskydd enligt 7 kap. miljöbalken upphävs i strid med gällande bestämmelser eller att bebyggelse blir olämplig med hänsyn till risken för olyckor, översvämning eller erosion.

Beträffande trafikbullerstörningar saknar Länsstyrelsen underlag för att kunna ta ställning till om planen kan tillgodose gällande riktvärden för trafikbuller.

Råd enligt 2 kap. PBL

Till planen finns ett bra underlag i form av ett antikvariskt utlåtande upprättat av Eva Löfgren. I utlåtandet beskrivs tingshusets bakgrund och vilka kulturhistoriska värden som finns

SKRIVELSER UTAN ANMÄRKNING

INKOMNA YTTRANDE OCH BEMÖTANDE

Länsstyrelsen Västra Götaland

i byggnaden. Vad gäller exteriören har man i detaljplanen på ett bra sätt reglerat bevarande- och varsamhetsbestämmelser, vad gäller interiören saknas sådana. Av Löfgrens beskrivning framgår att tingssalen och entréhallen har sådana höga kulturhistoriska värden och kvalitet den fasta inredningen, eller delar av den Länsstyrelsen anser att även dessa bör regleras med skyddsbestämmelser. Detsamma gäller det konstverk som Göteborgskonstnären Arvid Jorm utfört för tingsalen.

Länsstyrelsen anser att det är en brist att någon bullerutredning inte har tagits fram. Resultatet från denna kan komma att påverka hur bostadshuset disponeras.

Synpunkter enligt annan lagstiftning

Resultatet från den beställda arkeologisk förundersökning får utvisa om eventuella fynd kan komma att påverka planförslaget.

Behovsbedömning

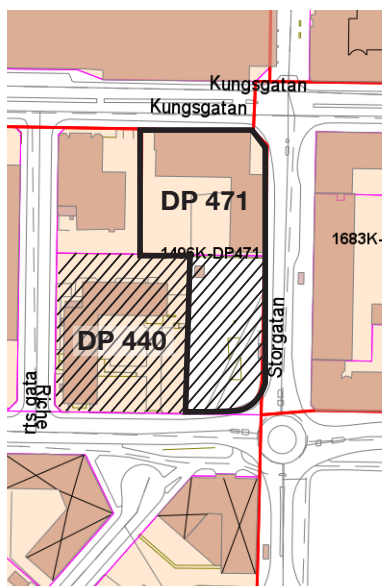
Kommunen bedömer att förslaget inte innebär betydande påverkan på miljön. Länsstyrelsen delar kommunens åsikt.

Bemötande och kommentarer:

Planområdet berörs av två detaljplaner, DP 440 och DP 471. För planområdets västra del där f.d. Tingshuset är lokaliserat gäller DP 440, Detaljplan för Vasastaden (Bevarandeplan) vilken vann laga kraft 1995-07-10. Denna detaljplan syftar till att skydda och bevara kulturhistoriskt värdefulla byggnader och miljöer i enlighet med plan- och bygglagens intentioner om bevarande, varsamhet och hänsyn. För Tingshusparken, där exploateringen föreslås, gäller DP 471, Detaljplan för Kv Rönnen, del av, laga kraft 1999-09-27. DP 471 är inte bevarandeinriktad. Samhällsbyggnadsförvaltningen bedömer därmed att man inte frångår gällande detaljplans bevarandeinriktning som skydd för Tingshusparken.

Skövde kommun arbetar med att öka bostadsbyggandet för att uppnå uppsatta visionsmål, i detta ingår att skapa förutsättningar för förtätning. Tillgången på centralt belägen mark lämpad för bostäder inom Skövde stad är begränsad och ianspråktagandet av Tingshusparken för bostadsändamål innebär att ca 24 centralt belägna bostäder tillskapas i Skövde centrum vilket är i linje med uppsatta visionsmål.

I översiktsplan 2025 (ÖP 2025) riktlinjer om bevarande av grönstrukturen i staden står bland annat att "Grönstrukturen och dess funktion ska beaktas vid all planering av framtida markanvändning. Exploatering i grönområden som ligger insprängda i befintlig bebyggelse bör så långt

Gällande detaljplaner för och angränsande till planområdet, skrafferad yta. Område som omfattas av DP 471 är markerad med svart heldragen linje.

som möjligt undvikas". I ÖP 2025 pekas hela planområdet ut som område för centrumbebyggelse. Tingshusparken ingår inte i någon sammanlänkad spridningskorridor och parken ingår inte heller i, eller ansluter till, något sammanlänkat humangrönstråk. För att uppnå folkhälsoeffekter kopplade till stadens grönska ska det vara max 300 meter mellan bostaden och ett grönområde. Inom 300 meters promenadavstånd från planområdet finns fem detaljplane-lagda parkmarker; Eric Ugglas plats, Elverket, Vasakullen, Kyrkparken och Helensparken. Parkmarken vid Eric Ugglas plats är lokaliserat på andra sidan Skolgatan sett från planområdet. Området bedöms därmed vara väl försett med parkytor. Lansspråktagandet av Tingshusparken för bostadsbyggnation bedöms inte påverka spridningskorridorer eller grönstråk i staden. I planförslaget bevaras det gröna gårdsrummet mellan den föreslagna nya byggnationen och det f.d. Tingshuset, denna grönyta kommer även fortsättningsvis att kunna fungera som en del av stadens grönstruktur. Vidare avses en förträdgård att anläggas mot Storgatan. Båda åtgärderna är avsedda att kompensera för den grönyta som tas i anspråk i samband med exploateringen. Planhandlingarna har kompletterats med stycke om Översiktsplanens riktlinjer för grönstruktur.

Samhällsbyggnadsförvaltningen har fått i uppdrag av Byggnadsnämnden att ta fram ett detaljplane-förslag för Rönnen 8 m.m. vilket innefattar Tingshusparken. Även en mindre exploatering av Tingshusparken bedöms innebära att det inte är möjligt att bevara befintlig vegetation då levnadsbetingelserna för vegetationen påtagligt kommer att påverkas av de förändrade förhållandena på platsen som medförs av en byggnation.

Bevarande- och varsamhetsbestämmelser av interiören i f.d. tingshuset har inte reglerats i detaljplanen med anledning av att detta påtagligt skulle försvåra möjligheten att använda byggnaden för alternativa ändamål än som tings-sal vilket försvårar att byggnaden får en annan hyresgäst. Planbeskrivningen har kompletterats med en beskrivning av de kulturhistoriska värden som finns i interiören.

Under samrådsskedet har en trafikbullerutredning för kv. Rönnen 8 genomförts, se planhandlingarnas bilaga F. I Boverkets handbok Buller i planeringen - allmänna råd 2008:1 anges att avsteg från huvudregeln, 55 dBA vid fasad, kan medges under förutsättning att det går att åstadkomma en tyst sida, 45 dB vid fasad, eller en ljuddämpad sida 50 dB vid fasad. Avstegsfall från huvudregeln bedöms vara tillämpbara inom planområdet och motiveras med att byggnaden är en komplettering av den befintliga kvartersstrukturen i ett centralt läge och är lokaliserad längs ett kollektivtrafikstråk.

I bullerutredningen framgår att ett överskridande av riktvärdet för de ekvivalenta trafikbullernivåerna observeras på den föreslagna nya byggnadens fasader. Med åtgärder i form av en låg skärmning mot Skolvägen så erhåller alla lägenheter nivåer för en ljustdämpad sida in mot gården. Alla lägenheter med enkelsidig exponering mot gården uppfyller rikvärdena. Såväl de beräknade dygnsekvivalenta ljudnivåerna som de maximala nivåerna för samtliga balkonger/uteplatser i det planerade huset uppfyller Boverkets allmänna råd.

För den befintliga byggnaden har beräkningar utförts och redovisas i bullerutredningen. I planförslaget medges användningsområdena bostäder och kontor för den västra delen av den befintliga byggnadsvolymen. Om det i bygglovsskedet framkommer att det inte är möjligt att uppnå riktvärdena för bostäder så kan kontor placeras där istället.

För att uppnå riktvärdena för avstegsfallet föreslås i bullerutredningen att en mur på 1 meter över gatunivå uppförs mot Skolgatan. Plankartan kompletteras med bestämmelser som medger detta. För att säkerställa att riktvärdena för avstegsfallet för trafikbuller efterlevs för den planerade byggnaden samt den västra delen av den befintliga byggnationen så har dessa kompletterats med bestämmelse m₁. *Där den ekvivalenta ljudnivån ligger mellan 55-60 dBA bör minst hälften av bostadsrummen, liksom uteplats, vara vända mot sida som klarar riktlinjerna för ekvivalent bullernivå.* Bestämmelsen innebär att Boverkets allmänna råd efterlevs. Frågan kommer bevakas i bygglovsskedet.

Enligt överenskommelse med Länsstyrelsens kulturmiljöenhet så kommer den arkeologiska förundersökningen att genomföras efter att planen antagits.

Kommunala nämnder och förvaltningar

MILJÖSAMVERKAN ÖSTRA SKARABORG (MÖS)

Miljönämnden östra Skaraborg beslutar att lämna följande synpunkt på förslaget: Det är viktigt att bullerutredningar utförs innan plansamråd. Det är svårt att bedöma om lokaliseringen är lämplig när bullret inte utretts.

Bemötande och kommentarer:

En översiktlig bullerutredning redovisas i granskningshandlingarna, se svar till Länsstyrelsen ovan.

KOMMUNEKOLOG

Naturvärden och kulturvärden

Inventeringen av träden som utförts i samband med arbetet av detaljplanen visar att allén av gamla lönnar har påtagligt biologiskt värde och att träden väl uppfyller kriterierna för skyddsvärda träd. Naturvårdsverket har tagit fram ett åtgärdsprogram för särskilt skyddsvärda träd och flera av träden i tingshusparken klassas som särskilt skyddsvärda. Träden har även ett kulturhistoriskt värde i och med att de ingår i den allé som tidigare ledde upp till gamla komministergården.

Folkhälsa

Det är numera väl dokumenterat att det är mycket viktigt för människors hälsa att vistas i naturen. Vi blir fysiskt och psykiskt friskare. Att vistas i grönområden är viktigt för rekreation och återhämtning. Särskilt stor är effekten på barn och gamla. Det är också viktigt att grönytorna ligger nära med högst 300 m (för barn högst 200 m) för att betrakta grönytorna som tillgängliga. Enligt riktlinjerna för att uppnå folkhälsan i ÖP 2025 är det "viktigt att i samhällsplaneringen beakta och planera för sådana åtgärder som stärker de hälsofrämjande i de livsmiljöer där vi bor, arbetar och tillbringar vår fritid" detta genom att "skapa spontana mötesplatser vilka är tillgängliga för alla användargrupper och kulturer". Att istället minska andelen grönyta och helt ta bort en park mitt i centrum går stick i stäv med dessa mål.

Förlusten av minskad grönyta och höga natur- och kulturvärden måste kompenseras. Det finns vedertagna beräkningsmodeller (bland annat en framtagen av Sveriges lantbruks universitet) för hur man beräknar värdet av grova träd med höga naturvärden som bör följas för att få fram kostnaden för lämplig kompensering. Både vad det gäller möjligheter till rekreation i Skövde stad och minskad genomsläpplig yta för infiltration av dagvattnet.

Bemötande och kommentarer:

Samhällsbyggnadsförvaltningen har bedömt att det allmänna intresset att tillskapa 24 nya bostäder i ett centralt attraktivt läge väger tyngre än det allmänna intresset att bevara Tingshusparken. Ur ett folkhälsoperspektiv är det önskvärt med en park/grönområde inom 300 meter för bostäder.

Inom 300 meters promenadavstånd från planområdet finns fem detaljplanelagda parkmarker; Eric Ugglas plats, Elverket, Vasakullen, Kyrkparken och Helensparken. Parkmarken vid Eric Ugglas plats är lokaliserad på andra sidan Skolgatan sett från planområdet. Området bedöms därmed vara väl försett med parkytor. Lanspråktagandet av Tingshusparken för bostadsbyggnation bedöms inte

påverka spridningskorridorer eller grönstråk i staden. I planförslaget bevaras det gröna gårdsrummet mellan den föreslagna nya byggnationen och det f.d. Tingshuset, denna grönyta kommer även fortsättningsvis att kunna fungera som en del av stadens grönstruktur. Vidare avses en förträdgård att anläggas mot Storgatan. Båda åtgärderna är avsedda att kompensera för den grönyta som tas i anspråk i samband med exploateringen.

Övriga remissinstanser

AVFALLSHANTERING ÖSTRA SKARABORG (AÖS)

Gällande sophämtning för ovanstående vill vi framhålla följande för att uppfylla reglerna i renhållningsföreskrifterna. För genomförande av soptömning ska vägen till hämtningsplatsen ha en fri höjd på minst 3,65 meter, ha en fri bredd på minst 3 meter samt ha bärighet för ett fordon på 18 ton. Vid hämtningsplatsen ska yta finnas med en bredd på minst 4,5 meter, fri längd på minst 14 meter samt ha en frihöjd på minst 5 meter. För återvändsgator ska det finnas en vändyta med en diameter 18 meter samt en fri remsa på ca 1,5 meter utanför vändytan. Vi ber er även studera "Handbok för avfallsutrymmen" som finns att läsa på vår hemsida www.aos.skovde.se. Vi har inte utifrån plankartan kunnat utläsa hur det är tänkt att avfallshanteringen ska gå till.

Bemötande och kommentarer:

Sophämtningen för den befintliga bebyggelsen avses att fungera som i dagsläget, d.v.s. att soporna hämtas vid Richerts gata. I den planerade bebyggelsen föreslås avfallshanteringen att lokaliseras i den norra delen av den nya byggnadskroppen och hämtas från Storgatan. Soppkärlen ställs fram av fastighetsägaren på tömningsdagen.

RÄDDNINGSTJÄNSTEN ÖSTRA SKARABORG

Från räddningstjänstsynpunkt finns intet att erinra under förutsättning att:

- räddningstjänstens behov av framkomlighet för uttryckningsfordon tillgodoses. I sammanhanget beaktas möjligheterna till utrymning via endera räddningstjänstens höjdfordon eller via bärbara stegar (beroende på nyproducerad fastighets höjd och utformning), samt

- räddningstjänstens behov av släckvatten från brandposter tillgodoses. Inom planområdet är alternativsystem inte tillämpligt.

Bemötande och kommentarer:

Synpunkterna har vidarebefordrats till exploatören och tekniska förvaltningen. Behovet av brandvatten bör kunna tillgodoses med VBP 90 i korsningen Storgatan-Skolgatan.

VÄSTTRAFIK

Vi vill vara med i det fortsatta arbetet när det gäller placering av ny hållplats respektive hållplatsflytt. Beroende av framtida trafikupplägg i Skövde stadstrafik kan placeringen av hållplatser behöva diskuteras vidare. I övrigt har vi inga synpunkter på planerna.

Bemötande och kommentarer:

Synpunkten har vidarebefordrats till samhällsbyggnadsförvaltningens enheter för kollektivtrafik och gata.

VÄSTERGÖTLANDS MUSEUM

Västergötlands museum har tagit del av planbeskrivning och andra handlingar i rubricerade ärende, och vill härmed framföra följande synpunkter. Det f.d. tingshuset på fastigheten Rönnen 8 är uppmärksammat som kulturhistoriskt värdefullt sedan länge, vilket tydligt redovisas i planbeskrivningen. De kulturhistoriska värdena har beskrivits i "Skövde - stadsplanering och bebyggelse 1760-1960" från 1991 av Thomas Carlquist och Lars Bergström och i det underlag till kulturmiljöprogram för Skövde kommun som Västergötlands museum/Västarvet upprättade 2009-2011 på uppdrag av kommunen. I samband med planarbetet har dessutom ett antikvariskt utlåtande gällande fastigheten Skövde Rönnen 8 utförts av Eva Löfgren, bebyggelseantikvarisk konsult, i syfte att precisera de arkitektoniska element och egenskaper som ligger till grund för den q-märkning av fastigheten som finns i gällande detaljplan, och peka på vilka värden som bör värnas vid en eventuell ombyggnad. Tingshusets kulturhistoriska värden har i Löfgrens utredning på ett utmärkt sätt lyfts fram och preciserats på en detaljnivå som tidigare saknats, samtidigt som byggnaden förtjänstfullt presenterats i ett större sammanhang. Att det f.d. tingshuset har ett mycket högt kulturhistoriskt värde råder det i ovan nämnda inventering, underlag och utredning knappast något tvivel om. I planbeskrivningen framgår även tydligt att fastigheten ligger inom ett fornlämningsområde.

De höga kulturvärden som presenteras i de underlag som finns, måste enligt museet vara vägledande i det fortsatta planarbetet. Som framgår i Löfgrens utredning har tingshuset genomgått få ombyggnader, vilket resulterat i att byggnaden är mycket väl bibehållen sedan den uppfördes. Byggnaden karaktäriseras av hög kvalitet, såväl vad gäller gestaltning och materialval som det hantverksmässiga utförandet, och den höga kvaliteten präglar både exteriör och interiör. Kulturhistoriska och arkitektoniska värden som är viktiga att vårda och bibehålla framgår tydligt i Löfgrens utredning.

I planens varsamhets- och skyddsbestämmelser behandlas byggnadens exteriör, medan de invändiga kvaliteterna inte omfattas alls. På grund av byggnadens speciella ändamål, karaktär och välbevarade interiör är det enligt museet mycket viktigt att även invändiga värden skyddas i planen, t.ex. tingssalens volym och dess konstverk av Arvid Jorm samt trapphusets kalkstensgolv och vindfång. Tingshusets kanslidel mot Richerts gata har redan från början delvis varit planerad för bostäder, varför denna del av byggnaden sannolikt kan inredas för bostäder utan att byggnadens karaktär påverkas negativt. Den del av byggnaden som inrymmer tingssalen förefaller däremot vara betydligt svårare att omvandla till bostäder med bibehållande av tingssalens kulturhistoriska värde. Enligt Västergötlands museum bör denna del av det f.d. tingshuset därför planeras för ett sådant ändamål där man även fortsättningsvis kan uppleva tingssalens volym och konstverk.

Det f.d. tingshuset ligger i en del av staden med mycket stora kulturhistoriska värden, vilket även påpekas i planbeskrivningen. Rutnätsstaden med sina slutna stadskvarter övergår vid Eric Ugglas plats i Villastaden, och i Vasastaden tar 1903 års stadsplan med sin speciella karaktär vid. Gränserna är emellertid inte skarpa, vilket bl.a. kommer till uttryck i att tingshuset ansluter till den offentliga miljön med det monumentala läroverket i Vasastaden. Tingshuset uppfördes 1936-38 på platsen för komministergårdens båda flygelbyggnader. Träden öster om tingshuset ingick tidigare i prästgårdens uppfartsallé, men är idag en del av Tingshusparken. Tingshusparken är enligt planbeskrivningen idag en av två centrala parker där det finns flest boende i närliggande kvarter/hus. Parken uppfattas enligt planbeskrivningen av de boende i området som en oas i sin närmiljö.

Åren 2009-2011 utarbetade Västergötlands museum/Västarvet ett underlag till kulturmiljöprogram för Skövde kommun. I arbetet med underlaget till kulturmiljöprogrammet identifierades i samverkan och dialog med kommunen en rad övergripande karaktärsdrag, som bedömdes vara betydelsefulla i stadens utveckling och bidrar till Skövdes egen karaktär. Vid sidan av karaktärsdrag som vallfartsstad, handelsstad, järnvägsstad, regementsstad, industristad och skolstad, identifierades även de två karaktärsdragen "staden och berget" samt "stadens gröna rum".

I underlaget till kulturmiljöprogrammet konstateras att de gröna rummen är en påtaglig del av stadsmiljön, och förekommer i stadens centrala delar bl.a. som trädplanterade esplanader, parker och kyrkogårdar. Just de trädplanterade gatorna i Villastaden och Vasastaden samt på Västermalm står för några av de mest karaktärsskapande gröna rummen i Skövde, men även parkerna är viktiga i stadsmiljön. Eric Ugglas plats har enligt Västergötlands museum under lång tid utgjort en viktig

del av stadsbilden i denna del av staden, men sedan det nya tingshuset uppfördes 2011 har upplevelsen av den välbevarade rutnätsplanen och Villastaden påverkats negativt. I underlaget till kulturmiljöprogram för Skövde kommun rekommenderas därför att liknande ingrepp helt undviks om man vill bevara rutnätsplanens och Villastadens karaktär. Mot bakgrund av detta och Tingshusparken bedöms vara ett viktigt inslag bland stadens gröna rum är det museets mening att Tingshusparken bör bevaras som park.

Bemötande och kommentarer:

Skövde kommun arbetar med att öka bostadsbyggandet för att uppnå uppsatta visionsmål, i detta ingår att skapa förutsättningar för förtätning. Tillgången på centralt belägen mark lämpad för bostäder inom Skövde stad är begränsad och ianspråktagandet av Tingshusparken för bostadsändamål innebär att ca 24 centralt belägna bostäder tillskapas i Skövde centrum vilket är i linje med uppsatta visionsmål. Samhällsbyggnadsförvaltningen har fått i uppdrag av Byggnadsnämnden att ta fram ett detaljplaneförslag för Rönnen 8 m.m. vilket innefattar Tingshusparken.

Bevarande- och varsamhetsbestämmelser av interiören i den befintliga byggnaden har inte reglerats i detaljplanen med anledning av att detta påtagligt skulle försvåra möjligheten att använda byggnaden för alternativa ändamål än som tingshall vilket försvårar att byggnaden får en annan hyresgäst. Planbeskrivningen har kompletterats med en beskrivning av interiörens kulturhistoriska värden.

HYRESGÄSTFÖRENINGEN

I det här planförslaget berörs många kringboende och det har framförts mycket synpunkter. Vi har tidigare sagt ja till Vision 2025 och den förtätning av stadskärnan som fanns i det förslaget. Vi tycker fortfarande att förtätningen ska genomföras men är fundersamma på om det är värt olägenheterna för de kringboende att bygga i Tingshusparken på det sätt som är föreslaget. Det vore bättre att använda tomten där tingshuset står och göra förtätningen där. Vi har heller inget emot att tingshuset byggs på med några våningar. Om det är byggt tekniskt möjligt? Vi är medvetna om att huset har någon form av bevarandevärde med vi anser att det är bättre att ändra på den. Det kanske också är möjligt att lägga den nya huskroppen närmare tingshuset och ha kvar den öppna parkytan mot Storgatan. Ja till förtätning men det ska ske med stor varsamhet.

Bemötande och kommentarer:

Skövde kommun arbetar med att öka bostadsbyggandet för att uppnå uppsatta visionsmål, i detta ingår att skapa förutsättningar för förtätning. Tillgången på centralt belägen mark lämpad för bostäder inom Skövde stad är begränsad och ianspråktagandet av Tingshusparken för bostadsändamål innebär att ca 24 centralt belägna bostäder tillskapas i Skövde centrum vilket är i linje med uppsatta visionsmål. Förtätning av städer kan påverka omgivningen på ett sätt som för närboende kan upplevas som en negativ förändring. Skälig hänsyn bedöms ha tagits till befintlig bebyggelse vid utformningen av detaljplanen.

F.d. Tingshuset har ett stort kulturhistorisk värde och omfattas dämed av 8 kap. 13 § PBL. I gällande detaljplan, DP 440, är byggnaden markerad med q₁ vilket betyder att byggnaden pekats ut som kulturhistoriskt värdefull miljö. Att riva eller att bygga på den befintliga byggnaden med ytterligare våningar bedöms ha för stor inverkan på den kulturhistoriskt värdefulla byggnaden och miljön.

Den nya huskroppen är enligt planförslaget placerad så nära den befintliga byggnaden som möjligt och innehåller plats för förgårdsmark/vegetation framför byggnaden. Att bevara ytterligare parkmark framför byggnaden bedöms inte vara möjligt.

Sakägare

AB SKÖVDEBOSTÄDER

Bolaget har tagit del av samrådshandling för rubricerat kvarter. Vi befinner emellertid att tidigare förslag från fastighetsägaren ger en mer tilltalande stadsmiljö, ökad boendekvalité och har klart bättre förutsättningar till att bevara nuvarande parkmiljö. Vi finner även att tidigare presenterat förslag är mer i linje utifrån kommunfullmäktiges beslutade boendestrategiska program, mål 12, om 1000 nya lägenheter i centrala Skövde. I övrigt har bolaget inget att invända mot utställd detaljplan.

Bemötande och kommentarer:

F.d. Tingshuset har ett stort kulturhistorisk värde och omfattas dämed av 8 kap. 13 § PBL. I gällande detaljplan, DP 440, är byggnaden markerad med q₁ vilket betyder att byggnaden pekats ut som kulturhistoriskt värdefull miljö. Tidigare idéskisser som föreslog en rivning av f.d. tingshusbyggnaden och ett uppförande av två punkthus i sex-sju våningar bedöms ha mycket stor inverkan på den kulturhistoriskt värdefulla närmiljön och även för kulturmiljön i Skövde centrum som helhet.

HYRESGÄST 1, SATURNUS

När nya tingshuset byggdes i Skövde så blev det tre gamla Tingshus över. Ett i Mariestad, ett i Lidköping och ett i Skövde. Jag satt och tänkte. Vem saknar ett gammalt Tingshus i Skövde om fyrtio år? Ingen. Så riv det gamla Tingshuset i Skövde. Bygg garage + 4 våningar i den gamla norra delen och bygg garage + 6 våningar i den gamla västra delen samt behåll Tingshusparken som den är.

Bemötande och kommentarer:

F.d. Tingshuset har ett stort kulturhistorisk värde och omfattas dämed av 8 kap. 13 § PBL. I gällande detaljplan, DP 440, är byggnaden markerad med q₁ vilket betyder att byggnaden pekats ut som kulturhistoriskt värdefull miljö. En rivning av byggnaden bedöms ha stor inverkan på de kulturhistoriska värdena.

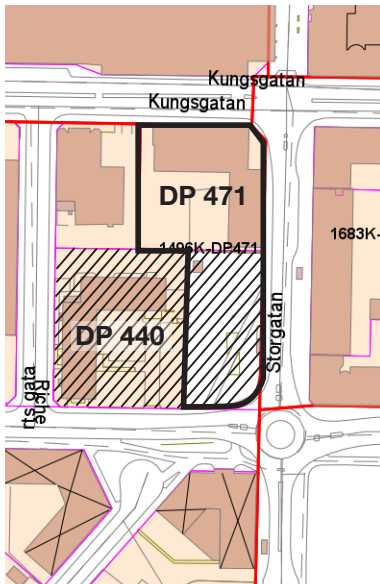
HYRESGÄST 2, SATURNUS

Tingshusparken och byggnaderna i kv. Granen 3, Asken 2, Rönnen 8 (Gamla tingshuset) och Saturnus 4 och 8 samverkar till en stadsbild som är mycket tilltalande. Denna kommer att förstöras totalt av planförslaget som inte är exempel på lämplig stadsplanering utan inget annat än olämplig exploatering! Detaljplan för Rönnen 8 m.m. är ett dråpslag mot stadsbilden och de befintliga bebyggelsen kring Tingshusparken. Den byggnad som föreslås i stället för en helt utplånad Tingshuspark är inte alls anpassad till omgivande bebyggelse. Den ser ut som en stor koloss med ett helt främmande formspråk och passar definitivt inte som granne till gamla tingshuset.

Tingshusparken är en mycket viktig komponent i den nuvarande bebyggelsen. De sex gamla lönnarna har inventerats noga och expertis har på plats uttalat att träden med rätt skötsel bör kunna pryda platsen i c:a 40 år till. Parken är troligen omkring 80 år gammal och den är skyddad i gällande detaljplan (Bevarandeplan). Varför har inga politiker under alla dessa år föreslagit att parken bör bebyggas? Det visar klart och tydligt att man har insett att parken inte bör bebyggas eftersom den har en så viktig roll i stadsbilden. Parken ger sol och ljus och träden, inte minst lönnarna, ger möjlighet att följa årstidsväxlingarna. Våren med knoppningstiden, sommaren med blommor och grönska, hösten med sprakande färger och vintern med snö och rimfrost i träden. Detta är kvaliteter som säkert uppskattas inte bara av de kringboende utan även av många andra Skövdebor. Tingshuset och dess hyresgäster kan inte få en lämpligare granne än den nuvarande parken.

Ett kulturmiljöprogram togs fram 2011 i samarbete med bl.a. Västergötlands museum och antogs av byggnadsnämnden

Gällande detaljplaner för och angränsande till planområdet, skrafferad yta. Område som omfattas av DP 471 är markerad med svart heldragen linje.

2012-02-02. I detaljplanebeskrivningen till "Rönnen 8 m.m. finns en lång redogörelse för vad som finns i "Kulturmiljöprogram för Skövde kommun" ang. 1877 års stadsplan för Villastaden där kv. Rönnen ingår. Men varför har ett mycket viktigt stycke inte tagits med i beskrivningen? Sannolikt för att detaljplanen är utformad utan att ta minsta hänsyn till vad som står på sidan 29 under "Rekommendationer" och "Åtgärder"! Varför ta fram ett kulturmiljöprogram som man sedan totalt bortser ifrån?

Detaljplan för Rönnen 8 m.m. är utformad i strid mot bestämmelserna i nya PBL 2 kap. 6 §, 3:e st. vad gäller den del som idag utgörs av Tingshusparken. Detta är ett allvarligt fel och jag föreslår att planförslaget ändras till att enbart omfatta kv. Rönnen 8. Därigenom behöver ombyggnaden av gamla tingshuset inte riskera att bli ytterligare mycket försenad.

I detaljplaneförslaget föreslås en exploatering och försämring som inte kan rättfärdigas av den politiska målsättningen om 1000 nya lägenheter i centrala lägen fram till år 2025.

Bemötande och kommentarer:

Tingshusparken omfattas av detaljplan 471, Kv Rönnen, del av, som vann laga kraft 1999-09-27. DP 471 är inte en bevarandeariktad detaljplan.

I de rekommendationer för 1877 års stadsplan med Villastaden som återfinns i Underlag till kulturmiljöprogram för Skövde kommun (sid. 29) anges bland annat; "Den utpekade bebyggelsen bör underhållas med traditionella material och metoder som tar hänsyn till det kulturhistoriska värdet. Eventuell ny bebyggelse placeras med hänsyn till befintlig och ges en god utformning," Planområdet bedöms ha annorlunda förutsättningar än Eric Ugglas plats.

Skövde kommun arbetar med att öka bostadsbyggandet för att uppnå uppsatta visionsmål, i detta ingår att skapa förutsättningar för förtätning. Förtätning av städer kan påverka omgivningen på ett sätt som för närboende kan upplevas som en negativ förändring. Den nya bebyggelsen bedöms ha placerats med hänsyn till den befintliga och getts en god utformning. Samhällsbyggnadsförvaltningen bedömer att planen inte är utformad i strid mot PBL 2 kap. 6 §.

Med anledning av inkommen förfrågan samt samordning och hantering av frågor såsom exempelvis parkeringslösningar och angöring till planområdet m.m. så berör planförslaget både fastigheten Rönnen 8 och del av Skövde 4:310.

HYRESGÄST 3, SATURNUS

Med bestörtning har vi tagit del av Detaljplanen för Rönnen 8 och Tingshusparken. Vi anser att Tingshusparken ska lämnas i orört skick. Detta grundar vi på nedanstående synpunkter.

Den kulturhistoriska miljön

Underlag till kulturmiljöprogram för Skövde kommun 2011 beskriver f.d. Tingshuset och området däromkring som Skövdes mest karaktäristiska och identitetsbärande kulturmiljöer och med ett kulturhistoriskt perspektiv av största betydelse för Skövde. Även det regionhistoriska intresset betonas i områdets förankring i regementsstaden och järnvägsstaden.

Tingshusparken

Den planerade bebyggelsen strider helt mot intentionerna i Kulturmiljöprogrammet. Om planen blir verklighet utplånas Tingshusparken, den enhetliga kulturmiljön splittras, kulturhistoriska värden förstörs och det kulturhistoriska perspektivet bryts.

F.d. Tingshuset

Kvar står då f.d. Tingshuset men utan den park som så väl har kompletterat det unika och värdefulla huset. Istället för parken vill man placera en stor byggnad mitt emot f.d. Tingshuset, en koloss till höjd, längd och bredd. En sådan byggnad skulle få f.d. Tingshuset att se ut som en liten, betydelselös sidobyggnad och kan inte på något sätt anses stärka områdets kulturhistoriska värden. Skövde skulle framstå som en kommun där man inte lägger någon vikt vid sin historia och sin kulturhistoriska utveckling.

Mark och vegetation

Tingshusparken är i gällande detaljplan DP 471 avsatt som parkmark. Träd på parkmark får inte fällas. Under rubriken Förutsättningar och förändring, sid 7 i detaljplanen för Rönnen, står: "Vid exploateringen kommer all vegetation i Tingshusparken att tas ned och Ornäsbjörken att flyttas till annan mark". Helt kort och kallt konstateras att blomrabatter, träd och buskar ska rivas upp. Är man säker på att björken överlever en flyttning? Fem friska, hundraåriga träd ska huggas ned och rötterna grävas upp - för att ge plats åt bilar. Skövde kommer att framstå som en kommun som skövlar hundraåriga träd för att ge plats åt bilar.

Närmiljö

Detaljplanen påverkar naturligtvis boendekvaliteten för oss som bor i området. Två höga hus mitt emot varandra på Storgatan skapar en tunnelliknande område där trafikbullret och avgaserna ligger kvar längre än idag. Kommer avgaserna att tränga in i lägenheterna via friskluftsintagen? Hur påverkas

insläpp av sol och ljus? Kommer vår utsikt att bestå av en husvägg? ”Den parkmark som tas bort i samband med exploateringen kommer att kompenseras genom att förgårdsmark anläggs”. Citat ur detaljplanen s 19. 1300 m² grönskande parkyta ska alltså kompenseras med åtta små träd inklämda mellan husvägg och trottoarkant!

Hållbar utveckling

Att bygga bostäder är utveckling men att samtidigt utplåna parkmiljö och kulturhistoriska värden är inte hållbar utveckling!

Bemötande och kommentarer:

Samhällsbyggnadsförvaltningen har bedömt att det allmänna intresset att tillskapa 24 nya lägenheter i ett centralt attraktivt läge väger tyngre än det allmänna intresset att bevara Tingshusparken. Närområdet bedöms vara väl försett med parkytor. Planförslaget bedöms visa skälig hänsyn till de kulturhistoriska värdena i närmiljön.

En ny Ornäsbjörk avses planteras på lämplig plats utanför planområdet.

Konsekvenserna för de boende inom fastigheten Saturnus 8 varierar beroende på närheten till de planerade bostäderna. För de lägenheter som är lokaliserade mot Storgatan kommer utsikten och ljusförhållanden att förändras. Förändringens omfattning och karaktär varierar mellan de enskilda bostädernas lokalisering längs med Storgatan. Avståndet mellan den föreslagna byggnationen och Saturnus 8 är 21 meter, vilket är ett normalt mått i en stadskärna och kan jämföras med de 17 meter som är avståndet mellan befintlig bebyggelse på Storgatan norr om planområdet. Planförslaget bedöms inte ha en betydande inverkan på trafikmängden på Storgatan. Samtliga bussar i Skövde drivs med biogas. Skälig hänsyn bedöms ha tagits till befintlig bebyggelse vid utformningen av detaljplanen.

HYRESGÄST 4 OCH 5, SATURNUS

1. Plankontoret har inte följt den bakgrundsbeskrivning som Byggnadsnämnden gav i sitt beslut av 2013-08-29 § 143. Plankontoret har därvid överskridit sina befogenheter och medvetet arbetat fram ett felaktigt underlag till beslut genom att inte ta hänsyn till bevarandeplanen för Vasastaden.

Byggnadsnämnden ger vid sitt sammanträde 2013-08-29 § 143 Plan, Bygg och Lantmäteriförvaltningen i uppdrag att genomföra samråd gällande förslag till detaljplan för Rönnen 8 och del av Skövde 4:310. Av bakgrundsbeskrivningen i beslutet

framgår: "Området ingår i bevarandeplan för Vasastaden och har ett högt bevarandevärde. Stor hänsyn kommer att tas till den kulturhistoriska miljön. Vid en ökad exploatering i gamla Tingshusparken är det av största vikt att de gröna ytor och träd som finns där i dag, varsamt behandlas i detaljplanearbetet så att parken har kvar sin karaktär av sk fickpark (liten park med stort innehåll)."

Vid sitt arbete med att ta fram en detaljplan för kvarteret har Plan Bygg o Lantmäteriförvaltningen inte tagit någon hänsyn till vad som sagts om exploatering av tingshusparken i ovanstående bakgrundsbeskrivning och därmed inte fullgjort sitt arbete enligt intentionerna i beslutet, ty när detaljplanearbetet nu är klart och beslutet om detaljplan togs i byggnadsnämnden 2014-05-08 så visar det sig att ovanstående fina ord, om behandlingen av de grönytor och träd som finns där idag, inte var något värda. Av byggnadsnämndens 7 ledamöter har 4 ledamöter inte haft några invändningar mot att plankontoret ignorerat bakgrundsbeskrivningen av 2013-08-29. Tingshusparken kommer att skövlas genom att samtliga träd skall tas ner och ersättas av en betongkoloss på fem våningar som inte alls passar in i den kulturella miljön. De stora träden har av experter fått ytterligare en livstid på 40 år.

2. Enligt vision Skövde 2025 skall tusen lägenheter byggas i centrala Skövde alltså under åren 2014-2025. Helt plötsligt blev det väldigt bråttom med att ta fram en detaljplan för kvarteret Rönnen 8 m.m. för att kunna bygga 32 lägenheter i kvarteret som inrymmer tingshusparken. Varför är dessa 32 lägenheter så viktiga för att uppfylla visionen med att bygga 1000 lägenheter fram till 2025, så att en liten park med stort innehåll skövlas och ersätts med en koloss av betong på 5 våningar redan nu.

3. Av förslaget till nämnda detaljplan framgår att nuvarande busshållplats måste flyttas något norrut på Storgatans västra sida. Det blir i så fall den tredje flytten av hållplatsen på ett antal år och hållplatsen på Storgatan hamnar nu där den var belägen från början. Placeringen var då inte lämplig ur trafik- och miljösynpunkt och därför flyttades densamma. Men nu när detaljplaneförslaget innehåller en femvåningsbyggnad i tingshusparken är busshållplatsen tillbaka i ruta 1 och då är det inga bekymmer ur trafik- och miljösynpunkt. Genom dessa flyttningar har det blivit Sveriges dyraste busshållplats.

De synpunkter som framförs ovan är allvarliga och visar på stora brister i detaljplaneförslaget. Detta gör att vi motsätter oss förslaget till detaljplan för Rönnen 8 m.m.

Bemötande och kommentarer:

Planprocessen har sin utgångspunkt i en inkommen förfrågan om byggnation av två punkthus på planområdet. Byggnadsnämndens beslut 2013-08-29 § 143 upphävdes av byggnadsnämnden 2014-05-08 § 38 och samhällsbyggnadsförvaltningen fick i uppdrag att genomföra samråd för gällande förslag till detaljplan.

Skövde kommun arbetar med att öka bostadsbyggandet för att uppnå uppsatta visionsmål, i detta ingår att skapa förutsättningar för förtätning. Tillgången på centralt belägen mark lämpad för bostäder inom Skövde stad är begränsad och ianspråktagandet av Tingshusparken för bostadsändamål innebär att ca 24 centralt belägna bostäder tillskapas i Skövde centrum vilket är i linje med uppsatta visionsmål. En exploatering av Tingshusparken bedöms innebära att det inte är möjligt att bevara befintlig vegetation då levnadsbetingelserna för vegetationen påtagligt kommer att påverkas av de förändrade förhållandena på platsen som medförs av en byggnation.

Busshållplatsens placering har tagits fram i samråd med enheterna för kollektivtrafik och gata. Några negativa miljöeffekter bedöms inte uppstå då samtliga bussar i Skövde drivs med biogas. Miljökvalitetsnormerna för luft bedöms inte överskridas.

GEMENSAMT YTTRANDE AV 6 HYRESGÄSTER, SATURNUS

Vi säger nej till nya detaljplanen för Rönnen 8 m.m. Vi accepterar inte att det byggs i Tingshusparken för att:

1. kommunen tar nu fram detaljplan över hela centrala Skövde inför förtätningen av centrum för att nå målet att bygga 1000 lägenheter. Därför skall detaljplanen för Tingshusparken inte ändras nu utan invänta planen för hela centrum och där bedömas om en ändring av nuvarande detaljplan måste göras. Varför har det blivit så bråttom?

2. kommunen och byggnadsnämnden antog ett kulturmiljöprogram 2012 som visar hur kommunen och andra tycker att Villastaden i Skövde ska utvecklas. Denna nya detaljplan går helt emot vad ni själva antog då. Gör inte om misstaget som ni gjorde med Eric Ugglas plats.

3. Tingshusparken är viktig för ett framtida Skövde då gröna ytor är ett viktigt inslag i stadsbilden. Träden i allén i Tingshusparken har ett stort kulturellt värde och kommer att kunna finnas till i ytterligare 40 år (minst). I ert förslag skövlas Tingshusparken helt, bedrövligt, hur tänker Ni? Gäller inte bevarandeplanen?

4. Kommunen skall inte sälja parkmark till byggherrar som skall göra egna stora vinster på våra gemensamma parkmarker som vi, du och jag (kommunen) äger och som vi idag kan vara i och utnyttja till rekreation m.m. Gör detta till en valfråga så vi vet var de olika partierna står i denna stora principiella fråga om Skövdes framtid.

En stadskärna utan grönområden och parker skapar en dyster och grå miljö för alla, inte minst för de närboende. Tingshusparken har glatt och gläder fortfarande stadens innevånare med den grönskande och avkopplande miljö som en liten oas kan erbjuda. Förutom de i den utförda parkinventeringen högt värderade lönnarna samt ornäsbjörken, har staden ytterligare förskönat parken med tre magnoliaträd. Det är många som utnyttjar de bänkar man ställt ut intill de två smakfulla blomsterplanterarna.

Man får också ha i åtanke att alla gamla människor inte har tillgång till bil för att komma ut och se grönskan i skog och mark utan njuter av att kunna se parkens träd, buskar och blomster genom årets skiftningar.

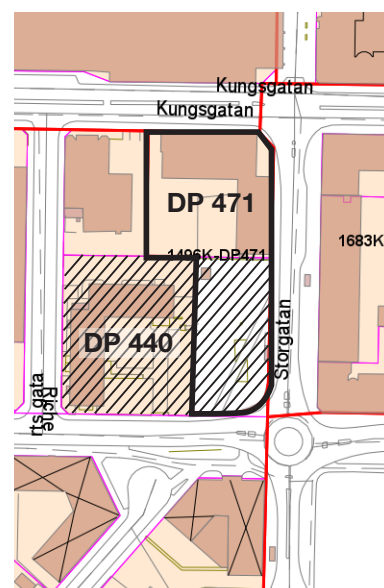
Vi högaktar Lennart Svartvik och Sture Grönblad samt de ledamöter i byggnadsnämnden och alla andra skövdebor som motsätter sig byggnation i Tingshusparken.

Bemötande och kommentarer:

Skövde kommun arbetar med att öka bostadsbyggandet för att uppnå uppsatta visionsmål, i detta ingår att skapa förutsättningar för förtätning. Tillgången på centralt belägen mark lämpad för bostäder inom Skövde stad är begränsad och ianspråktagandet av Tingshusparken för bostadsändamål innebär att ca 24 centralt belägna bostäder tillskapas i Skövde centrum vilket är i linje med uppsatta visionsmål. Olika allmänna intressen står emot varandra och ett ökat bostadsbyggande har bedömts väga tyngre än bevarande av parkmiljön. Samhällsbyggnadsförvaltningen har fått i uppdrag av byggnadsnämnden att ta fram ett detaljplaneförslag för Rönnen 8 m.m, vilket innefattar Tingshusparken.

En exploatering av Tingshusparken bedöms innebära att det inte är möjligt att bevara befintlig vegetation då levnadsbetingelserna för vegetationen påtagligt kommer att påverkas av de förändrade förhållandena på platsen som medförs av en byggnation. Tingshusparken omfattas av detaljplan 471, Kv Rönnen, del av, som vann laga kraft 1999-09-27. DP 471 är inte en bevarandeariktad detaljplan.

Ur ett folkhälsoperspektiv är det önskvärt med en park/grönområde inom 300 meter från bostäder. Inom 300 meters promenadavstånd från planområdet finns fem

Gällande detaljplaner för och angränsande till planområdet, skrafferad yta. Område som omfattas av DP 471 är markerad med svart heldragen linje.

detaljplanelagda parkmarker; Eric Ugglas plats, Elverket, Vasakullen, Kyrkparken och Helensparken. Parkmarken vid Eric Ugglas plats är lokaliserat på andra sidan Skolgatan sett från planområdet. Området bedöms vara väl försett med parkytor.

HYRESGÄST 6 SATURNUS OCH BOENDE 1 BRF RÖNNEN

Som sakägare framför jag synpunkten att den föreslagna detaljplanen för Rönnen 8 ej antages. Bebyggelse av Tingshusparken skulle innebära en väsentlig försämring av boendemiljön, då både utsikten och den parknära uteplatsen vid Storgatan 26 störs. Samhällsnyttan av att avveckla en av Skövdes centrala parker, för byggandet av ett fåtal lägenheter, är mycket tveksam.

Bemötande och kommentarer:

Skövde kommun arbetar med att öka bostadsbyggandet för att uppnå uppsatta visionsmål, i detta ingår att skapa förutsättningar för förtätning. Tillgången på centralt belägen mark lämpad för bostäder inom Skövde stad är begränsad och ianspråktagandet av Tingshusparken för bostadsändamål innebär att ca 24 centralt belägna bostäder tillskapas i Skövde centrum vilket är i linje med uppsatta visionsmål. Ur ett folkhälsoperspektiv är det önskvärt med en park/grönområde inom 300 meter från bostäder. Inom 300 meters promenadavstånd från planområdet finns fem detaljplanelagda parkmarker; Eric Ugglas plats, Elverket, Vasakullen, Kyrkparken och Helensparken. Området bedöms vara väl försett med parkytor. Skälig hänsyn bedöms ha tagits till befintlig bebyggelse vid utformningen av detaljplanen.

BOSTADSRÄTTSFÖRENINGEN RÖNNEN

Bostadsrättsföreningen Rönnen vid Storgatan 26 A och B mosätter sig byggnation i Tingshusparken. Vi gör det utifrån följande punkter:

- 1. Lägenheterna i trevåningshuset mot parken skulle få ett femvåningshus åtta meter bort som tar sol- o dagsljus. Sol o ljus och grönska skulle ersättas av en hög fasad.*
- 2. En transformatorstation utökas till två och dessutom placeras mycket närmare vår boendemiljö, vid tomtgräns vilket skapar ökad oro.*
- 3. Vi som redan har varuleveranser till Willys på Kungsgatan skulle enligt förslaget få kraftigt ökad trafik till det nya garaget och varuleveranser alldeles intill vår trädgårdsmiljö och lägenheter. Det innebär väsentligt sämre boendemiljö.*

4. Korsningen Skolgatan/Storgatan är livligt trafikerad. Tingshusparken motverkar de negativa miljöeffekterna av denna trafik. Förslaget skulle ersätta parkens gröna, miljövänliga miljö med motsatsen.

5. Nu ligger busshållplatsen på behörigt avstånd från våra lägenheter. Förslaget innebär att hållplatsen för två bussar till stor del skulle hamna direkt utanför våra lägenheter. Återigen sämre boendemiljö.

Bemötande och kommentarer:

Konsekvenserna för de boende inom kv. Rönnen 6 varierar beroende på närheten till de planerade bostäderna. Föreslagen ny byggnad är placerad söder om kv. Rönnen 6 och innebär att utsikt och skuggförhållandena för två av Brf Rönne's lägenheter förändras. De två berörda lägenheterna har inglasade balkonger som vetter mot den föreslagna byggnaden. Skälig hänsyn bedöms ha tagits till befintlig bebyggelse vid utformningen av detaljplanen.

Befintlig nätstation är viktig för el-försörjningen i centrala Skövde och det är därmed nödvändigt att stationen omplaceras inom planområdet. För att säkerställa ett lämpligt skyddsavstånd mellan bostäder och nätstationen har byggrätten placerats på behörigt avstånd från bostäderna. Den del av den nya byggrätten som är närmast fastigheten Rönnen 6 är placerad på ett avstånd på ca sex meter från närmaste yttre fasadkant. Enligt Skövde kommuns bedömning har försiktighetsprincipen tillämpats.

Planerat underjordiskt garage avses inrymma ca 27 parkeringsplatser. Planförslaget bedöms medföra en ökning av trafiken med ca 100 fordon/dygn vilket bedöms vara skäligt. Busshållplatsen bedöms ha placerats med skälig hänsyn till befintlig bebyggelse.

BOENDE 2, BRF RÖNNEN

Som närmaste grannar till Tingshusparken vill vi härmed framföra följande synpunkter på förslag till ny detaljplan för Rönnen 8 och Tingshusparken (Skövde 4:310). Våra synpunkter gäller de föreslagna förändringarna av Tingshusparken då det är de som påverkar vår omedelbara boendemiljö.

Tingshusparken är i gällande detaljplan parkmark och har varit så sedan mitten av 50-talet då nuvarande plan antogs. Parken, med dess lönnar och planteringar, är mycket betydelsefull för oss som bor granne med den. Det är vår trädgård! Från vår balkong, som befinner sig några decimeter från tomtgränsen mellan Rönnen 6 och Tingshusparken, har vi en vacker utsikt.

Närheten till träden gör att vi sitter som i en berså. Träden får, enligt gällande plan, inte tas ner.

Syftet med bevarandeplan som finns för området kring Tingshusparken och som antogs på 1990-talet borde enligt vårt sätt att se det vara att förhindra övergrepp liknande det nu föreslagna. Vi har med viss fasa sett resultatet av tidigare ingrepp i miljöerna kring dessa kvarter. Nya Tingshuset på Eric Ugglas Plats kan knappast sägas vara i linje med den bevarandeplan som finns. Eric Ugglas plats är nu för alltid förstörd. Samma konsekvenser kommer vi se om den föreslagna planförändringen för Tingshusparken genomförs. När parken har skövats på sina vackra träd och planteringar och det föreslagna flerbostadshuset väl står där finns det ingen väg tillbaka. Ett vackert och värdefullt grönområde är för alltid borta. För detta får man så lite som 24 nya lägenheter och några affärslokaler. Står detta ingrepp i vår närmiljö verkligen i proportion till det man får. Vi anser inte det.

Enligt den planskiss som finns, med muntliga uppgifter under samrådsmöte 19/5 2014, kommer det föreslagna flerfamiljshuset att byggas 8 meter från tomtgräns till Rönnen 6. Det betyder att 8 meter från vår balkong på andra våning kommer ett femvåningshus att byggas! Vi kommer att fråntas allt solljus som vi åtnjutit i söderläget på vår balkong sedan vår inflytt 2002. Vidare kommer insyn på vår balkong och vårt vardagsrum med detta lilla avstånd att bli mycket stor.

Med den föreslagna placeringen av det nya huset med den omedelbara närheten till grannhuset Rönnen 6 och vår balkong frångår man en princip som man haft vid alla tidigare byggnationer i Skövde. Inte någon annanstans har man byggt så nära någon annans hus och balkong. Avstånden har i de flesta fall varit minst 10-12 meter mellan huskroppar och inte ens på dessa avstånd har balkonger placerats. De är alltid placerade med fri sikt och utan någon byggnad omedelbart framför! Vi frågar oss om Samhällsbyggnadsförvaltningen i sitt förslag ens ägnat detta en enda tanke. Vi uppmanar förvaltningens tjänstemän att ta en promenad i kvarteren runt Tingshusparken men också t.ex. i de nybyggda kvarteren vid Stenhuggaren, Motorn och Kåpplunda Park. Inte i någon av dessa nybyggda områden har man stängt in balkonger 8 meter från grannhuset! Det presenterade förslaget för Tingshusparken innebär ett så stort ingrepp i vår omedelbara boendemiljö att vi under inga omständigheter kan acceptera detta.

Vidare sas det under samrådsmötet att det står kommunen fritt att placera den nya transformatorstationen var man vill. I detta fall precis i tomtgränsen mellan Rönnen 6 och Rönnen 8. Här frågar vi oss om kommunen verkligen kan frångå bestämmelserna i Plan- och bygglagens 9:e kapitel?

I den nya detaljplanen skall också busshållplatsen i Tingshusparken flyttas tillbaka till den ursprungsplaceringen i parkens norra del. Det är nu tredje gången hållplatsen flyttas. De två tidigare gångerna har det varit på grund av de trafikproblem som orsakats i intilliggande korsningar. Nu frågar vi oss om de problem som orsakats i korsningen Storgatan/Kungsgatan då hållplatsen låg i parkens norra del inte kommer att återuppträda då den flyttas tillbaka till samma plats? Har detta verkligen utretts i den nya planförslaget? Framkomligheten på Storgatan är numera dessutom sämre än tidigare då gatan i samband med den senaste flytten av hållplatsen har gjorts smalare.

I förslaget till ny detaljplan för Tingshusparken, verkar man inte ha tagit någon hänsyn till omkringliggande miljöer och bebyggelse. Man har dessutom i förslaget villkorat ändringen i detaljplanen för Rönnen 8/Gamla Tingshuset så att den endast kommer att bli möjlig om även planändringen för Tingshusparken godkänns. Den nödvändiga planändringen för Rönnen 8 kommer alltså att bli onödigt fördröjd på grund av motståndet mot skövlingen av Tingshusparken. Varför har man valt denna väg? frågar vi oss.

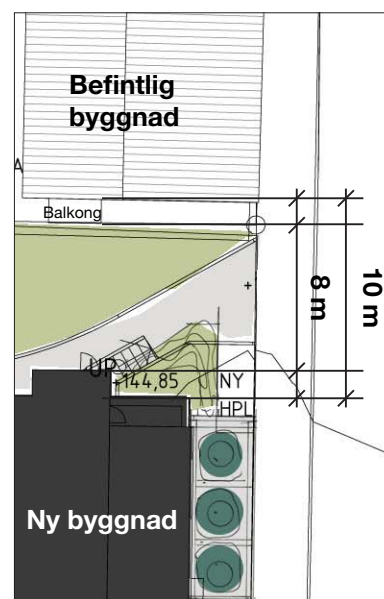
Slutligen, det känns märkligt att man i arbetet med att förtäta Skövde centrum väljer att försöka bebygga den minsta parken man kan hitta istället för att först ta större markområden i anspråk där bebyggelsen verkligen kan göra någon skillnad. Ska Skövde kommun verkligen nå målet om förtätning måste man sluta bygga kontorslokaler, börja gräva ner parkeringsplatser och bygga större hus, även på höjden. Att inte Brända Tomten, Kvarteret Mode och Mörkerkorset bebyggs före en liten omtyckt park känns som en total felprioritering. Gör om! Gör rätt!

Bemötande och kommentarer:

Tingshusparken omfattas av detaljplan 471, Kv Rönnen, del av, som vann laga kraft 1999-09-27. DP 471 är inte en bevarandeariktad detaljplan.

Föreslagen ny byggnad är placerad söder om kv. Rönnen 6 och på ca 8 meters avstånd från ovan nämnda bostads balkong, se illustration till höger, vilket är ett vanligt avstånd i en tät stadsmiljö. Förändringar av utsikt samt skuggförhållanden för bostaden är begränsade till den inglasade balkongen som vetter mot den planerade byggnaden. Insyn från den planerade bostadsbyggnationen till berörd bostad bedöms vara begränsad till inglasad balkong. Skälig hänsyn bedöms ha tagits till befintlig bebyggelse vid utformningen av detaljplanen.

Befintlig transformatorstation avses att flyttas inom planområdet. Ny kvartersmark för transformatorstation är placerad i direkt anslutning till fastigheten Rönnen 6. Sam-

Illustration ungefärliga avstånd mellan ny och befintlig bebyggelse i Kv. Rönnen 6. Måttangivelser i meter.

hällsbyggnadsförvaltningen bedömer att man inte frångår bestämmelserna i Plan- och bygglagens 9:e kapitel.

Föreslagen ny plats för busshållplats har tagits fram i samarbete med enheterna för kollektivtrafik och gata och har placerats med skälig hänsyn till befintlig bebyggelse. Med anledning av inkommen förfrågan samt samordning och hantering av frågor såsom exempelvis parkering och angöring till planområdet m.m. så berör planförslaget både fastigheten Rönnen 8 och del av Skövde 4:310.

BOENDE 3, BRF RÖNNEN

Jag har min balkong mot Tingshusparken. Hur vacker denna oas är framgår av foton från min balkong, som jag tog i maj i år. Jag brukar ofta sitta på balkongen och njuta av utsikten, de vackra träden, människor i rörelse, den fina statyn La Mana som i detta fall också är ett minnesmärke över Olof Palme och hans kontakter med Skövde från sin K3-tid. I parken finns också en vacker björk som jag tror att kommunen planterat vid något jubileum. Ofta ser jag människor som går genom parken. Ibland sätter de sig på någon av parkbänkarna och vilar en stund. Man kan undra över vilka krafter som är beredda att offra denna park, en av de få, i centrumkärnan. Vilka partier stödjer centerpartiet/ordföranden i byggnadsnämnden? Centern som dessutom kallar sig ett grönt parti! Jag tycker det är viktigt att få besked från partierna inför höstens val.

Brf Rönnen ansökte för drygt 10 år sedan om att få höja den husdel som ligger längs Storgatan från tre till fem våningar längs med Storgatan. Vi ville kunna sätta in hiss även i denna del av föreningens hus. Vi fick nej med motiveringen att det skymde utsikten för andra boende i området. Utsikten lär väl knappast bli bättre med ett femvåningshus längs Storgatan. Även när ett konstverk skulle anläggas blev det nej. I det fallet tror jag Brf Rönnen var med bland de som protesterade men det var mot själva utformningen av konstverket.

Man undrar varför Lorentzon skall särbehandlas? Finns det redan givna löften? Om det mot all förmodan skall byggas bostäder kommer det då att ges möjlighet för andra fastighetsägare som HSB, Skövdebostäder, Riksbyggen, PEAB med flera att komma in med förslag eller är det bara Lorentzon som kommer ifråga?

Som närmaste granne protesterar jag mot en förändring av Tingshusparken genom att bygga ett femvåningshus och förstöra den oas som parken utgör. Vår stad har inte för många parker!

Bemötande och kommentarer:

Skövde kommun arbetar med att öka bostadsbyggandet för att uppnå uppsatta visionsmål, i detta ingår att skapa förutsättningar för förtätning. Lanspråktagandet av Tingshusparken för bostadsändamål innebär att ca 24 centralt belägna bostäder tillskapas i Skövde centrum vilket är i linje med uppsatta visionsmål. Byggnadsnämnden beslutade 2014-05-08 § 38 att ge samhällsbyggnadsförvaltningen i uppdrag att genomföra samråd för gällande förslag till detaljplan för Rönnen 8 och del av Skövde 4:310. Reservationer som framfördes vid beslutet framgår av sammanträdesprotokollet.

Med anledning av inkommen förfrågan samt samordning och hantering av frågor såsom exempelvis parkeringslösningar och angöring till planområdet m.m. så berör planförslaget både fastigheten Rönnen 8 och del av Skövde 4:310. I och med att planen berör båda fastigheterna så sker en samordning med fastighetsägaren för Rönnen 8, som även avses uppföra den föreslagna byggnaden.

BOENDE 4, BRF RÖNNEN

Vi motsätter oss med det bestämda att ingen bebyggelse skall ske efter denna detaljplan då detta skulle försämra vår boendemiljö alltför väsentligt. Vår lägenhet i Brf. HSB Rönnen ligger med balkong, kök, vardagsrum och sovrum mot gamla tingshuset och den lummiga och fina Tingshusparken och som vi tycker skall bevaras och inte raseras enligt planförslaget. Vi tror också att en ny bebyggelse skulle påverka värdet på våra lägenheter i negativ riktning.

Bemötande och kommentarer:

Skälig hänsyn bedöms ha tagits till befintlig bebyggelse vid utformningen av detaljplanen.

BOENDE 5, BRF RÖNNEN

Såsom boende i omedelbar närhet till tingshusparken anser både min fru och jag att det vore ett grovt fel att bebygga tingshusparken framförallt efter att man förstört erik-ugglasplats med nybyggnad av tingshuset och parkplats i västra delen. Den mittre delen är nu också utan grönområde. Då är det synd att förstöra ytterligare ett grönområde i Vasastaden.

Bemötande och kommentarer:

Inom 300 meters promenadavstånd från planområdet finns fem detaljpanelagda parkmarker; Eric Ugglas plats,

Elverket, Vasakullen, Kyrkparken och Helensparken. Parkmarken vid Eric Ugglas plats är lokaliserat på andra sidan Skolgatan sett från planområdet. Området bedöms vara väl försett med parkytor.

Medborgarsynpunkter

KOMMUNINVÅNARE SEGERSTORP

Skövde kommuns byggnadsnämnd, har vad jag anser inte befogenhet att ge samhällsbyggnadskontorets tjänstemän i uppdrag att upprätta detaljplan för byggnation i Tingshusparken. Denna park ingår i av Skövde kommunfullmäktige fattat beslut om Vasastadens bevarandeplan. Byggnadsnämnden som är en lägre instans än kommunfullmäktige kan då inte häva ett beslut som kommunfullmäktige fattat och lägga ett eget förslag som häver bevarandeplanen av Tingshusparken.

När det gäller de sex träden så är de av kulturhistoriskt värde och får inte tas ned, de ingår i en allé som lett fram till kommunistergården. Den av kommunen för ca 30 år sedan planterade Ornäsbjörken måste även bevaras. Det är konstaterat att den inte är släkt med den berömda Ornäsbjörken i Dalarna, men den är vacker och pryder sin plats.

Bemötande och kommentarer:

Byggnadsnämnden har delegation från kommunfullmäktige att upprätta och antaga detaljplaner. Planområdet omfattas av två detaljplaner. Tingshusparken omfattas av detaljplan 471, Kv Rönnen, del av, som vann laga kraft 1999-09-27. DP 471 är inte en bevarandeariktad detaljplan och antogs av Byggnadsnämnden 1999-08-19. Planområdets västra del där f.d. Tingshuset är lokaliserat omfattas av DP 440, Detaljplan för Vasastaden. Denna plan har en bevarandeariktning och antogs av Byggnadsnämnden 1995-06-13.

En exploatering av Tingshusparken bedöms medföra att det inte är möjligt att bevara befintlig vegetation, eftersom levnadsbetingelserna för vegetationen påtagligt kommer att påverkas av de förändrade förhållanden på platsen som medförs av en byggnation. En ny Ornäsbjörk avses planteras på lämplig plats utanför planområdet.

Övriga

Eva, Göteborg

Bra att det fina gamla tingshuset får bevarandebestämmelser och kan användas som bland annat bostäder. För att säkra upp att det nya bostadshuset anpassas till det kulturhistoriskt värdefulla stadslandskapet bör fler bestämmelser in på plankartan, t ex samma taklutning och takfotshöjd som huset i kv.

Granen 8, ett kvalitetsprogram kanske skulle underlätta för bygglov att ställa krav på byggaren.

Lite förgårdsmark kan inte kompensera de stora kultur-, klimat och naturvärden som försvinner om man tar ner alla de stora lönnarna, därför föreslår jag att man kortar av byggrätten och lägger träden på parkmark, en liten "pocket park". Lagg sedan huset direkt i anslutning till trottoaren, precis som alla de andra byggnaderna längs Skolgatan (med Eric Ugglas som enda undantaget) och gör ett I-format hus som kan kommunicera med Granen 8.

Busshållplatsen kan flyttas några meter söderut eller tillbaka till platsen utanför Rönnen 8, där gatan smalnades av för att göra säkra busshållplatser. Jag bifogar en kopia av plankartan med föreslagna ändringar.

Bemötande och kommentarer:

Synpunkten har mottagits.

MILJÖPARTIET I SKÖVDE

Miljöpartiet i Skövde anser generellt att alla ytor som är planlagda som parker, ska bevaras. Därför yrkar vi avslag på denna detaljplan! Vi är inte emot förtätning av stadscentrum, men emot om det sker på bekostnad av att parker tas i anspråk för byggnation, som i detta fallet. Bygg gärna på höjden istället på befintliga hus eller bygg nya hus högre som tex vid före detta Skövde Nyheter-huset. Ett annat exempel som vi föreslår är att när buss-parkeringsdäck i kvarteret Mode ska byggas, bygg då gärna en husdel ovanpå på säg 20 våningar. Ett exempel på bra anpassat 20-våningars bostadshus i centrum, kan ses i Borås, på gata Druveforsvägen.

Bemötande och kommentarer:

Yrkandet biläggs planhandlingarna via denna redogörelse.

Politiska partier

MINNESANTECKNINGAR FRÅN ÖPPET SAMRÅDSMÖTE 2014-05-19

Bakgrund

Samhällsbyggnadsförvaltningen inbjöd per brev och annons i SLA och SN in sakägare, remissinstanser och allmänhet till ett öppet samrådsmöte den 19:e maj 2014 kl 17.30 i stadshuset.

Närvarande

Vid mötet deltog representanter från de angränsande fastigheterna Rönnen 6, Rönnen 9, Kv Saturnus och andra närboende till Tingshusparken. Även representanter för Hyresgästföreningen, miljöpartiet, Ulla-Britt Hagström (FP) kommunstyrelsen samt Robert Ciabatti (S) vice ordförande i Byggnadsnämnden deltog i mötet. På mötet närvarade 55 personer. Från Samhällsbyggnadsförvaltningen närvarade Eva Darolf Linnros, samhällsbyggnadschef, Jenny Olausson, planförfattare, Anna Möller och Eva Hellström. Vid mötet uppfördes minnesanteckningar.

Inledning

Eva Darolf Linnros hälsade välkommen samt presenterade närvarande tjänstemän för åhörarna. Vidare beskrevs hur planprocessen går till och i vilket skede detaljplaneförslaget för Rönnen 8 m.m. befinner sig i just nu. De närvarande informerades om att minnesanteckningar skulle uppföras under mötet och att sammanställning skulle redovisas i samrådsredogörelsen.

Planförslaget visades och presenterades av Jenny Olausson. I presentationen redogjordes för planeringsförutsättningarna, den nya bebyggelsen samt konsekvenserna av denna och hur planprocessen går till samt i vilket skede planförslaget befinner sig i för tillfället m.m.

Efter presentationen följde en frågestund med möjlighet för de närvarande att komma med synpunkter på förslaget. Under frågestunden blandades frågor och kommentarer med diskussioner mellan mötesdeltagare och representanter från Samhällsbyggnadsförvaltningen och närvarande politiker. Vid samrådsmötet överlämnades även ett samrådsyttrande från en sakägare.

De större frågor och synpunkter som uppstod på mötet sammanfattas endast punktvis nedan:

- **Ärendehantering**

Hur har ärendet hanterats? Vem har tagit fram beslutet om byggnation i parken - politiker eller tjänstemän? Särbehandlas vissa exploatörer? Varför närvarar inte fler politiker?

- **Tingshusparken**

Träden är i bra skick och kan stå i ytterligare 40 år. Burdust att kapa träden. Parken ingår i bevarandeplan. Varför påbörjas förtätningen i Tingshusparken och inte någon annanstans? Vad händer med resten av Skövdes grönområden?

- **Transformatorstation**

Det är inte bra att ha en transformatorstation som granne med bostadsbebyggelse. Hur nära får en transformatorstation ligga ett bostadshus?

- **Busshållplats**

Varför flyttas busshållplatsen från ett idag fungerande läge?

- **Gestaltning**

Den nya byggnaden passar inte samman med Tingshuset. Den nya byggnaden är en koloss som inte passar in i miljön och dödar platsens själ. Det som händer med Erik Ugglas plats, uppförandet av nya Tingshuset, får inte återupprepas. Det är svårt att få in en byggnad om rutnätsplanen ska följas för att kunna komma fram till Skolgatan. Ny bebyggelse ska anpassas till omgivande bebyggelse. Parken ska vara kvar för att bevara områdets karaktär. Det är rimligt att ställa krav på att det ska vara hiss i gamla Tingshuset då det kommer att vara framförallt äldre som kommer att bo där.

- **Förändring av boendemiljö**

Hur kommer boendemiljön för närboende att påverkas av den nya byggnationen? Har hänsyn tagits till ändrade ljusförhållanden, värdeminskning av bostäder samt avstånd mellan befinliga byggnader och planerad? Buller från gatan kommer att studsa mellan Tingshuset och den nya byggnaden.

- **Kostnadsfördelning**

Vem ska betala för flytt av busshållplats och transformatorstation m.m.? Blir det allmän upphandling om vem som ska bygga ifall fler parker tas i anspråk för bostadsbyggnation?

- **Alternativa förslag**

Riv Tingshusbyggnaden och bygg nytt där. På så sätt kan parken bevaras. Måste parken tas med i beslutet, kan man inte starta med de två befintliga husen?

- **Planbeskrivningen**

Det ska framgå i planhandlingarna att det var tre som reserverade sig i BN-beslutet till samråd. Tingshusparken ingår i bevarandeplanen. Står att den planerade nya byggnaden ska innehålla 15 lägenheter - vilket antal är det som stämmer?

Avslut

Eva Darolf Linnros tackade de närvarande för att de deltagit i mötet. Därefter avslutade Jenny Olausson mötet med att uppmana de närvarande att även lämna in sina synpunkter på förslaget i skriftlig form. Dessa ska vara Samhällsbyggnadsförvaltningen till handa senast 2014-06-13.

SAMMANFATTANDE BEDÖMNING

Med anledning av under detaljplanesamrådet inkomna synpunkter, föreslås följande förändringar och tillägg göras i detaljplanen:

- Planhandlingarna kompletteras med stycke om Översiktplan 2025 riktlinjer för grönstruktur.
- Planhandlingarna kompletteras med stycke som beskriver de kulturhistoriska värdena i f.d. tingshusets interiör.

Andra större förändringar av detaljplaneförslaget som inte varit resultatet av samrådet föreslås vara att:

- Byggrätten för den föreslagna nya byggnationen har justerats i den norra delen så att utbyggnad inryms.
- Plankartan har kompletterats med bestämmelser som medger uppförande av föreslagna bullerskyddande åtgärd mot Skolgatan i form av en mur. För att säkerställa att riktvärden för trafikbuller kan efterlevas så omfattas den planerade byggnaden samt den västra byggnadskroppen i den befintliga byggnaden av bestämmelse m₁.

Därutöver har förtydliganden och redaktionella justeringar som uppdagats under samrådstiden inarbetats i detaljplanen.

Synpunkter som framförts av sakägare bedömts ha tillmötesgått i den omfattning som kan hanteras i detaljplanen.

De synpunkter, som framförts under planarbetet, har avvägts mot intresset att planlägga området. Även allmänna intressen har därvid beaktats. Samhällsbyggnadsförvaltningen bedömer att detaljplaneförslaget innebär en lämplig avvägning mellan olika intressen.

Skövde 2014-09-11

SKÖVDE KOMMUN
Samhällsbyggnadsförvaltningen, Planenheten

Eva Darolf Linnros
Samhällsbyggnadschef

Jenny Olausson
Planarkitekt

Samhällsbyggnadsförvaltningen

Postadress 541 83 SKÖVDE **Telefon** 0500-49 80 00 **Hemsida** www.skovde.se

Detaljplan för

Rönnen 8 m.m.

Skövde stad, Skövde kommun, Västra Götalands län

Granskningsutlåtande

Upprättad 2014-12-02
Planenheten

FÖRSLAG TILL BESLUT

HUR SAMRÅDET OCH GRANSKNINGEN HAR BEDRIVITS

FÖRSLAG

Byggnadsnämnden föreslås med stöd av detta granskningsutlåtande godkänna förslag till detaljplan för Rönnen 8 m.m. samt att överlämna ärendet till kommunfullmäktige för antagande.

DETALJPLANESAMRÅD 12/5 - 13/6 - 2014

Byggnadsnämnden beslutade 2014-05-08 § 38 att ge Samhällsbyggnadsförvaltningen i uppdrag att genomföra samråd gällande förslag till detaljplan för Rönnen 8 m.m.

Samråd pågick mellan den 12:e maj - 13:e juni 2014. Inbjudan skickades ut med post den 9:e maj 2014 till fastighetsägare enligt upprättad fastighetsförteckning. Meddelande om samråd skickades samtidigt via e-post till berörda kommunala nämnder, förvaltningar och bolag samt till remissinstanser som kunde ha intresse av förslaget. Annons kring samrådet och inbjudan till ett öppet samrådsmöte den 19:e maj 2014 infördes 2014-05-12 i Skaraborgs Allehanda (SLA) och 2014-05-15 i Skövde Nyheter (SN). Handlingarna fanns under samrådstiden utställda i stadshusets entréplan, samt på Skövde kommuns hemsida.

För en redogörelse över inkomna synpunkter från detaljplanesamrådet och minnesanteckningar från samrådsmötet se särskild *Samrådsredogörelse*, upprättad 2014-09-11.

GRANSKNING AV DETALJPLAN 15/9 - 26/10 - 2014

Byggnadsnämnden beslutade 2014-09-11 § 82 att ställa ut förslaget till detaljplan för Rönnen 8 m.m. för granskning.

Granskningstiden har pågått mellan den 15/9 - 26/10 2014. Detaljplanens handlingar har under denna period visats i stadshusets entréplan, samt på Skövde kommuns hemsida. Sista datum för att lämna synpunkter har varit den 26:e oktober 2014. Kungörelser om plangranskningen infördes i SLA och SN den 15/9 respektive 18/9 2014. Kungörelsen skickades även ut med post den 12/9 2014 till fastighetsägare enligt upprättad fastighetsförteckning, samt via e-post till berörda kommunala nämnder, förvaltningar och bolag samt övriga remissinstanser som kunde ha intresse av förslaget.

Utöver berörda kommunala nämnder, förvaltningar och bolag har följande remissinstanser beretts tillfälle att yttra sig:

- Skanova
- Trafikverket
- Västtrafik AB
- Polismyndigheten
- Västergötlands museum
- Skövde hembygdsförening
- Naturskyddsföreningen i Skövde

- Hyresgästföreningen
- Näringslivsforum i Skövde
- Svensk handel i Skövde

SKRIVELSER UTAN ANMÄRKNING

Skrivelser utan anmärkning mot förslaget till detaljplan har inkommit från:

INKOMNA YTTRANDE OCH BEMÖTANDE

- Polismyndigheten
- Kommunala lantmäteriet
- Skövde Värmeverk AB
- Miljösamverkan Östra Skaraborg (MÖS)

Nedan följer en sammanfattning av inkomna skrivelser. Hela skrivelser, stycken eller citat redovisas i kursiv stil. Bemötande av skrivelserna markeras med indragen vänstermarginal.

LÄNSSTYRELSEN VÄSTRA GÖTALAND

Länsstyrelsen

Länsstyrelsen bedömer med hänsyn till ingripandegrunderna i 11 kap. 10 § PBL och nu kända förhållanden att planen kan accepteras och därför inte kommer att prövas av Länsstyrelsen om den antas.

Motiv för bedömningen

Länsstyrelsen befarar inte att riksintresse enligt miljöbalken (MB) påtagligt kommer att skadas, att mellankommunal samordning blir olämplig, att miljö kvalitetsnormer enligt miljöbalken inte följs, att strandskydd enligt 7 kap. miljöbalken upphävs i strid med gällande bestämmelser eller att bebyggelse blir olämplig med hänsyn till människors hälsa eller säkerhet eller till risken för olyckor, översvämning eller erosion.

Synpunkter på förslagshandlingen

De synpunkter som tidigare framförts i ärendet har beaktats. Det kan dock därutöver påpekas att för att planen nu kompletterats med trafikbullerberäkning som Länsstyrelsen efterlyste under samrådsskedet. Länsstyrelsen liksom Trafikverket anser nu för att planen ska stämma överens med Boverkets allmänna råd 2008:1, bör texten för bestämmelse m₁ ändras så att det framgår att riktvärdena för ljudvärdet sida (ekvivalentvärde 50 dBA) ska följas för minst hälften av bostadsrummen.

Beredning

Vad som angivits ovan gäller som statens samlade myndighetsuppfattning vid en avvägning mellan olika framförda synpunkter.

Bemötande och kommentarer:

Bestämmelse m₁ har omformulerats; Där den ekvivalenta ljudnivån på gatusidan ligger mellan 55-60 dBA ska minst hälften av bostadsrummen liksom uteplats, vara vända mot sida som klarar 50 dBA vid fasad.

Kommunala nämnder och förvaltningar

TEKNISKA NÄMNDEN

Tekniska nämnden tillstyrker förslaget till detaljplan för Rönnen 8 m.m.

Övriga remissinstanser

RÄDDNINGSTJÄNSTEN ÖSTRA SKARABORG (RÖS)

Från räddningstjänsten finns intet att erinra under förutsättning att tidigare avgivet yttrande under samrådsskedet beaktas i enlighet med vad beskrivs i samrådsredogörelsen.

Bemötande och kommentarer:

Synpunkten har vidarebefordrats för kännedom till Samhällsbyggnadsförvaltningens bygglovenhet.

AVFALLSHANtering ÖSTRA SKARABORG (AÖS)

Gällande sophämtning för ovanstående vill vi framhålla följande för att uppfylla reglerna i renhållningsföreskrifterna. För genomförande av soptömning ska vägen till hämtningsplatsen ha en fri höjd på minst 3,65 meter, ha en fri bredd på minst 3 meter samt ha en bärighet för ett fordon på 18 ton. Vid hämtningsplatse ska yta finnas med en bredd på minst 4,5 meter, fri längd på minst 14 meter samt ha en fri höjd på minst 5 meter. För återvändsgator ska det finnas en vändyta med diameter 18 samt en fri remsa på ca 1,5 meter utanför vändytan. Vi ber er även studera "Handbok för avfallsutrymmen" som finns att läsa på vår hemsida www.aos.skovde.se.

Bemötande och kommentarer:

Se bemötande i Samrådsredogörelsen. Föreslagen sophantering har stämts av med AÖS under samrådstiden.

SKÖVDENÄT AB

Exploatören står för alla faktiska kostnader vid omläggning av kablar och ny nätstation. Exploatören söker bygglov för ny nätstation.

Bemötande och kommentarer:

Synpunkterna regleras inte i detaljplan och har vidarebefordrats till exploatören och enheten för mark- och exploatering för kännedom.

VÄSTTRAFIK

Vi vill vara med i det fortsatta arbetet. Beroende på framtida trafikupplägg i Skövde stadstrafik kan placering av hållplatser

behövas diskuteras vidare, men i övrigt har vi inga synpunkter på planen.

Bemötande och kommentarer:

Synpunkten har vidarebefordrats till samhällsbyggnadsförvaltningens enheter för trafik och infrastruktur samt projekt.

TRAFIKVERKET

Trafikverket hade i samrådskedet inga synpunkter. Då var dock bullerutredningen under framtagande, vilken nu är klar.

Synpunkter.

För att planen ska följa Boverkets allmänna råd 2008:1 bör texten för bestämmelsen m₁ ändras så att det framgår att riktvärdena för ljuddämpad sida (ekvivalentvärde 50 dBA) ska följas för minst hälften av bostadsrummen.

Bemötande och kommentarer:

Bestämmelse m₁ har omformulerats, se svar till Länsstyrelsen ovan.

HYRESGÄST 1, SATURNUS

Sakägare

Rädda Tingshusparken! När nya Tingshuset byggdes i Skövde så blev det tre gamla Tingshus över. Ett i Mariestad, ett i Lidköping och ett i Skövde. Jag satt och tänkte. Vem saknar ett gammalt Tingshus i Skövde om fyrtio år? Ingen.

Så riv det gamla Tingshuset i Skövde. Bygg garage + 4 våningar i den gamla norra delen av Tingshuset och bygg garage + 6 våningar i den gamla västra delen samt behåll hela Tingshusparken som den är.

Bemötande och kommentarer:

Se bemötande i Samrådsredogörelsen.

RICKARD HAGERBORG, HYRESGÄST 2, SATURNUS

Mitt namn är Rikard Hagerborg. I samrådsredogörelsen har jag blivit anonym och benämns som "Hyresgäst 2, Saturnus". Jag har inte bett om att få vara anonym och vill inte vara det i den fortsatta handläggningen av detaljplan för Rönnen 8 m.m. där m.m. står för Tingshusparken! Varför kamouflera och försöka förringa en så viktig del av planförslaget?

Angående planens syfte anges "...Med anledning av planområdets höga bevarandevärde syftar planen även till att skydda och bevara den kulturhistoriskt värdefulla byggnaden på Rönnen 8 samt miljön den är lokaliserad i." Min kommentar: Syftet att bevara och skydda miljön uppnås inte. Detaljplanen totalförstör i stället den fina stadsbilden och miljön!

I ÖP 2025 har Hertig Johans torg och Tingshusparken samma beteckning. Min kommentar: Varken torget eller parken är avsedda att bebyggas!

Som skäl för detaljplanen anges en politisk vision för år 2025 och att samhällsbyggnadsförvaltningen bedömer att 24 nya lägenheter i ett centralt, attraktivt läge väger tyngre än det allmänna intresset att bevara Tingshusparken. Min kommentar: Det skulle förvåna mig mycket om dessa skäl kan godtas som svar på de hårda krav som ställs under rubriken "Länsstyrelsens samlade bedömning". Redan inför samrådsskedet var byggnadsnämnden oenig, fyra ledamöter var för och tre emot vilket visar att planförslaget är mycket kontroversiellt. I detta yttrande liksom i mitt samrådsyttrande påvisar jag stora brister i planförslaget som jag anser strider mot plan- och bygglagstiftningen PBL kap. 2, 6 §.

Av 23 remissinstanser har endast fem lämnat skrivelser utan anmärkning. Ytterligare 15 yttranden har inlämnats, alla med anmärkningar mot planförslaget. Alla anmärkningar och protester avfärdas av planförfattarna som hela tiden använder en politisk vision för att försöka rättfärdiga den föreslagna exploateringen. Min kommentar: Jag anser att en politisk vision inte bör kunna omvandlas till en beställning att planlägga för exploatering av en skyddad park som har funnits i 80 år och där expertis på plats uttalat att de sex lönnarna skulle kunna stå i ytterligare 40 år! Exploateringen blir ett dråpslag mot stadsbilden där parken spelar en central roll. Det hade varit på sin plats med en mer kritisk inställning till en sådan beställning från samhällsbyggnadsförvaltningens sida.

Beträffande DP 471 påstås att planen inte är bevarandeariktad. Min kommentar: DP 471 syftade till att HSB skulle kunna bygga carportar på sin gård och till att bereda plats för en nödvändig transformator i området. Den placerades på en liten yta i parkens nordvästra hörn för att få minimal inverkan på stadsbilden. I övrigt bibehölls Tingshusparken som park med hårda bevarandebestämmelser för träden. Detta nämns dock inte vilket är högst anmärkningsvärt och klart vilseledande! Det gör att man felaktigt kan förledas tro att Tingshusparken inte är skyddad i gällande detaljplan som är just DP 471.

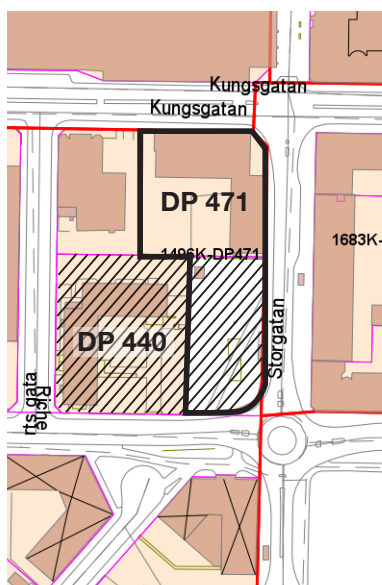
Den så kallade förträdgården längs Storgatan sägs vara avsedd att medverka till att kompensera för den grönyta som tas i anspråk i samband med exploateringen! Min kommentar:

Detta är ett försök att dölja de faktiska förhållandena! Den nya byggnaden skulle självklart ha förlagts med fasad i gränsen mot trottoaren, i liv med HSB:s byggnad och på samma sätt som i angränsande kvarter Saturnus m.fl. Det går dock inte på grund av geometrin vid cirkulationsplatsen inte medger en riktig placering av den stora femvåningsbyggnaden. Därför har man tvingats förskjuta byggnaden ett antal meter mot väster. Detta beskrivs vara en medveten åtgärd för att kompensera för att man utplånar Tingshusparken!

Kommunekologen framhåller att de gamla lönnarna har påtagligt biologisk värde och påpekar även att ta bort en park mitt i centrum går stick i stäv mot mål i ÖP 2025. Min kommentar: "Standardsvaret" om att samhällsbyggnadsförvaltningen har bedömt att o.s.v. ges även till kommunekologens yttrande som borde ha fått ett mer kvalificerat bemötande.

När det gäller åtgärder mot trafikbuller föreslås en meterhög kalkstensmur längs Skolgatan. Min kommentar: Det räcker inte med en så låg mur eftersom västfasaden på den föreslagna femvåningsbyggnaden kommer att medföra att låga bullerfrekvenser från tunga fordon kommer att studsas på fasaden och in på gården mellan gamla tingshuset och nybyggnaden. Utan nybyggnaden kan kanske en sådan mur vara tillräcklig för att uppnå acceptabel ljudnivå på gården vid gamla tingshuset. Bullerskydd är en mycket viktig sak men i ett så här centralt kvarter krävs även stängsel och portar med kodlås för att skydda gården för objudna besökare. Även insynsskydd torde behövas både med och utan nybyggnaden. Dessa aspekter verkar inte ha beaktats.

Västtrafik ber i sitt samrådsyttrande att få delta i det fortsatta planarbetet. Min kommentar: Detta tyder på att samråd och samarbete inte fungerat tillfredsställande i en så utomordentligt viktig fråga som kollektivtrafiken i en stad som skall fortsätta att växa. Efter många turer har man äntligen fått en väl fungerande hållplats "Tingsrätten". I planförslaget flyttas den västra hållplatsen till ett minst sagt mycket dåligt läge. Den nuvarande hållplatsen har en längd på c:a 9,5 meter. I det nya läget får bara bussväntskyddet plats! Resten av utrymmet till HSB:s fastighetsgräns upptas av en gångväg och trappa från garageinfarten upp till Storgatan. Dessutom skall alla sopkärl och behållare för återvinningsmaterial från nybyggnaden forslas upp och placeras för avhämtning av sopbilen i närheten av bussväntskyddet vid Storgatan. Jag anser att det är ett exempel på mycket dålig planering där kollektivtrafikens och resenärernas behov totalt negligeras. Västtrafik kommer förhoppningsvis att kräva att den nuvarande hållplatsens läge och utformning inte får ändras. Det gäller en viktig hållplats nära centrum och för framtidens utveckling av kollektivtrafiken är den betydligt viktigare än ett litet tillskott av lägenheter.

Gällande detaljplaner för och angränsande till planområdet, skrafferad yta. Område som omfattas av DP 471 är markerad med svart heldragen linje.

Västergötlands museums yttrande är mycket professionellt. Det avslutas med rekommendationer ur Kulturmiljöprogrammet från 2011 som i koncentrat innebär: Undvik liknande ingrepp i "Villastaden" som gjordes när det nya tingshuset byggdes och bevara Tingshusparken som park! Min kommentar: Här behövs ingen kommentar!

I mitt samrådsyttrande koncentrerade jag mig på planförslagets negativa inverkan på stadsbilden. I sitt svar nämnde planförfattarna inte ordet stadsbild en enda gång! Jag kan inte tolka det på annat sätt än att de inte har något att sätta emot min hårda kritik och att de därför försöker undvika all diskussion om stadsbild genom total tystnad.

Många Skövdebor har kontaktat mig och uttryckt sin uppskattning över att jag försöker stoppa att Tingshusparken exploateras. Även flera tidigare kommunalråd har uttalat att de delar min åsikt att det vore ett stort misstag för framtidens Skövde att utplåna Tingshusparken.

Bemötande och kommentarer:

Med hänsyn till personuppgiftslagen publicerar inte Skövde kommun personnamn på yttranden som inkommer i planprocessen, men då ovanstående sakägare skriftligen samtyckt till att namn redovisas så undantas ovanstående sakägare från detta.

Samhällsbyggnadsförvaltningen har fått i uppdrag av byggnadsnämnden att ta fram ett detaljplaneförslag för Rönnen 8 m.m., vilket innefattar Tingshusparken. Tingshusparken omfattas av detaljplan 471, kv Rönnen, del av, som vann laga kraft 1999-09-27. DP 471 har inget bevarandeinriktat syfte utan syftar till möjliggöra nybyggnad av carportar på befintlig parkeringsyta inom fastigheten Rönnen 6.

Den fysiska miljön i en stad är inte statisk utan ständigt mer eller mindre utsatt för förändringar utifrån olika behov. Planförslaget innebär en förändring av stadsbilden. Den nya bebyggelsen bedöms ha placerats med hänsyn till den befintliga och getts en god utformning och placering som samverkar med omgivningen. Samhällsbyggnadsförvaltningen bedömer att planen inte är utformad i strid mot PBL 2 kap. 6 §.

Under samrådsskedet har en trafikbulerutredning för kv. Rönnen 8 genomförts, se planhandlingarnas bilaga F. Enligt Samhällsbyggnadsförvaltningens bedömning är den genomförda trafikbulerutredningen tillräcklig för överväganden vid detaljplanering och gällande riktlinjer för buller bedöms kunna uppnås. Stängsel, portar med kodlås och insynsskydd regleras inte i detaljplaneprocessen.

Avsatt yta för hållplats i planförslaget har en längd på 10 meter vilket överensstämmer med nuvarande hållplats dimensioner och följer Västtrafiks standarder. Förslaget innebär att ny hållplats kan utformas på samma sätt som den befintliga. Mellan avsatt yta för hållplats och fastighetsgräns mot Rönnen 6 är avståndet ca 7 meter vilket bedöms vara ett skäligt avstånd. Avfallshanteringen bevakas i bygglovskedet i samråd med Avfallshantering Östra Skaraborg (AÖS).

För övriga synpunkter se bemötande i Samrådsredogörelsen.

HYRESGÄST 3, SATURNUS

Med grund i Detaljplan för Rönnen 8 m.m., vårt yttrande från 2014-06-10 samt Samrådsredogörelse från 2014-09-11 anser vi att Tingshusparken ska lämnas i orört skick. Förutom vårt tidigare yttrande lämnar vi följande synpunkter.

Kultur- och naturvärden

En tilltalande stadsmiljö skapas inte enbart av hus och gator. Grönska, planteringar, parker och platser med historisk anknytning ger en stad med identitet och atmosfär. Detta inte bara för de närboende utan för alla som rör sig i området: gående, bilister, busspassagerare. Samhällsbyggnadsförvaltningen varken beskriver eller bedömer sådana aspekter.

I samrådssammanställningen finns yttranden från flera fackkunniga instanser som anser att Tingshusparken av natur- och kulturhistoriska skäl inte ska bebyggas. Det finns en vision om att 1000 nya bostäder ska byggas i centrum. Men det finns också ett Kulturmiljöprogram för Skövde kommun som byggnadsnämnden antog så sent som 2012-02-02. Där beskrivs f.d. Tingshuset och området däromkring som Skövdes mest karakteristiska och identitetsbärande kulturmiljö. Trots dessa välgrundade synpunkter från olika instanser bedömer förvaltningen att 24 (eller 32?) nya bostäder har tyngre allmänintresse än det allmänna intresset att bevara de natur- och kulturhistoriska värden som finns i Tingshusparken.

Vi efterlyser från samhällsbyggnadsförvaltningen en värdering av de mjuka värdena som identitet och atmosfär samt en redogörelse för vilka natur- och kulturpolitiska synpunkter som från förvaltningens sida ligger till grund för prioriteringen av bostäder framför de natur- och kulturhistoriska värdena i parken.

Närmiljön

I bemötandet till vårt tidigare yttrande om trafikbuller och avgaser säger förvaltningen att trafikmängden inte kommer att påverkas och att bussarna drivs med biogas. Men yttrandet

gäller den förändrade gatubilden, inte trafikmängden. Två höga hus mitt emot varandra på Storgatan bildar en tunnel där bullret och avgaserna inte skingras lika snabbt som idag. Bussarnas drivmedel är miljövänligt men likafullt bildas ofta en bilkö vid hållplatserna och de släpper ut olämpliga avgaser.

I samrådsredogörelsen beträffande buller hänvisas till en bullerutredning för kv Rönnen 8 m.m. Där beräknas bullernivåerna för balkonger/uteplatser och olika utrymmen inomhus. Utredningen gäller enbart ny- och ombyggnad i kv Rönnen, inte omgivande bebyggelse. Vi begär en utredning av hur högt och i vilken koncentration avgaserna stiger idag och en beräkning av detsamma efter en byggnation. Vi begär också att en bullerutredning görs för Saturnus motsvarande den som gjorts för kv Rönnen.

Skälig hänsyn

Stadsbyggnadsförvaltningen anger i olika bemötanden att skälig hänsyn har tagits till befintlig bebyggelse i närområdet. Var i Detaljplanen och bemötandena kan man se detta?

Bemötande och kommentarer:

De överväganden som normalt ska göras inom ramarna för detaljplaneprocessen redovisas i planhandlingarna. Enligt Samhällsbyggnadsförvaltningens bedömning har skälig hänsyn tagits till befintlig bebyggelse vid utformningen av detaljplanen.

I miljökvalitetsnormer (MKN) enligt 5 kap. Miljöbalken regleras vanligtvis den sämsta miljökvalitet som får finnas inom ett geografiskt område. Miljökvalitetsnormer för luft finns utfärdade för kvävedioxid och kvävoxider, svaveldioxid, kolmonoxid, bly, bensen, ozon och partiklar. Enligt de mätningar av MKN för luft som utförts i Skövde så understigs normen med god marginal. Miljökvalitetsnormer för luft redovisas i planbeskrivningen på sid 22. Enligt Samhällsbyggnadsförvaltningens bedömning kommer planförslaget inte innebära att MKN för luft överstigs, en ytterligare utredning bedöms därför inte vara nödvändig. Miljösamverkan Östra Skaraborg ansvarar för tillsyn av miljökvalitetsnormerna.

Enligt Samhällsbyggnadsförvaltningens bedömning är den genomförda trafikbullerutredningen tillräcklig för överväganden vid detaljplanering. Ytterligare bullerutredningar bedöms inte vara nödvändigt.

HYRESGÄST 4 OCH 5, SATURNUS

Vi har följande synpunkter på förslaget till detaljplan för Rönnen 8 m.m.:

1. Plankontoret har inte följt den bakgrundsbeskrivning som Byggnadsnämnden gav i sitt beslut av 2013-08-29 § 143. Plankontoret har därvid överskridit sina befogenheter och medvetet arbetat fram ett felaktigt underlag till beslut genom att inte ta hänsyn till bevarandeplanen för Vasastaden. Planenheten skriver i samrådsredogörelsen att Byggnadsnämndens beslut av 2013-08-29 § 143 har upphävts genom nämndens beslut av 2014-05-08 § 38. Av detta protokoll kan inte utläsas att beslutet upphävts. Byggnadsnämndens ledamöter ställs inför ett förslag som inte överensstämmer med nämndens intentioner i beslutet 2013-08-29. Byggnadsnämnden har förlorat styrningen av projektet och omedvetet låtit planenheten styra processen över byggnadsnämndens huvuden.

Byggnadsnämnden ger vid sitt sammanträde 2013-08-29 § 143 Plan, Bygg och Lantmäteriförvaltningen i uppdrag att genomföra samråd gällande förslag till detaljplan för Rönnen 8 och del av Skövde 4:310. Av bakgrundsbeskrivningen i beslutet framgår: "Området ingår i bevarandeplan för Vasastaden och har ett högt bevarandevärde. Stor hänsyn kommer att tas till den kulturhistoriska miljön. Vid en ökad exploatering i gamla Tingshusparken är det av största vikt att de gröna ytor och träd som finns där i dag, varsamt behandlas i detaljplanearbetet så att parken har kvar sin karaktär av s k fickpark (liten park med stort innehåll)."

Vid sitt arbete med att ta fram en detaljplan för kvarteret har Plan, Bygg o Lantmäteriförvaltningen inte tagit någon hänsyn till vad som sagts om exploatering av tingshusparken i ovanstående bakgrundsbeskrivning och därmed inte fullgjort sitt arbete enligt intentionerna i beslutet, ty när detaljplanearbetet nu är klart och beslutet om detaljplan togs i byggnadsnämnden 2014-05-08 så visar det sig att ovanstående fina ord, om behandlingen av de grönytor och träd som finns där i dag, inte var något värda. Av byggnadsnämndens 7 ledamöter har 4 ledamöter inte haft några invändningar mot att plankontoret ignorerat bakgrundsbeskrivningen av 2013-08-29. Tingshusparken kommer att skövlas genom att samtliga träd skall tas ner och ersättas med en betongkloss på fem våningar som inte alls passar in i den kulturella miljön. De stora träden har av experter fått en ytterligare livstid på 40 år.

2. Enligt vision 2025 skall tusen lägenheter byggas i centrala Skövde alltså under åren 2014-2025. Helt plötsligt blev det väldigt bråttom med att ta fram en detaljplan för kvarteret Rönnen 8 m.m. för att kunna bygga 32 lägenheter i kvarteret som inrymmer tingshusparken. Varför är dessa 32 lägenheter så viktiga för att uppfylla visionen med att bygga 1 000 lägenheter fram till 2025, så att en liten park med stort innehåll skövlas och ersätts med en koloss av betong på 5 våningar redan nu.

3. Av förslaget till nämnda detaljplan framgår att nuvarande busshållplats måste flyttas något norrut på Storgatans västra sida. Det blir i så fall den tredje flytten av hållplatsen på ett antal år och hållplatsen på Storgatan hamnar nu där den var belägen från början. Placeringen då var inte lämplig ur trafik- och miljösynpunkt och därför flyttades densamma. Men nu när detaljplaneförslaget innehåller en femvåningsbyggnad i tingshusparken är busshållplatsen tillbaka i ruta 1 och då är det inga bekymmer ur trafik- och miljösynpunkt. Enligt detaljplaneförslaget kommer sopkärl och behållare för återvinningsmaterial att placeras intill hållplatsen för avhämtning av sopbilen. Bussresenärerna kommer alltså att få vänta på bussen i lukten från dessa sopkärl, vilket varken är bra ur miljö- eller trivselsynpunkt. Busshållplatsens placering blir nu ännu mer olämplig ur trafik- och miljösynpunkt med tanke på den trafiksituation som uppstår till följd av att Kungsgatan förses med en ny cykelväg från Badhusgatan till Pentaporten. Utrymme för cykelvägen skall skapas genom att minska ytorna för biltrafiken. Att kombinationen av en ny cykelväg och placeringen av Storgatans busshållplats kommer att innebära en ut trafik- och miljösynpunkt oacceptabel kaotisk situation på gatorna runt kvarteret Rönnen kan ju var och en förstå. Av samrådsredogörelsen framgår mycket tydligt att kontakterna med Västtrafik under planeringsarbetet varit mycket sparsamma om de överhuvudtaget funnits. Det är av största vikt att hänsyn tas till vad Västtrafik tycker om busshållplatsens placering och trafiksituationen.

De synpunkter som framförs ovan är allvarliga och visar på stora brister i detaljplaneförslaget. Detta gör att vi motsätter oss förslaget till detaljplan för Rönnen 8 m.m.

Övrigt:

Underteckande är i samrådsredogörelsen benämnda som "hyresgäst nr 4 och 5 Saturnus" istället för att våra namn använts. Detta visar att Skövde kommuns samhällsbyggnadsförvaltning, planenheten tyvärr saknar all respekt för de privatpersoner och deras åsikter som refereras till i samrådsredogörelsen. De anser tydligen att de privatpersoner som har åsikter i frågan är "något som katten släpat in."

Bemötande och kommentarer:

Med hänsyn till personuppgiftslagen publicerar inte Skövde kommun personnamn på yttranden som inkommer i planprocessen. Av denna anledning så har personnamnen på ovanstående sakägare även tagits bort i detta sammanhang.

Avsatt yta för hållplats i planförslaget har en längd på 10 meter vilket överensstämmer med nuvarande hållplats dimensioner och följer Västtrafiks standarder. Förslaget

innebär att ny hållplats kan utformas på samma sätt som den befintliga. Mellan avsatt yta för hållplats och fastighetsgräns mot Rönnen 6 är avståndet ca 7 meter vilket bedöms vara ett skäligt avstånd. Avfallshanteringen bevakas i bygglovskedet i samråd med Avfallshantering Östra Skaraborg (AÖS).

Enligt samhällsbyggnadsförvaltningens bedömning kommer varken planförslaget eller ombyggnaden av Kungsgatan att medföra någon större förändring för Storgatan ur trafik- och miljösynpunkt.

För övriga synpunkter se bemötande i Samrådsredogörelsen.

GEMENSAMT YTTRANDE AV 6 HYRESGÄSTER, SATURNUS

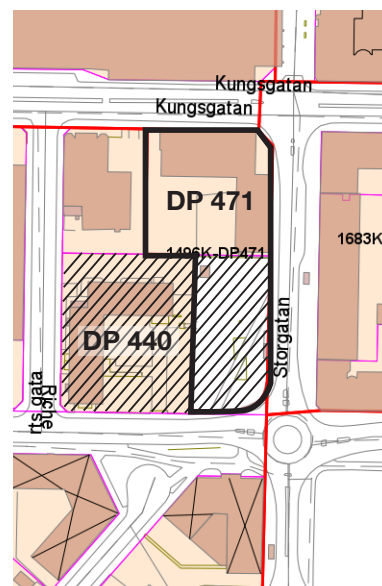
Vi benämns som "Gemensamt yttrande av 6 hyresgäster, Saturnus" i samrådsredogörelsen

Under hösten 2014 har det utlovats ett förslag på hur centrala Skövde skall förtätas och hur (tusen) 1 000 lägenheter skall kunna byggas. Förhoppningsvis framgår det också vad det skall bli av hela centrum, inte bara förtätning utan hur ett levande och spännande centrum skall se ut och fungera i framtiden. Varför kan inte samhällsbyggnadsförvaltningen vänta med ev byggnation i Tingshusparken till dess? Många av remissinstanserna har stora invändningar mot att det inte finns en plan för bevarandet av kulturella värden innan en byggnation sker. Även hållplatser för bussar, trafik, buller och sophantering får hård kritik. Varför forcera fram en detaljplan nu. Det framgår tydligt att det finns en splittring bland inblandade parter.

Byggnadsnämnden är också splittrad och bara 4 av 7 ledamöter röstade för att gå vidare i denna fråga. Miljöpartiet har motsatt sig byggnationen och många skövdebor tycker det är väldigt konstigt att man tillgodoser enskildas intressen och politiska mål utan att ta hänsyn till kulturella värden. Hur kan man med minsta möjliga majoritet då driva en så avgörande och principiell fråga. Vad är det som ligger bakom?

Om gamla tingshuset skall komma till sin rätt kan man inte gömma byggnaden inlåst i ett hörn bakom ett 5 vån högt hus. Tingshuset och Tingshusparken är ett, också enligt många remissinstanser. Träden i Tingshusparken är omnämnda i bevarandeplaner och är den allé som gått till komministerbostället. I tidigare DP (detaljplaner) skall träden "bevaras" enligt DP 440 och "får ej fällas" enligt DP 471.

Vem har gjort denna annorlunda bedömning som säger att det nu är dags att skövla och sätta sig över det som Skövde levtt med och vårdat under många många år och som är ett kulturellt

Gällande detaljplaner för och angränsande till planområdet, skrafferad yta. Område som omfattas av DP 471 är markerad med svart heldragen linje.

arv som skall förvaltas. Att bygga ca 20 lägenheter är försumbart i detta sammanhang då stora kulturella och principiella värden står på spel. Låt Lorentzon sätta igång sitt projekt med Gamla Tingshuset och dess administrativa byggnad. Eller väntar han på ert löfte om att få köpa Tingshusparken, vår park?

Vi motsätter oss byggnation i Tingshusparken.

Bemötande och kommentarer:

Tingshusparken omfattas av detaljplan 471, Kv Rönnen, del av, som vann laga kraft 1999-09-27. DP 471 är inte en bevarandeariktad detaljplan. Samhällsbyggnadsförvaltningen har fått i uppdrag av byggnadsnämnden att ta fram ett detaljplaneförslag för Rönnen 8 m.m., vilket innefattar Tingshusparken. Den befintliga tingshusbyggnaden ingår i planområdet och planförslaget innebär ett ändrat användningsområde för den del som tidigare inrymde Tingshussalen till att även omfatta bostadsändamål. Planförslaget bedöms visa skälig hänsyn till de kulturhistoriska värdena i närmiljön.

För övriga synpunkter se bemötande i Samrådsredogörelsen.

BOSTADSRÄTTSFÖRENINGEN RÖNNEN

Vi motsätter oss den del av detaljplanen som gör det möjligt att uppföra flerbostadshus och vi vill att gällande bevarandeprogram och kulturmiljöprogram skall fortsätta att gälla. Alltså ingen exploatering av Tingshusparken.

Vi uppmanar er att hålla fast vid de villkor för parken som gällde när vi flyttade till Storgatan 26 och inte försämrå våra ekonomiska och miljömässiga förutsättningar. En stor del av vår fastighet skulle hamna i skugga av ett femvåningshus så nära vårt. Solljus skulle försvinna och ersättas med insyn i vardagsrum. Vi motsätter oss även placering av elcentral/elcentraler vid vår tomtgräns.

Av inkomna skrivelser i samrådsprocessen är en överväldigande majoritet negativa till skövling av tingshusparken. Om parken skulle ersättas av ett femvåningshus kommer vår boendemiljö att drastiskt försämrå miljömässigt av att sex vuxna, friska lönnar, en medelstor björk och två unga magnoliaträd inte längre skulle sluka koldioxid i detta trafikområde. Vi skulle alltså i omedelbar anslutning till vår miljö få miljöyttiga träd ersatta av miljönegativ trafik. Bullermässigt skulle vår boendemiljö försämrå mycket av trafik till och från det nya garaget och varuleveranser till de nya lokalerna.

Efter flera flyttningar av busshållplatsen på Storgatan har den äntligen placerats på ett bra läge. Vi vill inte att den flyttas norrut och hamnar alldeles utanför vår fastighet med stora störningar för oss boende. Den fungerar alldeles utmärkt nu.

Dessutom kommer naturligtvis marknadsvärdet på våra medlemmars lägenheter att kraftigt sjunka. Tänk er att en nyttig, levande park ersätts med störande betongkomplex alldeles intill vårt boende. För vissa medlemmar blir avståndet från balkongerna till det fem våningar höga huset i så fall kortare än nio meter!

Låt inte en fin och väl fungerande liten park ersättas av ett stort betongkomplex med 20 lyxlägenheter!

Bemötande och kommentarer:

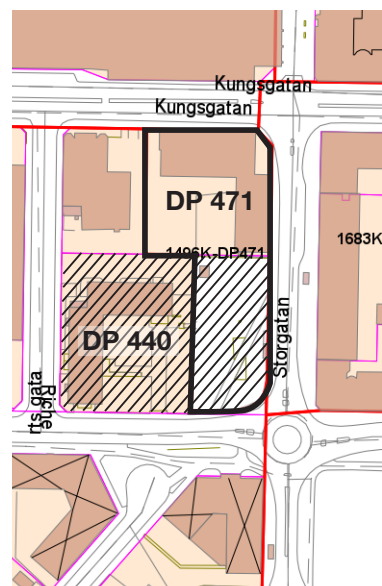
Tingshusparken omfattas av detaljplan 471, Kv Rönnen, del av, som vann laga kraft 1999-09-27. DP 471 är inte en bevarandeariktad detaljplan. I de rekommendationer för 1877 års stadsplan med Villstaden som återfinns i Underlag till kulturmiljöprogram för Skövde kommun (sid 29) anges bland annat: *"Den utpekade bebyggelsen bör underhållas med traditionella material och metoder som tar hänsyn till det kulturhistoriska värdet. Eventuell ny bebyggelse placeras med hänsyn till befintlig och ges en god utformning."*

Mellan ytan som avsatts för busshållplats i planförslaget och fastighetsgränsen mot Rönnen 6 är avståndet som minst ca 7 meter vilket bedöms visa skälig hänsyn till fastigheten.

I miljö kvalitetsnormer (MKN) enligt 5 kap. Miljöbalken regleras vanligtvis den sämsta miljö kvaliteten som får finnas inom ett geografiskt område. Miljö kvalitetsnormer för luft finns utfärdade för kvävedioxid och kvävoxider, svaveldioxid, kolmonoxid, bly, bensen, ozon och partiklar. Enligt de mätningar av MKN för luft som utförts i Skövde så understigs normen med god marginal. Miljö kvalitetsnormer för luft redovisas i planbeskrivningen på sid 22. Enligt Samhällsbyggnadsförvaltningens bedömning kommer planförslaget inte innebära att MKN för luft överstigs. Miljösamverkan Östra Skaraborg ansvarar för tillsyn av miljö kvalitetsnormerna.

Planförslaget bedöms visa skälig hänsyn till de kulturhistoriska värdena i närmiljön. Den nya bebyggelsen bedöms ha placerats med hänsyn till den befintliga och getts en god utformning.

För övriga synpunkter se bemötande i Samrådsredogörelsen.

Gällande detaljplaner för och angränsande till planområdet, skrafferad yta. Område som omfattas av DP 471 är markerad med svart heldragen linje.

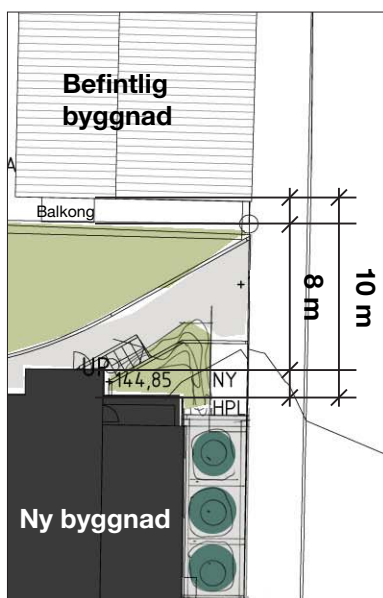

Illustration ungefärliga avstånd mellan ny och befintlig bebyggelse i Kv. Rönnen 6. Måttangivelser i meter.

BOENDE 2, BRF RÖNNEN

Vår ståndpunkt har inte ändrats i och med de svar Samhällsbyggnadsförvaltningen lämnat.

Ni hänvisar till att 8 meter från vår balkong är ett vanligt avstånd i tät stadsmiljö. Var, undrar vi då? Ingenstans i Skövde bygger man på detta sätt. Att ta storstäder som Stockholm, Göteborg och Malmö som exempel är i detta fall helt irrelevant. Skövde är och kommer under överskådlig framtid vara en småstad. Hittills har inga avsteg från denna princip i detaljplaner för Skövde gjorts. Varför görs det nu?

Vidare skriver ni i ert svar till Hyresgäst 3 i Saturnus att 17 meter är ett normalt mått i en stadskärna. Här flyttar ni alltså gränsen från 17 till 8 meter från vad som är ett normalt avstånd i stadsmiljö. Det är tydligt att ni i fallet för vår försämrade boendemiljö väljer att göra ett allvarligt avsteg från de principer som Samhällsbyggnadsförvaltningen normalt har. Vi frågar oss varför.

I ert svar hävdas det att insynen i vår lägenhet är begränsad till vår balkong. Vi vill då påpeka att vårt vardagsrums största inglasade parti befinner sig i anslutning till vår balkong (lika brett som balkongen). Att ett sådant påstående görs från er sida visar tydligt att ni inte undersökt konsekvenserna av denna 5-våningsbyggnad framför vår balkong och vårt vardagsrum. Ni ger här orden begränsad insyn och skälig hänsyn en helt ny innerbörd.

Vidare kommer det söderläge vår balkong och vårt vardagsrum idag åtnjuter, med solljus större delen av dagen, i den närmaste helt försvinna. Vi kommer att hamna i skugga större delen av dagen. Skissen av den nya 5-våningsbyggnaden på framsidan av detaljplanen talar sitt tydliga språk - Skugga!

I ert svar till Bostadsrättsföreningen Rönnen (i vilken vi bor) hävdar ni att placeringen av de två transformatorstationerna är placerade enligt Skövde kommuns försiktighetsprincip. I det här fallet 6 meter från vår yttre fasadkant. Om transformatorstationerna istället skulle placeras i Tingshusparkens/Rönnen 8s södra del skulle avståndet till närmaste fasadkant bli större än 6 meter. Varför görs inte detta? Hur kommer det sig att de största kompromisserna ska göras av oss som redan bor i kvarteret?

Inte nog med att Tingshusparkens sammanlänkning med vår uteträdgård försvinner när man skövlar parken. Man ska dessutom placera två transformatorstationer precis utanför vår tomt där alla våra chanser att från vår uteträdgård få en glimt av den nya trädgård som ska anläggas i anslutning till den nya byggnaden försvinner. Återigen, alla kompromisser ska göras

av oss för att föreslagen planändring ska bli så perfekt som möjligt för den tilltänkta byggherren.

Skövlingen av Tingshusparken resulterar i 24 nya lägenheter som ska byggas av material som inte är fastslaget (vi gissar samma material som nya Tingshuset). Detta innebär dyra bostäder för under 50 personer (de flesta hushåll är idag ensamhushåll). Man väljer alltså att skövla en park, försämra boendemiljön för de hundratals boende runt parken och det verkar som man gör det enbart av princip. Tingshusparken ska till varje pris bebyggas.

Bemötande och kommentarer:

Föreslagen ny byggnad är placerad söder om kv. Rönnen 6 och på ca 8 meters avstånd från ovan nämnda bostads balkong, vilket är ett vanligt avstånd i en tät stadsmiljö. Kv. Saturnus är lokaliserat på östra sidan av Storgatan. Avståndet mellan den föreslagna byggnationen och Saturnus 8 är 21 meter, vilket är ett normalt mått i en stadskärna och kan jämföras med de 17 meter som är avståndet mellan befintlig bebyggelse på Storgatan norr om planområdet. Måttangivelserna 8 meter respektive 17 meter skiljer sig från varandra då de 17 metrarna beskriver ett avstånd som sträcker sig över en lokalgata och de 8 metrarna är ett avstånd mellan två byggnader inom ett kvarter och som inte trafikeras.

Befintlig nätstation är viktig för el-försörjningen i centrala Skövde och det är därmed nödvändigt att stationen omplaceras inom planområdet. Nätstationens placering bedöms visa skälig hänsyn till befintlig och planerad bebyggelse och är framtagen för att säkerställa en god energiförsörjning. En alternativ placering bedöms inte vara möjlig. Enligt Skövde kommuns bedömning har försiktighetsprincipen tillämpats.

För övriga synpunkter se bemötande i Samrådsredogörelsen.

BOENDE 3, BRF RÖNNEN

Undertecknad bostadsrättsinnehavare i Brf Rönnen vill anföra följande.

1. Fördjupad utredning bör ske om bevarandeplanen av Tingshusparken följs och den bara kan ändras för att tillgodose Lorentzons planer.

2. Fördjupad utredning om borttagandet av Tingshusparken verkligen uppfylls enligt Kulturmiljöprogrammet.

3. Tingshusparken är en av fyra parker som kommunen marknadsför på sin hemsida. Är det så enkelt att bara förändra detta. Fundera över om det inte behövs fler parker istället. Det finns mark och möjligheter att förtäta Skövde centrum utan detta stora ingrepp. 24 lgh av 1000 lgh enligt visionen är 2,4%.

4. Ur folkhälsosynpunkt anser inte jag att det går att hänvisa till Erik Ugglas smala gräsmatta. Parker är en sak, gräsmattor finns vid varje hus.

5. Skälen till varför Lorentzon skall få bygga 5-våningshus efter Storgatan måste utredas och redovisas. Brf Rönnen fick inte bygga på sitt hus till 5 våningar på Storgatan. Vi hade många äldre och behövde sätta in hiss även i B-huset. Vilken är skillnaden?

6. Om det nu trots allt blir så illa att Tingshusparken skall bebyggas bör andra byggföretag också få chansen att redovisa och räkna på detta. Tänker främst på HSB som granne, Skövdebostäder, Riksbyggen m fl. Att Lorentzon köper Tingshuset och sedan med automatik får förtur till Tingshusparken kan inte vara rätt.

Jag motsätter mig att Tingshusparken skövlas.

Bemötande och kommentarer:

1. Tingshusparken omfattas av detaljplan 471, kv Rönnen, del av, som vann laga kraft 1999-09-27. DP 471 är inte en bevarandeariktad detaljplan. Ytterligare utredningar bedöms ej vara nödvändigt.

2 och 3. Samhällsbyggnadsförvaltningen har bedömt att det allmänna intresset att tillskapa 24 nya lägenheter i ett centralt attraktivt läge väger tyngre än det allmänna intresset att bevara Tingshusparken. Närområdet bedöms vara väl försett med parkytor. Planförslaget bedöms visa skälig hänsyn till de kulturhistoriska värdena i närmiljön. Ytterligare utredningar bedöms ej vara nödvändigt.

4. Ur ett folkhälsoperspektiv är det önskvärt med en park/grönområde inom 300 meter från bostäder. Inom 300 meters promenadavstånd från planområdet finns fem detaljplanelagda parkmarker; Erik Ugglas plats, Elverket, Vasakullen, Kyrkparken och Helensparken. Parkmarken vid Eric Ugglas plats är lokaliserat på andra sidan Skolgatan sett från planområdet. Området bedöms vara väl försett med parkytor.

5. Samhällsbyggnadsförvaltningen har fått i uppdrag av byggnadsnämnden att ta fram ett detaljplaneförslag för Rönnen 8 m.m., vilket innefattar Tingshusparken. Med

hänsyn till byggnadshöjderna i kringliggande kvarter har Samhällsbyggnadsförvaltningen gjort bedömningen att fem våningar är en lämplig höjd för den nya byggnaden. Befintliga byggnader i BRF Rönnen ligger utanför planområdet och omfattas därför inte av planförslaget.

6. Med anledning av inkommen förfrågan samt samordning och hantering av frågor såsom exempelvis parkeringslösningar och angöring till planområdet m.m. så berör planförslaget både fastigheten Rönnen 8 och del av Skövde 4:310. I och med att planen berör båda fastigheterna så sker en samordning med fastighetsägaren för Rönnen 8, som även avses uppföra den föreslagna byggnaden.

BOENDE 6, BRF RÖNNEN

Jag har varit på kommunens hemsida och tittat, och vad jag kan se så kommer jag inte få in något ljus till mig. Då jag har min balkong mot Tingshusparken. Jag uppskattar den lilla oas som parken är, det är avstressande att sitta på balkongen och ha lite grönt utanför. Jag är rädd att det byggs ett stort hus bara meter från balkongen kommer det bli instängt och mörkt, då balkongen ligger rakt i söder. Jag blir faktiskt förvånad att vi här i Skövde inte gör som i andra städer och tar till oss dom kunskaper som säger att träd och grönt fungerar både avstressande och förbättrar luften i städer. Så nej jag tycker inte att det är en bra ide att förstöra/bygga i Tingshusparken.

Bemötande och kommentarer:

Föreslagen ny byggnad är placerad söder om kv. Rönnen 6 och på ca 8 meters avstånd från ovannämnda balkong, vilket är ett vanligt avstånd i en tät stadsmiljö. Förändringar av utsikt samt skuggförhållanden är begränsade till den inglasade balkongen som vetter mot den planerade byggnaden. Skälig hänsyn bedöms ha tagits till befintlig bebyggelse vid utformningen av detaljplanen.

KOMMUNIVÅNARE SEGERSTORP

Det skall enligt detaljplaneförslaget uppföras flerbostadshus inom del av fastigheten Skövde 4:310 och liten del av Rönnen 8. För att byggnationen ska kunna ske måste träden som finns kvar av den allé som tidigare gick fram till komministerbostaden tas ned. Dessa träd är av kulturhistoriskt värde och får därför inte tas ned. Kulturminnesvård omfattar vård av kulturminnen och ovan angivna träd skall därför vårdas och inte tas ned. Skövdes kommunfullmäktige har beslutat att gamla Tingshuset och Tingshusparken skall ingå i Vasastadens bevarandeplan. Kommunens byggnadsnämnd kan då inte åberopa delega-

Medborgarsynpunkter

tionsrätt och ge samhällsbyggnadsförvaltningen i uppdrag att upprätta detaljplan för byggnation i området.

Bemötande och kommentarer:

Se bemötande i Samrådsredogörelse. Antagandebeslut för detaljplanen kommer att tas i Kommunfullmäktige.

Politiska partier

MILJÖPARTIET I SKÖVDE

Miljöpartiet i Skövde anser generellt att alla ytor som är planlagda som parker, ska bevaras. Därför yrkar vi avslag på denna detaljplan! Vi är inte emot förtätning av stadscentrum, men emot om det sker på bekostnad av att parker tas i anspråk för byggnation, som i detta fallet.

Bemötande och kommentarer:

Yrkandet biläggs planhandlingarna via denna redogörelse.

Med anledning av under granskningen inkomna synpunkter, föreslås följande förändringar och tillägg göras i detaljplanen:

- Bestämmelse m₁ har omformulerats.

Därutöver har förtydliganden och redaktionella justeringar som uppdagats under granskningstiden inarbetats i detaljplanen. Justeringar av detaljplanens handlingar enligt ovan bedöms inte föranleda att planförslaget behöver ställas ut för förnyad granskning.

Synpunkter som framförts av sakägare bedömts ha tillmötesgått i den omfattning som kan hanteras i detaljplanen. Bemötande har endast skett på frågor som berörs av detaljplanearbetet.

De synpunkter, som framförts under planarbetet, har avvägts mot intresset att planlägga området. Även allmänna intressen har därvid beaktats. Samhällsbyggnadsförvaltningen bedömer att detaljplaneförslaget innebär en lämplig avvägning mellan olika intressen.

Sakägare som lämnat skriftliga synpunkter under samrådet och granskningen och bedömts inte fått dem helt tillgodosedda

- AB Skövdebostäder
- Hyresgäst 1, Saturnus
- Rickard Hagerborg, Hyresgäst 2, Saturnus
- Hyresgäst 3, Saturnus
- Hyresgäst 4 och 5, Saturnus
- Gemensamt yttrande av 6 hyresgäster, Saturnus
- Hyresgäst 6, Saturnus och boende 1, Brf Rönnen
- Bostadsrättsföreningen Rönnen
- Boende 2, Brf Rönnen.
- Boende 3, Brf Rönnen.
- Boende 4, Brf Rönnen
- Boende 5, Brf Rönnen
- Boende 6, Brf Rönnen.

Skövde 2014-12-02

SKÖVDE KOMMUN

Samhällsbyggnadsförvaltningen, Planenheten

Eva Darolf Linnros
Samhällsbyggnadschef

Jenny Olausson
Planarkitekt

Samhällsbyggnadsförvaltningen

Postadress 541 83 SKÖVDE **Telefon** 0500-49 80 00 **Hemsida** www.skovde.se

Detaljplan för

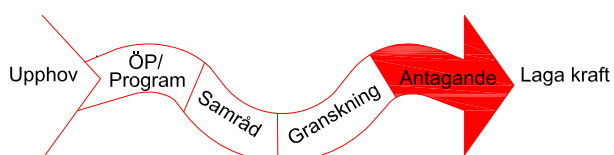
Rönnen 8 m.m.

Skövde stad, Skövde kommun, Västra Götalands län

PLANBESKRIVNING

Upprättad 2014-12-02
Samhällsbyggnadsförvaltningen

Antagandehandling

INNEHÅLL

PLANBESKRIVNING	1
TIDPLAN (bedömd)	3
PLANHANDLINGAR	4
PLANBILAGOR	4
PLANENS SYFTE OCH HUVUDDRAG	4
AVVÄGNING ENLIGT MILJÖBALKEN	4
PLANDATA	4
<i>Lägesbeskrivning</i>	
<i>Areal</i>	
<i>Markägförhållanden.</i>	
TIDIGARE STÄLLNINGSTAGANDEN	5
<i>Översiktsplan 2025</i>	
<i>Detaljplaner</i>	
<i>Riksintresse</i>	
PLANENS HANDLÄGGNING	6
<i>Förfarande</i>	
<i>Planprogram</i>	
<i>Miljöbedömning och Miljökonsekvensbeskrivning</i>	
<i>Kommunala beslut i övrigt</i>	
FÖRUTSÄTTNINGAR OCH FÖRÄNDRING	8
<i>Mark och vegetation</i>	
<i>Geotekniska förhållanden mm</i>	
<i>Radon</i>	
<i>Fornlämningar och kulturmiljöer</i>	
SOCIAL HÅLLBARHET	12
BEBYGGELSEOMRÅDEN	12
<i>Befintlig bebyggelse</i>	
<i>Planerad bebyggelse</i>	
<i>Offentlig och kommersiell service</i>	
<i>Tillgänglighet</i>	
<i>Skyddsrum</i>	
<i>Byggnadskultur och gestaltning</i>	
FRIYTOR	18
<i>Lek och rekreation</i>	
GATOR OCH TRAFIK	18
<i>Gatunät, gång- och cykeltrafik</i>	
<i>Kollektivtrafik</i>	
<i>Varutransporter</i>	
<i>Parkering</i>	
TEKNISK FÖRSÖRJNING	19
<i>Vatten och avlopp (VA)</i>	
<i>Dagvatten</i>	
<i>El, tele och opto</i>	
<i>Värme</i>	
<i>Avfall</i>	

MILJÖBESKRIVNING/STÖRNINGAR	20
<i>Trafikbuller</i>	
<i>Vegetation</i>	
<i>Klimatanpassningsåtgärder</i>	
<i>Miljökvalitetsnorm</i>	
GENOMFÖRANDE AV DETALJPLANEN	23
<i>Organisatoriska frågor</i>	
<i>Fastighetsrättsliga frågor</i>	
<i>Ekonomiska frågor</i>	
<i>Teknisk försörjning</i>	
<i>Utredningar</i>	
AVGIFTER OCH TAXOR	26
<i>Vatten och avlopp</i>	
<i>Bygglov, bygganmälan och planavgift</i>	
<i>Lantmäteriförrättning</i>	
ADMINISTRATIVA FRÅGOR	26
<i>Genomförandetid</i>	
<i>Utökad lovplikt</i>	
MEDVERKANDE TJÄNSTEMÄN	27

TIDPLAN (bedömd)

29/4	BU
8/5	BN - Samrådsbeslut och behovsbedömning
V 20-24	Samråd och remiss (12/5 - 13/6)
V 25-35	Samrådsredogörelse
2/9	BU
11/9	BN - Granskningsbeslut
V 38-43	Granskning och remiss (15/9 - 26/10)
13/10	KS
V 44-47	Granskningsutlåtande
2/12	BU
11/12	BN - Beslut att föreslå KF att antaga planen
9/2 - 2015	KS - Beslut att föreslå KF att antaga planen
23/2	KF - Beslut om antagande
	3 veckor överklagandetid
16/3	Laga kraft ca

PLANHANDLINGAR

Plankarta med bestämmelser
Planbeskrivning
Samrådsredogörelse
Granskningsutlåtande

PLANBILAGOR

- A. Behovsbedömning 2014-03-25
- B. Antikvariskt utlåtande gällande fastigheten Skövde Rönnen 8. Eva Löfgren bebyggelseantikvarisk konsult, 2013-09-17.
- C. Riktlinjer för dagvattenhantering i Skövde kommun, antagen av kommunstyrelsen 2011-02-14.
- D. Naturinventering av träd norr om Resecentrum och i Tingshusparken, Skövde stad. Pro Natura, mars 2014.
- E. PM Geoteknik Kv. Rönnen 8 Nybyggnad Flerbostads- hus Skövde kommun, BG&M, september 2014.
- F. Trafikbullerutredning för kv Rönnen 8, Skövde kommun, Akustikverkstan 2014-09-09.

PLANENS SYFTE OCH HUVUDDRAG

Skövde kommun arbetar med att öka bostadsbyggandet för att uppnå uppsatta visionsmål, i detta ingår att skapa förutsättningar för förtätning. Planens syfte är att göra det möjligt att uppföra flerbostadshus inom del av fastigheten Skövde 4:310 och liten del av Rönnen 8. I detaljplanen ingår även ändring av användningen för det gamla Tingshuset, byggt 1936-38, till att innefatta bostads- och kontorsändamål i den gamla kanslidelen samt bostads- och centrumändamål i tingssalsdelen. Med anledning av planområdets höga bevarandevärde syftar planen även till att skydda och bevara den kulturhistoriskt värdefulla byggnaden Rönnen 8 samt miljön den är lokaliserad i.

AVVÄGNING ENLIGT MILJÖBALKEN

Planförslaget bedöms vara förenligt med miljöbalkens grundläggande hushållningsbestämmelser (MB 3 och 4 kap). Området bedöms vara lämpligt för bostads-, kontors-, handel- och centrumändamål.

PLANDATA

Lägesbeskrivning

Planområdet är beläget i centrala Skövde och avgränsas av Skolgatan, Storgatan och Richerts gata.

Areal

Planområdet omfattar en total areal av cirka 0,4 hektar.

Markägoförhållanden

Planområdet berör fastigheterna Rönnen 8 och del av Skövde 4:310. Fastigheten Rönnen 8 är privatägd och Skövde 4:310 ägs av Skövde kommun.

TIDIGARE STÄLLNINGSTAGANDEN

Översiktsplan 2025

I ÖP 2025 utpekas planområdet som område för centrumbebyggelse. I ÖP 2025 finns riktlinjer om bevarande av grönsstrukturen i staden, i riktlinjerna framgår;

”Grönstrukturen och dess funktion ska beaktas vid all planering av framtida markanvändning. Exploatering i grönområden som ligger insprängda i befintlig bebyggelse bör så långt möjligt undvikas. Gröna stråk ska binda samman tätortens bostadsområden med tätortsnära, attraktiva natur- och friluftsområden. Ett kompensations-system bör utarbetas för att kunna hålla en balans mellan grönytor och hårdgjorda ytor. Syftet med ett sådant system är att andelen hårdgjorda ytor inte ska öka vid en ny exploatering samtidigt som den totala andelen grönytor i en tätort minskar. Kompensationssystemet bör även beskriva åtgärder för enskilda träd”

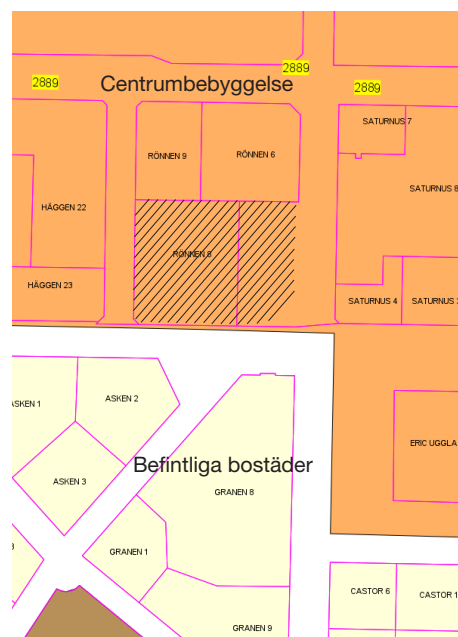
Tingshusparken ingår inte i någon sammanlänkad spridningskorridor och parken ingår inte heller i, eller ansluter till, något sammanlänkat humangrönstråk. För att uppnå folkhälsoeffekter kopplade till stadens grönska ska det vara max 300 meter mellan bostaden och ett grönområde. Inom 300 meters promenadavstånd från planområdet finns fem detaljplanelagda parkmarker. Området bedöms därmed vara välförsett med parkytor. Ianspråktagandet av Tingshusparken för bostadsbyggnation bedöms inte påverka spridningskorridorer eller grönstråk i staden.

Skövde kommun arbetar med att öka bostadsbyggandet för att uppnå uppsatta visionsmål, i detta ingår att skapa förutsättningar för förtätning. Tillgången på centralt belägen mark lämpad för bostäder inom Skövde stad är begränsad och ianspråktagandet av Tingshusparken för bostadsändamål bedöms vara i linje med det pågående förtättningsarbetet.

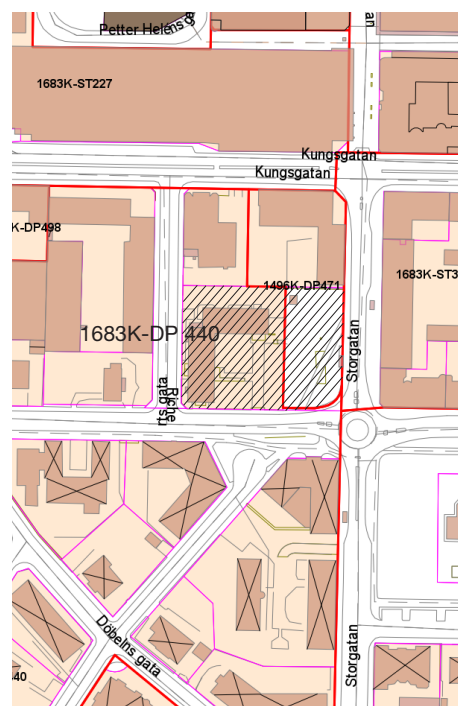
Detaljplaner

Gällande detaljplaner som ligger helt eller delvis inom planområdet:

Plannummer	Namn	Beslutsdatum
DP 440	Vasastaden (bevarandeplan)	1995-06-13
DP 471	Kv Rönnen, del av	1996-08-19

Utsnitt ur ÖP 2025. Planområdet markerat med skifferad yta.

Gällande detaljplaner för och angränsande till planområdet, skrafferad yta.

DP 440 syftar till att skydda och bevara kulturhistoriskt värdefulla byggnader och miljöer i enlighet med plan- och bygglagens intentioner om bevarande, varsamhet och hänsyn. DP 471 syftar till att möjliggöra nybyggnad av carportar på befintlig parkeringsyta inom fastigheten Rönnen 6. I planförslaget tillskapas även ett område för en befintlig transformatorstation i norra delen av Tingshusparken. Nedan anges detaljplaner som gränsar till planområdet. DP 420 syftar till att skydda och bevara kulturhistoriskt värdefulla byggnader och miljöer. ST 304 medger bostäder och handel. ST 227 medger handel och garageändamål samt Helensgårdens kulturresevat.

Plannummer	Namn	Beslutsdatum
DP 420	Kv Sirius, Castor, Pollux m fl.	1993-08-19
ST 304	Kv Saturnus mm	1986-05-20
ST 227	Kv Boktryckaren mm	1971-11-08

Riksintresse

Planområdet ingår inte i något riksintresseområde.

PLANENS HANDLÄGGNING

Förfarande

Detaljplanearbetet sker med utgångspunkt från reglerna i plan- och bygglagen (PBL 2010:900). Med hänsyn till det allmänna intresset handläggs detaljplanen med normalt planförfarande. Detaljplanen ska antas av kommunfullmäktige, se även tidplan sid 3.

Planprogram

Tidigare krav i gamla plan- och bygglagen (PBL 1987:10) om att en detaljplan, om det inte är onödigt, ska grundas på ett program som anger utgångspunkter och mål för planen, finns inte kvar i nya PBL. Några andra skäl till att detaljplanen ska föregås av ett programskede bedöms inte finnas.

Miljöbedömning och Miljökonsekvensbeskrivning

Om genomförandet av planen kan antas få en betydande miljöpåverkan, ska enligt plan- och bygglagen (PBL 4 kap. 34 §) miljökonsekvenserna redovisas i omfattning och innehåll som följer av 6 kap. 12 § och 13 § första stycket miljöbalken. Vid kommunens ställningstagande till om planens genomförande kan antas medföra en betydande miljöpåverkan görs en behovsbedömning. Om behovsbedömningen visar på en betydande miljöpåverkan ska en miljöbedömning göras och resultatet redovisas i form av en miljökonsekvensbeskrivning.

Samhällsbyggnadsförvaltningen bedömer utifrån framtagna behovsbedömning, bilaga A, att ett genomförande av planen

Ortofoto med planområdet markerat med vit streckad linje.

inte kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Länsstyrelsen i Västra Götaland har vid samråd, daterat 2014-06-10, framfört att man delar kommunens bedömning i frågan.

Kommunala beslut i övrigt

2013-06-13 BN § 136. Byggnadsnämnden uppdrar åt förvaltningen att ta fram ett tillägg till den befintliga bevarandeplanen för fastigheten Rönnen 8 att ändra användningen från C till B samt att man kompletterar med en byggrätt till sopanläggning. Byggnadsnämnden är eniga i frågan.

2013-08-29 BN § 143. Byggnadsnämnden beslutar ge Plan, Bygg o Lantmäteriförvaltningen i uppdrag att genomföra samråd gällande förslag till detaljplan för Rönnen 8 och del av Skövde 4:310.

2014-02-13 BN § 3. Byggnadsnämnden informeras om det pågående arbetet.

2014-05-08 BN § 37. Byggnadsnämnden godkänner behovsbedömningen tillhörande detaljplan för Rönnen 8 m.m.

2014-05-08 BN § 38. Byggnadsnämnden upphäver tidigare samrådsbeslut, 2013-08-29 BN § 143, och ger samhällsbyggnadsförvaltningen i uppdrag att genomföra samråd för gällande förslag till detaljplan för Rönnen 8 och del av Skövde 4:310.

2014-09-11 BN § 82. Byggnadsnämnden ger samhällsbyggnadsförvaltningen i uppdrag att genomföra granskning gällande förslag till detaljplan för Rönnen 8 och del av Skövde 4:310.

FÖRUTSÄTTNINGAR OCH FÖRÄNDRING

Mark och vegetation

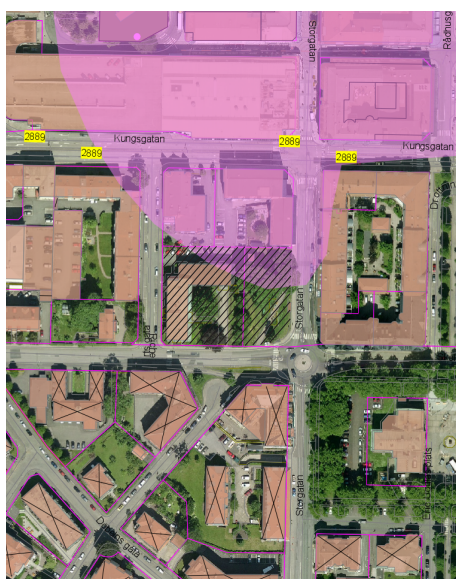
Marken sluttar från cirka +148 meter i väster till ca +146 meter i öster. Planområdet utgörs dels av det f.d. Tingshuset med sin öppna innergård i väster samt Tingshusparken i öster. I vinkeln mellan de två befintliga byggnadsvolymerna finns en planterad gård med stensatta gångar. I rabatten mot den norra byggnadsvolymen växer spaljerade fruktträd. Mitt på gården står en grov ask med höga naturvärden och i södra delen av gårdsrummet, mot Skolgatan, står en blodbok. Bägge träden är i gällande detaljplan belaggt med n-bestämmelse vilket innebär att träden inte får fällas.

Planområdets östra del utgörs av Tingshusparken som i gällande detaljplan är avsatt som parkmark. I parken finns perennplanteringar och bänkar samt statyn La Mano av Liss Eriksson. Växtligheten mot tingshuset utgörs av fläder, gullregn och hagtorn. I äldre tider låg den gamla komministergårdens (Cappellansgården) flygelbyggnader på platsen och i den nordöstra delen av parken finns rester av den lönnallé som tidigare ledde till gården. Gårdens mangårdsbyggnad, ett av Skövdes äldsta hus, ligger kvar i hörnet av Richerts gata och Skolgatan. I och med uppförandet av tingshuset bröts kopplingen mellan mangårdsbyggnaden och alléen. Träden i alléen har höga naturvärden och har inventerats för lavar under detaljplaneprocessen, se vidare under *Vegetation* sid. 20.

I Tingshusparkens södra del står en Ornäsbjörk, trädslaget utnämndes 1985 till Sveriges riksträd och har sedan dess planterats ut i flera av Sveriges kommuner. Under våren när lövsprickningen sker och trädet fått s.k. "musöron" skickas en rapport til www.stadsträdgårdsmästare.org. Från denna sida kan man därefter följa vårens ankomst över hela Sverige. Vid exploateringen kommer all vegetation i Tingshusparken att tas ned och Ornäsbjörken ersättas med en ny, vilken avses planteras på lämplig plats utanför planområdet.

Geotekniska förhållanden mm

En översiktlig geoteknisk undersökning har utförts för planområdet 2014-09-02 av BG&M, bilaga E. Jorden består under ytskiktet av friktionsjord som vilar på för utförda sonderingar fast botten - troligen morän, sten, block eller fast lagrad friktionsjord. Den underliggande friktionsjorden

Ortofoto med planområdet markerat med skraffering. Rosa yta visar fornminnesyta för fast fornlämning.

Skövdes stadsmönster idag, med rutnätsstaden, 1877 års stadsplan och 1903 års stadsplan utmarkerade, enligt Kulturmiljöer & Byggnadsobjekt del 1. Tingshuset markerat med orange..

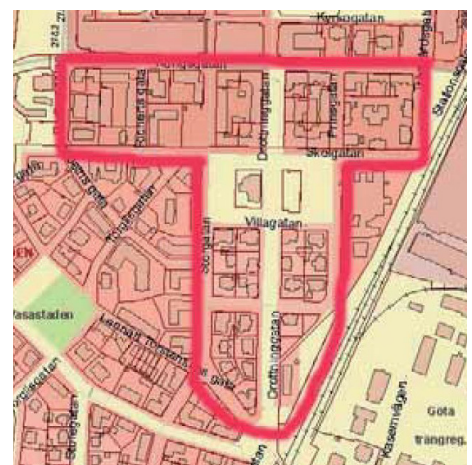
utgörs huvudsakligen av grusig siltig sand, delvis innehållande sten. Jorden bedöms som halvfast-fast lagrad. Det bedöms ej föreligga några stabilitetsproblem inom området.

Radon

Radonmätning har utförts i två punkter och mätvärdet uppgår till 245 resp. 158 kBq/m³. Detta innebär att markens klassas som högradonmark och byggnader ska utformas radonsäkra. Frågan följs upp vid bygglovprövningen.

Fornlämningar och kulturmiljöer

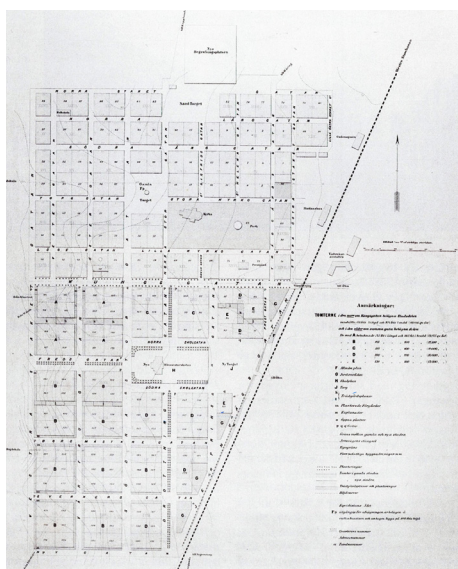
Planområdet norra del ingår i den fornminnesyta för fast fornlämning som sträcker sig över större delen av Skövde centrum. Detta innebär att det inom området finns en lämning som vid registreringstillfället bedömts omfattas av skydd enligt kulturminneslagen. Efter överenskommelse med Länsstyrelsens kulturmiljöenhet kommer

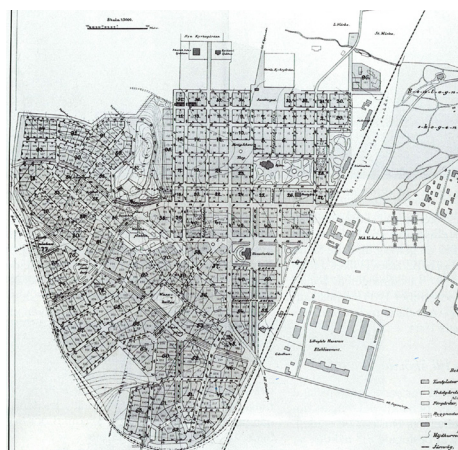
Utsnitt ur Kulturmiljöer & Byggnadsobjekt del 1, där röd markering visar avgränsningen för den kulturhistoriskt intressanta miljön som planområdet ingår i.

1860-61 års tomtutvidgning, tydligt präglad av tankarna om rutnätsstaden.

1877 års stadsplan utformades med anledning av införandet av Byggnadsstadga för rikets städer.

I 1903 års stadsplan ersattes rutnätsmönstret av ett mer organiskt utformat stadsmönster.

den arkeologiska förundersökningen att genomföras i samband med den föreslagna exploateringen, d.v.s. efter att planen antagits.

Planområdet är beläget i brytpunkten mellan de kulturhistoriska miljöerna 1877 års stadsplan med Villastaden och 1903 års stadsplan med Vasastaden och Västermalm. Efter stadsbranden 1759 då bebyggelsen på 60 av Skövdes 85 tomter brann upp togs ett samlat grepp kring återuppbyggnaden och rutnätsstaden utformades. Denna rätvinkliga plan av renässanstyp präglar än idag centrala Skövde.

Under 1860-talet uppstod behovet att utvidga staden vilket resulterade i en tomtutvidgning 1861, samt en stadsplan 1863. I 1863 års stadsplan föreslogs en utvidgning av staden mot söder. 1874, innan kvarteren hunnit bli utbyggda, hade *Byggnadsstadga för rikets städer* utformat nya föreskrifter kring regleringen av städernas bebyggelse. Enligt den nya byggnadsstadgan skulle en karta som visade stadens intentioner för den fortsatta utbyggnaden färdigställas inom två år efter att stadgan trädde i kraft. Med anledning av detta utformades 1877 års stadsplan. I enlighet med tidens ideal var stadsplaneringen vid denna tidpunkt inriktad på storslagna avenyer och platsbildningar. Förutom rent estetiska ambitioner eftersträvade man att leda in ljus och frisk luft i de ofta överbefolkade och tätbebyggda svenska städerna samt att minska effekterna av stadsbränder. I Skövde präglas stadsdelen Villastaden av dessa planeringsideal.

1903, på initiativ av drätselkammarens ordförande Erik Ugglå, utformades en ny stadsplan, som skilde sig markant från de tidigare. Förutom de områden som redan bebyggt fanns inga spår av det rätvinkliga gatunät som kännetecknat tidigare stadsplaner. Istället följde de nya gatorna den kuperade terrängen och gamla hävdvunna vägar där sådana fanns, även kvarteren blev oregelbundna och av varierande storlek. Platsbildningarna spreds ut och de högst belägna delarna sparades för parker eller platser för monumentalbyggnader. Vasastaden och Västermalm var del av denna utveckling.

1934 valde stadens styrelse att skapa och anpassa en ny tomt till häradsrättens tingshus i mötet mellan Vasastaden och Villastaden. Uppdraget med den nya tingshusbyggnaden gick till arkitekt Gotthard Ålander. Vid utformningen av det nya tingshuset bröt Ålander radikalt mot konventionen genom att disponera huskropparna i en L-form. Under 1910- och 1920-talen hade tingshus byggts med den borgerliga villan eller herrgården som förebild, d.v.s. med en sammanhållen byggnadskropp, tydlig mittaxel, stram symmetri och klassicerande element. Med Ålanders utformning blev det nya tingshuset i Skövde landets första tingshus som fick en utpräglad funktionalistisk

plan och fasadkomposition. L-formen kom därefter att dominera som planform för tingshus under 1950- och 1960-talen. Lösningen ansågs optimal och försvann inte förrän tingsrättsreformen och de nya rättscentra som uppfördes under 1970-talet. Trots det radikala brottet i rumsdistribution lyckades Ålander ändå knyta an till den omgivande bebyggelsen genom sina materialval.

Planområdet ingår i *Underlag till kulturmiljöprogram för Skövde kommun* som togs fram 2011 i samarbete mellan Västergötlands museum, Skövde kommun och Västra Götalandsregionen. I materialet pekats området kring f.d. tingshuset ut som en av Skövdes mest karaktäristiska och identitetsbärande kulturmiljöer, där miljön ur ett kulturhistoriskt perspektiv är av största vikt för Skövde. Området är också av mycket stort regionhistoriskt intresse med anledning av sin starka och tydliga förankring i regementsstaden och järnvägsstaden Skövde.

Kulturmiljön beskrivs som karaktäriserad av rutnätsplanen från 1800-talets senare del med gatunät, platsbildning, alléer och trädplanteringar. Bebyggelsen kännetecknas av ett slutet byggnadssätt i norr och friliggande i övrigt. Kulturmiljöprogrammet påpekar att området inte har några skarpa gränser och att avgränsningen mot Vasastaden, med 1903 års stadsplan oregelbundenhet, i högsta grad är flytande. Det betonas också att 1920- och 1930-tals miljön kring Tingshuset ansluter till den monumentala 1930-talsmiljön kring Läroverket i Vasastaden. I programmets rekommendationer för området påpekas att eventuell ny bebyggelse i området placeras med hänsyn till befintlig och ges en god utformning.

Med anledning av de höga kulturvärdena togs en bevarandeplan för Vasastaden, DP 440, fram 1995, som omfattar den västra delen av planområdet. I detaljplanen är f.d. tingshuset markerat med q₁, vilket betyder att byggnaden pekats ut som kulturhistoriskt värdefull miljö. Detta innebär att ändring av byggnaden inte får förvanska dess karaktär eller anpassning till omgivningens egenart. Inför detaljplanarbetet har ett antikvariskt utlåtande tagits fram, bilaga B, vars syfte varit att peka på de arkitektoniska element och egenskaper som ligger bakom beteckningen och som bör värnas vid en eventuell ombyggnad. Sammanfattningsvis framhåller utlåtandet följande kulturhistoriska och arkitektoniska värden:

- Början på en ny tingshusarkitektur i Sverige, byggnaden är det äldsta utpräglade funktionalistiska tingshuset i landet och var på sin tid en mycket modern byggnad.
- Samverkan mellan tongivande lokala aktörer. Männena kring tingshuset tillhörde traktens framträdande borgerskap.

- Arkitektoniskt skickligt inpassad på tomten och i stadsdelen. Dispositionen bildar en öppen men avskild innergård som kan upplevas av den förbipasserande. Placeringen innebär att huvudentrén hamnar längst från gatan och byggnaden framstår som värdig och betydande trots sina anspråkslösa dimensioner.
- Funktionsuppdelningen och karaktären på de två huskropparna ger tingshuset dess särprägel.
- Omsorgsfullt utvalda och påkostade material.
- Hög hantverksskicklighet.

SOCIAL HÅLLBARHET

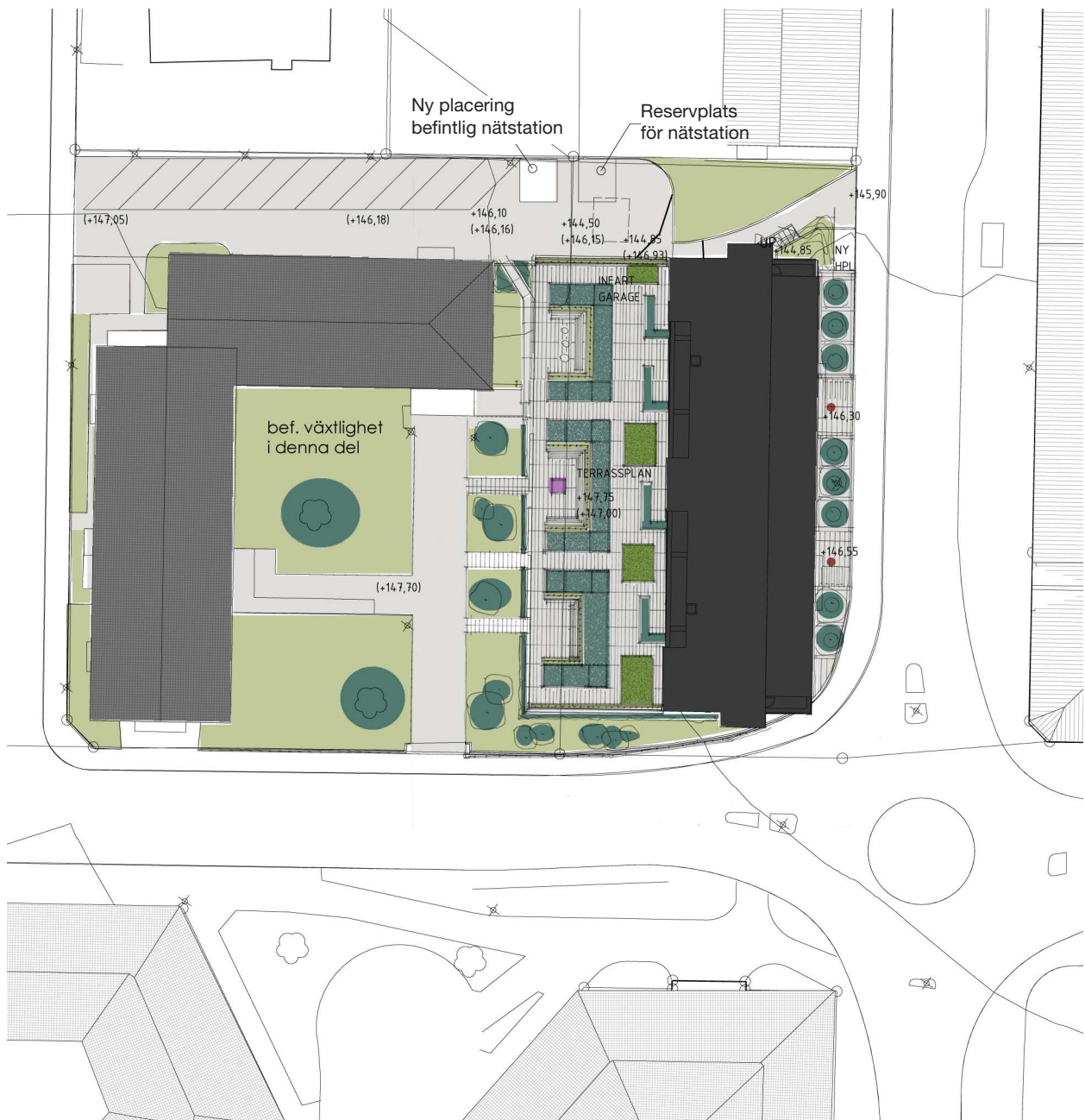
2011 flyttade domstolsverksamheten från tingshusbyggnaden till nya lokaler vid Erik Ugglas plats. Den föreslagna ändringen av byggnadens funktion till boende-, centrum- och kontorsändamål skapar förutsättningar för att bevara byggnadens karaktär och kulturhistoriska värden samtidigt som byggnaden återaktiveras och får en ny roll i stadsdelen. Byggnadens nya funktion innebär en ökad attraktivitet för närområdet och kan rätt gestaltat fortsätta vara en integrerad del av stadsbilden och en viktig del av områdets identitet.

Den planerade exploateringen av Tingshusparken innebär att ca 1 300 m² grönska ianspråkats för bostadsändamål. Parken har idag en identitet som solig viloplats och används av skolelever för att sitta en stund i solen men även av arbetsplatser i närheten för att äta lunch. Tingshusparken är en av två centrala parker där det finns flest boende i närliggande kvarter/hus och de boende i närheten upplever Tingshusparken som en oas i sin närmiljö. Parken är utsatt för stor bullerstörning från Skolgatan och Storgatan. I och med exploateringen blir det gröna gårdsrummet mot f.d. Tingshuset en mer skyddad plats. Den visuella kontakten mellan gårdsrummet och Skolgatan kommer finnas kvar och en förträdgård kommer att etableras mot Storgatan. På så sätt bevaras del av Storgatans gröna karaktär.

BEBYGGELSEOMRÅDEN

Befintlig bebyggelse

Tingshuset består av två sammanbyggda huskroppar, placerade i tomtens sydvästra hörn. I vinkeln mellan husen finns en planterad gård med stensatta gångar som leder till de två huvudentréerna. Den norra huskroppen är byggd i två våningar med källare och ligger i svag suteräng med källarvåningen frilagd på baksidan. Den västra delen mot Richerts gata är byggd i tre våningar med

Situationsplan. Illustration Ritningen.

källare. Byggnaden är uppförd av tegel med beklädnad av rött fasadtegel och har ett flackt sadeltak. Fogarna är infärgade i rött och en fris av fjäråsgnejs skiljer sockeln från fasaden. Fasaden på baksidan är klädd med grovhuggen kalksten.

Rumsdispositionen, där bostads- och kanslifunktionerna placerades i en huskropp och tingssalen med tillhörande rum i den andra, gav upphov till byggnadens L-form. Byggnadskroppen längs med Richerts gata inrymde kansliet men har även fungerat som bostäder för domstolens personal. Den andra delen utgörs till största delen av

Planerad byggnation, vy från Torgilsgatan. Illustration Ritningen.

Planerad byggnation, vy från korsning Storgatan/Skolgatan. Illustration Ritningen.

Planerad byggnation, vy från korsning Storgatan. Illustration Ritningen.

tingssalen. Kansli- och bostadsdelen mot Richerts gata har balkonger i andra och tredje våningen, vilket antyder byggnadskroppens funktion som bostad. Balkongerna på tredje våningen tillkom 1959 och placerades ovanför de befintliga med en identisk utformning.

Allmänheten nådde den stora, ursprungliga tingssalen via en separat entré i tingssalsdelen, placerad vid huskroppens östra sida. Ingången avviker från de övriga och markeras av en stram portal med ljusa marmorplattor vilka täcker större delen av fasadens sydöstra del. Entréen nås via en bred naturstenstrappa. Dubbeldörren av mörk plåt med stora glaspartier omfattas av diabas. Denna stentyp återkommer i fönsteromfattningar och -nischer. I planområdets norra del finns en transformatorstation.

Planerad bebyggelse

Bostäder

Den befintliga tingshusbyggnaden planeras i dagsläget att byggas om till bostäder där kanslidelen avses inrymma ca 8 lägenheter. Delen som inrymmer tingssalen kommer att inrymma bostäder eller kontor. Utöver detta planeras en ny byggnadskropp att uppföras öster om det befintliga, med ca 24 lägenheter.

Verksamheter

För att långsiktigt säkerställa ett användningsområde för det f.d. tingshuset medger planen en användning av kanslidelen till att innefatta bostads- och kontorsändamål och för tingssalsdelen bostads- och centrumändamål. Den befintliga bebyggelsen bedöms vara lämplig för samtliga ändamål.

Handel

I planen medges ett användningsområde för handelsändamål i bottenplan på den planerade bebyggelsen mot Storgatan samt centrumändamål, där handel exempelvis kan ingå, i tingssalen. Avsikten är att säkerställa ett långsiktig användningsområde för det f.d. tingshuset.

Offentlig och kommersiell service

Planområdet är beläget i centrala Skövde. Matbutiker och detaljhandel finns beläget inom gångavstånd, 100 meter från planområdet.

Tillgänglighet

Bostäderna i den planerade bebyggelsen ska utformas så att god tillgänglighet garanteras. Samtliga lägenheter i den nya byggnaden ska kunna nås med hiss. För befintlig byggnad kan lägre krav beträffande tillgängligheten medges med anledning av byggnadens kulturvärden, bestämmelse o anges i planförslaget. Från ett samlat perspektiv kommer mer än 50% av lägenheterna i den sammantagna

bebyggelsen inom planområdet få långsiktigt godtagbara egenskaper ur tillgänglighetssynpunkt. Markplaneringen ska utföras så att personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga kan nå målpunkter utan problem.

Skyddsrum

Skyddsrum behöver inte byggas då planområdet ligger utanför skyddsrumsområde. Befintligt skyddsrum i tingshuset ska finnas kvar.

Byggnadskultur och gestaltning

F.d. Tingshuset har ett stort kulturhistoriskt värde och omfattas därmed av 8 kap 13 § PBL. I gällande detaljplan är byggnaden markerad med q₁, vilket innebär att ändring av byggnaden inte får förvanska dess karaktär eller anpassning till omgivningens egenart. I samband med detaljplanearbetet har ett antikvariskt utlåtande tagits fram, bilaga B, med syfte att peka på de arkitektoniska element och egenskaper som ligger bakom beteckningen och som bör värnas vid en eventuell ombyggnad. Den befintliga byggnaden har därefter försetts med skydds- och varsamhetsbestämmelser på plankartan.

Varsamhetsbestämmelse (k):

Varsamhetsbestämmelser innebär att de byggnadsdelar och karaktärsdrag som omnämns i bestämmelsen särskilt ska beaktas vid ändring av byggnad och byggnadsdelar. Bägge de befintliga byggnadsvolymer har försetts med varsamhetsbestämmelse k₁. Tingssalsdelen har även bestämmelsen k₂, se plankarta. I utdraget ur det antikvariska utlåtandet nedan beskrivs de avsedda elementen.

Utdrag ur antikvariskt utlåtande:

”Hela tingshuset är uppfört av tegel med beklädnad av rött fasadtegel. Fogarna är infärgade i rött och en fris av fjäråsgnejs skiljer sockeln från fasaden. På baksidan är fasaden klädd med grovhuggen kalksten. På det flacka sadeltaket ligger ståndfalsad kopparplåt. En noggrann okulär besiktning behöver göras på salsdelen där själva takplåten förefaller ha bemålats.”

”Karaktären på byggnadens fönster varierar, men samtliga är vitmålade träfönster. Variationen har att göra med markeringen av de olika funktionerna. I salsdelen finns fem höga fönsterpartier i norra respektive södra fasaden. Varje fönster är sammansatt av tre tvåluftsfönster med mittpost vilka har placerats på varandra. De ligger indragna i fasadlivet och nischen har klätts med mörk, slåthuggen diabas. I kanslidelen är samtliga fönster av tvåluftstyp med mittpost. Den mörka stensorten återkommer här i bottenvåningens fönsteromfattningar. Andra och

Exempel på naturstensdetalj, diabasen i tingshusets fönsteromfattningar. Bild från antikvariskt utlåtande.

Mönstermurat gallerverk på Tingshuset, ett exempel på den höga hantverksskickligheten. Bild från antikvariskt utlåtande.

Rött tegel från Börringe, murat med rödinfärgat bruk. Bild från antikvariskt utlåtande.

Exempel på naturstensdetaljer, mötet mellan sockelns gnejs, dörromfattningens diabas och portalens släta marmor. Bild från antikvariskt utlåtande.

Tingshussalens huvudentré med sin naturstenstrappa. Ingången markeras med en stram portal av ljusa marmorplattor. Omfattningen är av slipad diabas. Bild från antikvariskt utlåtande.

tredje våningens fönster saknar omfattningar och tredje våningens fönster är lägre än övriga.”

”Vid sidan av ingången, på andra våningen, har murverket brutits upp och tegelet murats i form av ett gallerverk som döljer ett fönster.”

Skyddsbestämmelse (q):

Skyddsbestämmelser innebär att de karaktärsdrag och karaktäristiska byggnadsdetaljer som omnämns i bestämmelsen ska bevaras. Vid underhållsarbeten ska utförande beträffande utseende och kvalitet vara i överensstämmande med originalutförande eller i ett utförande som är typiskt för byggnadens tillkomsttid. De befintliga byggnadsvolymer har försetts med skyddsbestämmelse q_2 , tingssalsdelen har även bestämmelsen q_1 , se plankarta. Detta innebär att byggnadsdelarna ska bevaras samt att underhåll ska ske med ursprungliga material, kulörer och arbetstekniker. För beskrivning av de avsedda elementen se utdrag ur antikvariskt utlåtande nedan.

Med anledning av Tingshusets höga kulturvärden har byggnaden försetts med bestämmelse q_2 vilket innebär att byggnaden inte får rivas.

Utdrag ur antikvariskt utlåtande:

”Entrén till salsdelen är placerad vid huskroppens östra sida och utgör tingshusets mest imposanta ingång. Man når den via en bred, flack naturstenstrappa med smäckra plansteg som skjuter ut ovan sättstegen. Ingången markeras vidare av en stram portal med plattor av ljus, släthuggen marmor som täcker större delen av fasadens sydöstra del. Entrén består av en dubbeldörr av mörk plåt med stora glaspartier och ringformade handtag. Omfattningen är av stram, slipad diabas. Denna stentyp återkommer i också i fönsteromfattningar och -nischer.”

”Förutom entrén till salsdelen har tingshuset flera entréer, även direkt till källarplanet. Kanslidelens huvudingång ligger vid byggnadens sydöstra sida. Också den har en stentrappa och en portal med marmorplattor, men här är de mindre och mer anspråkslösa. En ramp för funktionshindrade har tillkommit under senare tid. På gaveln mot Skolgatan ligger den entré som ursprungligen fungerade som ingång till häradshövdingens våning. Även denna har en omfattning av slät marmor. Mot Richerts gata finns ytterligare ingångar och i den norra fasadens källarplan finns två garageportar.”

Interiör:

I det antikvariska utlåtandet utpekas trapphusens kalkstensgolv och vindfång samt Tingssalens konstverk av Arvid Jorm som arkitektoniska element att särskilt vårda

och bibehålla. Vid åtgärder som berör dessa element bör tekniker som gör det möjligt att återställa byggnaden till sitt ursprungliga skick användas. Interiören omfattas inte av bestämmelser på plankartan.

Utdrag ur antikvariskt utlåtande:

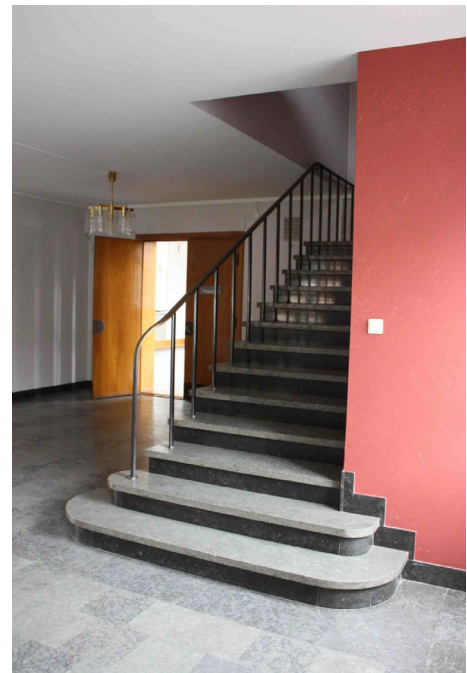
”Salsdelens ljusa vänthall har kalkstensgolv och en bred kalkstenstrappa med smäcker ledare i smide som leder till andra våning. Dörren till salen är en tung, omålad pardörr med släta metalltryck. Tingssalen är idag helt tom, all fast inredning är borttagen. Salens högresta fönster gör rummet ljust och varmt, vilket förstärks av träpanelerna på kortsidorna. Fönsternischerna är klädda med kolmårdsmarmor. Den västra kortsidan täcks av Arvid Jorms symbolladdade väggmålning som föreställer en medeltida Eriksgata och hämtar motiv från trakten och de två häraderna. I bakgrunden syns Gudhems platåberg, gånggriften och enbuskarna känns också igen från bygden öster om Falköping och det blommande körsbärsträdet anspelar på Kåkindes härads vapen som har formen av ett grönt körsbärsträd med röda blommor.”

”Sammanfattningsvis kan sägas om byggnadens interiör att man vid sentida ombyggnationer och restaureringar tycks ha satt värde på och sökt bibehålla de ursprungliga arkitektoniska kvalitéerna såsom delar av rumsordningen, naturstensgolv, parketter, dörrar, fönster och köksinredningar.”

Ny bebyggelse:

Området kring det f.d. tingshuset pekas av Kulturmiljöprogrammet ut som en av Skövdes mest karaktäristiska och identitetsbärande kulturmiljöer som är av största vikt för Skövde och av mycket stort regionhistoriskt intresse. Med anledning av detta har den planerade bebyggelsen försetts med bestämmelsen q₃ vilket innebär att den nya bebyggelsen ska anpassas till det kulturhistoriskt värdefulla stadslandskapet. Detta innebär att byggnadens volymer, proportioner och materialitet ska samspela med den omgivande bebyggelsen.

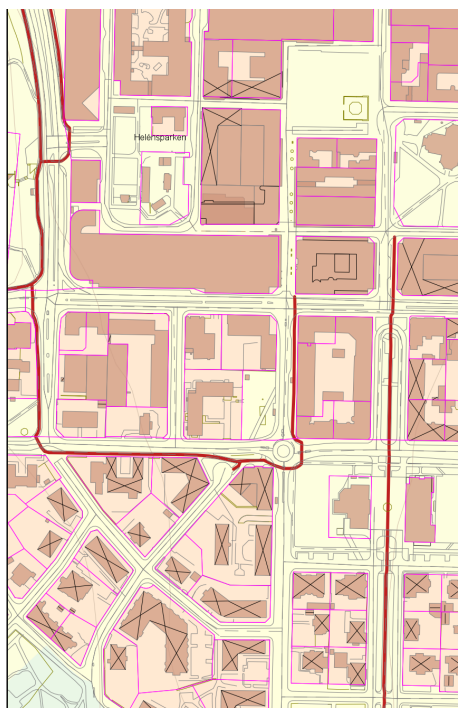
Gestaltningmässigt är det viktigt att betrakta både den befintliga och den tillkommande bebyggelsen som en sammanhängande enhet där den nya bebyggelsen ska bidra till att rama in och förstärka det gemensamma gårdsrummet. Gårdsrummet kommer att delas av de två byggnaderna och det är av stor vikt att gården får en publik karaktär och inte avgränsas visuellt mot Skolgatan. För att skapa denna sammanhängande enhet är det viktigt att den nya byggnadens karaktär knyter an till de befintliga. Skolgatans funktion som centralaxel i bebyggelsestrukturen och siktlinjen mot läroverket är en annan viktig komponent att ta hänsyn till vid placeringen och utformningen av den tillkommande bebyggelsen.

Salsdelens trappa.

Vindfång.

Befintliga cykelvägar i anslutning till planområdet.

FRIYTOR

Lek och rekreation

Närmaste lekplats finns på Vasakullen, ca 250 meters promenadväg från planområdet. Inom 300 meters promenad finner man även Kyrkparken och Helensparken vilka erbjuder möjligheter för rekreation, lek och kulturmiljöer. Det gemensamma gårdsrummet erbjuder möjlighet för rekreation och lek för de boende.

GATOR OCH TRAFIK

Gatunät, gång- och cykeltrafik

Befintlig cykelväg finns på Storgatans östra sida och Skolgatans södra sida, se illustration till vänster. Det finns goda förutsättningar för fotgängare att promenera till närliggande centrumhandel och matbutik.

Kollektivtrafik

Närmaste hållplats för kollektivtrafik finns på Storgatan i direkt anslutning till planområdet. I samband med exploateringen av Tingshusparken kommer befintlig busshållplats att flyttas norrut på Storgatan.

Varutransporter

I planen tillåts användning av byggnaderna för bostads-, centrum-, handel- och kontorsändamål. Detta innebär att det kan komma bli aktuellt med varutransporter till planområdet. Varutransporter bör angöra planområdet från Skolgatan alternativt Richerts gata.

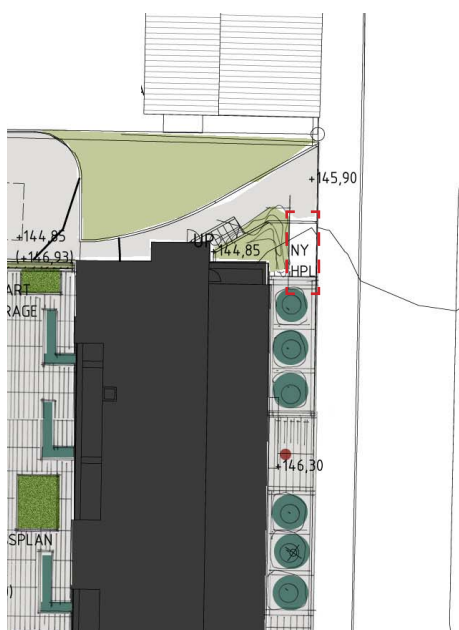
Parkering

Bostädernas behov av parkering ska tillgodoses inom kvartersmarken. Behovet av bilplatser (bpl) bevakas i bygglovskedet. Som underlag för bedömning av antalet parkeringsplatser ska Skövde kommuns riktlinjer för parkeringsbehov enligt nedan följas.

Bostäder, flerbostadshus:	8 bpl/1000 m ² BTA
Kontor:	15 bpl/1000 m ² BTA
Butiker, dagligvaror :	35 bpl/1000 m ² BTA
Butiker, sällanköp :	25 bpl/1000 m ² BTA

Parkeringsnormen anger även riktlinjer för uppställningsplatser för cykel (cpl) enligt nedan:

Bostäder, flerbostadshus:	2,5 cpl/lgh
Kontor:	18 cpl/1000 m ² BTA
Butiker:	30 cpl/1000 m ² BTA

Ny placering av busshållplats. Illustration Ritningen.

TEKNISK FÖRSÖRJNING

Vatten och avlopp (VA)

Fastigheten ska anslutas till det kommunala ledningsnätet. Befintliga vatten- och spillvattenledningar med tillräcklig kapacitet för den nya bebyggelsen finns öster om planområdet invid Storgatan. Anslutning till kommunens avloppsnät kan komma att kräva pumpning (självfallsledning). Den befintliga bebyggelsen är i dagsläget ansluten till det kommunala ledningsnätet på Richerts gata, väster om planområdet.

Dagvatten

Dagvatten ska omhändertas i enlighet med antagna riktlinjer för dagvattenhantering, antagna av kommunstyrelsen 2011-02-14, bilaga C. En översiktlig dagvattenhanteringsplan ska upprättas inför byggsamrådet i samarbete med tekniska förvaltningen.

Dagvattenhanteringen i Vasastaden är i dagsläget byggt för självfallssystem och har en begränsad kapacitet. Lanspråktagandet av den befintliga grönytan kommer att ytterligare öka belastningen på ledningsnätet då den naturliga fördröjningen minskas då grönyta hårdgörs (markbeläggning/tak). I dagvattenhanteringsplanen bör en kalkyl presenteras över hur detta kompenseras via t.ex. fördröjningsmagasin.

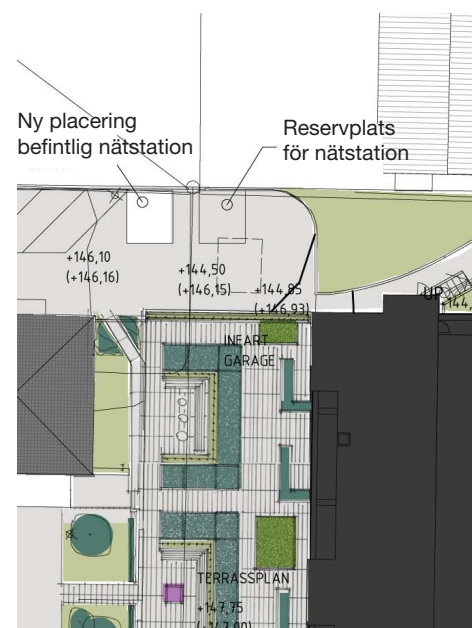
För att motverka översvämning på fastigheten, vid extremhöga flöden, bör anordning för backflödespärre monteras i anslutningspunkten mot kommunens nät. Vid sådan höjdsättning av byggnaden att självfallsledning till kommunens nät ej är möjlig, ska pumpstation installeras på fastigheten. Pumpstationen kan då även verka som backflödespärre. Pumpanläggningen förblir fastighetsägarens egendom och denne ansvarar för skötsel. Dagvatten i lågpunkter ska omhändertas lokalt.

El, tele och opto

Planområdet kan anslutas till Skövdes stadsnät som är ett öppet stadsnät. Den nya byggnaden försörjs med el från SkövdeNät AB:s befintliga ledningsnät.

Nätstation

Innan exploateringen genomförs ska befintliga kablar och nätstation flyttas till ny plats inom planområdet, se illustration till höger. Det kortaste avståndet från nätstationens byggrätt till närmsta byggnad är ca 6 meter. Ansvar för hälsofrågor kopplade till magnetfält fördelas på fem myndigheter - Arbetsmiljöverket, Boverket, Elsäkerhetsverket, Socialstyrelsen och Strålskyddsmyndigheten - vilka ger råd, rekommendationer och tar fram föreskrifter. För

Ny placering av nätstation. Illustration Ritningen.

närvarande finns inga fastställda gränsvärden för statiska eller kraftfrekventa magnetfält i Sverige utan myndigheterna rekommenderar gemensamt att den s.k. försiktighetsprincipen följs. Enligt Skövde kommuns bedömning har försiktighetsprincipen tillämpats.

Värme

Minimikrav och råd avseende energihushållning och värmeisolering regleras i Boverkets byggregler (BBR). Samhällsbyggnadsförvaltningen förordar anslutning till Skövde Värmeverk AB:s fjärrvärmesät.

Avfall

Avfallshanteringen ska utformas så att återanvändning och återvinning främjas. Sophanteringen för befintlig byggnad föreslås att hanteras på samma sätt som i dagsläget, dvs med hämtning från Richerts gata. Den nya byggnadens soprum föreslås placeras i norra delen och att fastighetsägaren ansvarar för att kärlen ställs fram längs Storgatan på tömningsdagen. Kärlen får dock inte placeras mer än 6 meter från sopbilens stopplats.

MILJÖBESKRIVNING/STÖRNINGAR

Trafikbuller

En trafikbullerutredning för kv. Rönnen 8 har genomförts av Akustikverket, bilaga F. I De av Naturvårdsverket uppsatta och av riksdagen antagna riktvärdena för trafikbuller som normalt inte bör överskridas vid nybyggnad av bostäder anges i tabell till vänster. Boverket har i handboken Buller i planeringen - allmänna råd 2008:1 angett att riktvärdena till vänster bör utgöra en huvudregel vid planering av nya bostäder. Avsteg från dessa kan medges under förutsättning att det går att åstadkomma en tyst sida, 45 dB vid fasad, eller en ljuddämpad sida, 50 dB vid fasad. Minst hälften av bostadsrummen i varje bostad, liksom uteplats, bör vara vända mot tyst eller ljuddämpad sida. Avstegsfall från riktvärdena bedöms vara tillämpbara inom planområdet och motiveras med att byggnaden är en komplettering av den befintliga kvartersstrukturen i ett centralt läge och lokaliserad längs ett kollektivtrafikstråk.

I bullerutredningen framgår att ett överskridande av riktvärdet för de ekvivalenta trafikbullernivåerna observeras på den föreslagna nya byggnadens fasader. Med åtgärder i form av en låg skärmning mot Skolvägen så erhåller alla lägenheter nivåer för en ljuddämpad sida in mot gården. Alla lägenheter med enkelsidig exponering mot gården uppfyller riktvärdena. Såväl de beräknade dygnsekvivalenta ljudnivåerna som de maximala nivå-

Utrymme	Ekvivalent nivå	Maximal nivå
Inomhus	30 dBA	45 dBA
Utomhus vid		
- fasad	55 dBA	
- uteplats i ansl. t. bostaden		70 dBA

Riktvärden för trafikbuller som normalt inte bör överskridas vid nybyggnad av bostäder.

erna för samtliga balkonger/uteplatser i det planerade huset uppfyller Boverkets allmänna råd.

För den befintliga byggnaden har beräkningar utförts och redovisas i bullerutredningen. I planförslaget medges användningsområdena bostäder och kontor för den västra delen av den befintliga byggnadsvolymen. Om det i bygglovsskedet framkommer att det inte är möjligt att uppnå riktvärdena för bostäder så kan kontor placeras där istället.

För att uppnå riktvärdena för avstegsfallet föreslås i bullerutredningen att en mur på 1 meter över gatunivå uppförs mot Skolgatan. Plankartans bestämmelser medger detta. För att säkerställa att riktvärdena för avstegsfallet för trafikbuller efterlevs för den planerade byggnaden samt den västra delen av den befintliga byggnationen så har dessa kompletterats med bestämmelse m_1 . *Där den ekvivalenta ljudnivån på gatusidan ligger mellan 55-60 dBA ska minst hälften av bostadsrummen, liksom uteplats, vara vända mot sida som klarar 50 dBA vid fasad.* Bestämmelsen innebär att Boverkets allmänna råd efterlevs. Frågan kommer bevakas i bygglovsskedet.

Vegetation

Under arbetet med framtagande av detaljplan har en naturinventering av träden i Tingshusparken genomförts av Pro Natura i mars 2014, bilaga D. I inventeringen har träden bedömts utifrån naturvärdesklass varav ett träd klassats som *viktigt träd för biologisk mångfald*, fyra träd med *visst värde för biologisk mångfald* och ett med *begränsat värde för biologisk mångfald*. Samtliga träd är lönnar och är relativt gamla. Flera av dem uppfyller kriterierna för skyddsvärda träd, sammantaget har området påtagligt biologisk värde.

I samband med exploateringen kommer samtlig vegetation i Tingshusparken att tas ned. Träden vid f.d. Tingshuset kommer finnas kvar.

Klimatanpassningsåtgärder

En klimatanpassningsstudie som kan analysera effekterna av ett förändrat klimat (ökad nederbörd, värmeböljor, stormar m.m.) behöver utarbetas för hela kommunen. De slutsatser och åtgärder som framkommer i ett sådant arbete bör ligga till grund för bedömningar av enskilda exploateringsområden. Planområdets läge i centrala Skövde innebär ingen risk för förväntade höjda vattenstånd. Klimatanpassningsåtgärder för värmeböljor berör främst byggnadens konstruktion och utförande och bevakas i bygglovprocessen. Den parkmark som tas bort i samband med exploateringen kommer att kompenseras genom att förgårdsmark anläggs.

Miljö kvalitetsnorm

Miljö kvalitetsnormer (MKN) enligt 5 kap Miljöbalken är föreskrifter om miljö kvalitet för mark, vatten, luft eller miljön i övrigt inom ett geografiskt område. Normerna reglerar vanligtvis den sämsta miljö kvalitet som får finnas inom ett geografiskt område.

MKN för luft

MKN beträffande luft finns utfärdade för kvävedioxid och kväveoxider, svaveldioxid, kolmonoxid, bly, bensen, ozon och partiklar. Relevant för detaljplanen är MKN för kväveoxider och partiklar där trafiken är största föroreningskällan.

Mätningar av värden i luft har pågått i Skövde under en femårsperiod ("Utvärdering av luftkvalitetsmätningar i Skövde kommun 1999-2005", mars 2006). De uppmätta halterna av NO₂, PM₁₀ och bensen i Skövde ligger väl under gällande miljö kvalitetsnormer. Enligt Naturvårdsverkets föreskrifter som innefattar PM₁₀, NO₂, NO_x, O₃, SO₂, bensen, bly och CO är det egentligen bara PM₁₀ som behöver kontrolleras i Skövde. Av resultatet från mätningar genomförda 2010 på mötesplatsen Kulturhuset vid Stationsgatan framgår att uppmätta halter av PM₁₀ understiger miljö kvalitetsnormen med god marginal. Även den nedre utvärderingströskeln underskrids.

I luftkvalitetsförordning (2010:477) har Naturvårdsverket beslutat om en ny föreskrift om kontroll av luftkvalitet (2010:8). Enligt Naturvårdsverket innehåller förordningen samma miljö kvalitetsnorm av gränsvärdes- och målsättningskaraktär som tidigare, men har även utökats med miljö kvalitetsnormer för fina partiklar (PM_{2,5}). Kommunerna ansvarar liksom tidigare för att kontrollera flertalet miljö kvalitetsnormer och underrättar Naturvårdsverket och Länsstyrelsen vid överskridande eller risk för överskridande av en miljö kvalitetsnorm.

I Skövde kommun ansvarar Miljösamverkan Östra Skaraborg för mätning av partikelhalterna. Mätningarna av PM₁₀ uppdateras under 2014 och kommer då att utökas med att även innefatta halterna av PM_{2,5}.

MKN för vatten

I december 2009 fastställdes förvaltningsplan, åtgärdsprogram och MKN för Sveriges fem vattendistrikt. Bakgrunden är EU:s ramdirektiv för vatten och det övergripande syftet är att förvalta och förbättra tillståndet i landets sjöar, vattendrag, kustvatten och grundvatten. Skövde tillhör *Västerhavets vattendistrikt*, där Länsstyrelsen i Västra Götalands län utsetts till att vara vattenmyndighet med uppgift att samordna och lägga fast ramarna för vattenförvaltningen i distriktet.

MKN för vatten uttrycker den kvalitet som en vattenförekomst ska ha uppnått vid en viss tidpunkt. För att bedöma detta har man klassificerat alla större sjöar, vattendrag mm utifrån aktuell ekologisk och kemisk status. Avsikten är att statusen inte får försämrats och huvudregeln är att alla vattenförekomster, helst före år 2015, ska uppnå minst god status. För Skövdes och planförslagets del är statusen/miljö kvalitetsnormen på recipienten Ösan det som är aktuellt. Idag bedöms Ösan, sträckan Frösve (Stöpen) - Skövde, ha en måttlig ekologisk status och god kemisk ytvattenstatus. Miljö kvalitetsnormen (d.v.s. kvalitetskrav och tidpunkt) är att sträckan ska uppnå god ekologisk status år 2021 och fortsatt behålla den goda kemiska ytvattenstatusen år 2015.

Planområdets avvattning sker i huvudsak via Ömboån som mynnar i Ösan.

De åtgärder avseende dagvattnet som detaljplanen föreskriver med krav på lokalt omhändertagande bedöms innebära att konsekvenserna av detaljplanens genomförande inte inverkar på det vatten som når Ösan i sådan omfattning att möjligheter att uppnå antagna miljö kvalitetsnormer för Ösans vatten påverkas. Skövde stad berör två stora grundvattenförekomster. Ett av dessa omfattar ett område som sträcker sig från Timmersdala och ca 5,0 mil söder ut och är ca 0,5 mil brett i norr och ca 2,5 mil brett i söder. Planområdet utgör en liten del av grundvattenområdet och bedöms inte påverka vattnets status.

GENOMFÖRANDE AV DETALJPLANEN

Organisatoriska frågor

Planprocess

Planprocessen är indelad i tre skeden; samrådsskede, granskningsskede och antagandeskede. Byggnadsnämnden kommer att behandla detaljplanen i samtliga skeden. Detaljplanen ska antas av kommunfullmäktige, se även tidplan sid 3.

Tidplan

Planprocessen beräknas pågå under 2014 med samråd (maj månad) och granskning (september månad) av planförslaget. Kommunfullmäktige beräknas anta detaljplanen i februari 2015 (för detaljerad tidplan se sidan 3).

Genomförandetid

Detaljplanens genomförandetid är fem år från den dag planen vinner laga kraft. Ändras eller upphävs planen under genomförandetiden har fastighetsägare rätt till ersättning för den skada denne åsamkas. Efter genomförandetiden fortsätter detaljplanen med dess byggrät-

ter att gälla men ändras eller upphävs planen finns det ingen rätt till ersättning för de byggrätter som eventuellt gått förlorade.

Ansvarsfördelning och huvudmannaskap

Skövde kommun har huvudmannaskap för allmän platsmark inom planområdet. Inom kvartersmark ansvarar fastighetsägaren för projektering och genomförande av ny bebyggelse samt ansvarar för anläggande och framtida drift av s.k. servisledningar på kvartersmarken.

Avtal

I samband med exploatering av området avses den del av Skövde 4:310 som ligger inom planområdet att säljas. I och med att denna del är detaljplanelagd som parkmark får försäljning ej ske innan ny detaljplan vunnit laga kraft.

Detaljplanens genomförande har reglerats i markanvisningsavtal mellan Skövde kommuns Näring- och samhällsbyggnadsenhet och Arne Lorentzon AB (hädanefter benämnd exploatören). Ett av exploatören godkänt avtal bör föreligga innan granskningsskedet och ett undertecknat dito skall föreläggas kommunstyrelsen/kommunfullmäktige innan detaljplanen antas av kommunfullmäktige. Markanvisningsavtalet ska redovisa erforderliga marköverföringar, kostnader och ansvar för genomförandet samt utförande av nedanstående allmänna anläggningar:

- flytt av busshållplats
- flytt av transformatorstation och befintliga ledningar inom planområdet
- flytt av staty
- flytt alternativt ersättande av riksträd
- upprättande av dagvattenhanteringsplan i enlighet med Skövde kommuns dagvattenpolicy.

Fastighetsrättsliga frågor

Fastighetsbildning

Planförslaget innebär att Rönnen 8 ombildas och dels att en ny bostadsfastighet bildas i anslutning till planerat nytt flerfamiljsbostadshus, dels en separat fastighet för nätstation.

Ledningsrätt

Upplåtelse av ledningsrätt ska ske för nätstation och elledningar från nätstationen österut fram till Storgatan.

Gemensamhetsanläggningar

Gemensamhetsanläggning (g) ska inrättas för de tre fastigheterna avseende gemensamma ytor för kommunikation och grönytor.

Fastighetsrättsliga åtgärder

Skövde kommun ansöker om aktuell lantmäteriförättning.

Fastighetsindelingsbestämmelser

För att genomföra ändringar i fastighetsindelningen ska gällande tomtindelning för tomten 8 i kv Rönnen upphävas.

Ekonomiska frågor

Planekonomi

Kommunens kostnader i samband med exploateringen ska regleras i markanvisningsavtal som upprättas av Skövde kommuns Samhällsbyggnadsförvaltning.

Kostnader - Intäkter

Kostnaderna ovan ska täckas av intäkter för markförsäljning inom planområdet.

Drift-, underhålls- och kapitalkostnader

Medel finns inte avsatta för ökade drift-, underhålls- och kapitalkostnader.

Detaljplanekostnader

Kostnaderna för framtagande av detaljplan har reglerats i avtal mellan exploitören och Skövde kommuns Samhällsbyggnadsförvaltning.

Teknisk försörjning

Vatten och avlopp (VA)

Befintliga VA-ledningar finns på Storgatan och Skolgatan.

Dagvatten

Dagvatten ska omhändertas i enlighet med antagna riktlinjer för dagvattenhantering, antagna av kommunstyrelsen 2011-02-14. En översiktlig dagvattenhante-ringsplan ska upprättas inför byggsamrådet i samarbete med tekniska förvaltningen.

Elförsörjning

Bebyggelsen ska anslutas till SkövdeNät AB. Utpekade kvarter för nätstation ska iordningsställas innan exploatering genomförs, handläggningstiden kan vara upp till ett år beroende på årstid. Samråd med SkövdeNät AB ska ske i bygglovsskedet. Fastighetsägaren/Exploatören ska hålla med schakt och kanalisation åt eldistributören SkövdeNät AB ifrån elrum till tomtgräns dit SkövdeNät AB anvisar. Elrum ska placeras mot yttervägg.

Tele och opto

Vid exploatering ska befintliga ledningar inom planområdet flyttas. Flytt bekostas av exploitören. Samråd

ska ske med respektive ledningsägare. Planområdet kan anslutas till Skövde stadsnät som är ett öppet nät. Exploatören ska hålla med schakt och kanalisation åt Skövde Stadsnät från teknikrum och till tomtgräns dit Skövde Stadsnät anvisar.

Uppvärmning

Ledningar för fjärrvärme finns på Storgatan. Befintlig byggnation är ansluten till fjärrvärmenätet i dagsläget. Samråd ska ske med Skövde Värmeverk AB

Avfallshantering

Samråd kring utformning och placering av avfallslösning ska ske mellan exploatören, Samhällsbyggnadsförvaltningen och Avfallsbolaget Östra Skaraborg (AÖS).

Utredningar

I samband med detaljplanearbetet har en geoteknisk undersökning samt en trafikbulerutredning genomförts. Träden i den befintliga allén i Tingshusparken har inventerats. En arkeologisk förundersökning kommer att genomföras i samband med exploateringen, dvs efter att planen antagits.

AVGIFTER OCH TAXOR

Vatten och avlopp

Avgifter för vatten och avlopp i enlighet med tekniska förvaltningens taxa.

Bygglov, bygganmälan och planavgift

För bygglov och bygganmälan erläggs avgifter enligt taxa för byggnadsnämndens verksamhet. Någon särskild planavgift tas inte ut (se detaljplanekostnader ovan).

Lantmäteriförrättning

Avgifter för avstyckning och fastighetsreglering i enlighet med den kommunala lantmäterimyndighetens taxa.

ADMINISTRATIVA FRÅGOR

Genomförandetid

Detaljplanens genomförandetid är fem år från den dag planen vinner laga kraft. Ändras eller upphävs planen under genomförandetiden har fastighetsägare rätt till ersättning för den skada denne åsamkas. Efter genomförandetiden fortsätter detaljplanen med dess byggrätter att gälla men ändras eller upphävs planen finns det

ingen rätt till ersättning för de byggrätter som eventuellt gått förlorade.

Utökad lovplikt

Den generella bygglovplikten som gäller inom detaljplan (plan- och bygglagen 9 kap.) har utökats med lovplikt för:

- alla åtgärder som avser byggnadens yttre (inkl. detaljer, omfärgning m.m.)
- nedtagning av träd.

MEDVERKANDE TJÄNSTEMÄN

I arbetet med denna detaljplan har medverkat:

Claes Clausen, Jan Bremer, Per Isaksson, Elin Isaksson, Peter Nyström, Ing-Marie Tibblin, Anna Möller, Roger Björk, Marie S Larsson och Mari Nilsdotter, Samhällsbyggnadsförvaltningen (SBF), Kenneth Jensen och Gunnar Hägg (TEF va) samt Mattias Lång och Dan André SkövdeNät AB.

Arkitektfirman Ritningen har utarbetat förslaget till ny bostadsbebyggelse som ligger till grund för planförslaget. CH arkitekter har utarbetat förslag till ny planlösning för Tingshuset.

Samhällsbyggnadsförvaltningen

Eva Darolf Linnros
Samhällsbyggnadschef

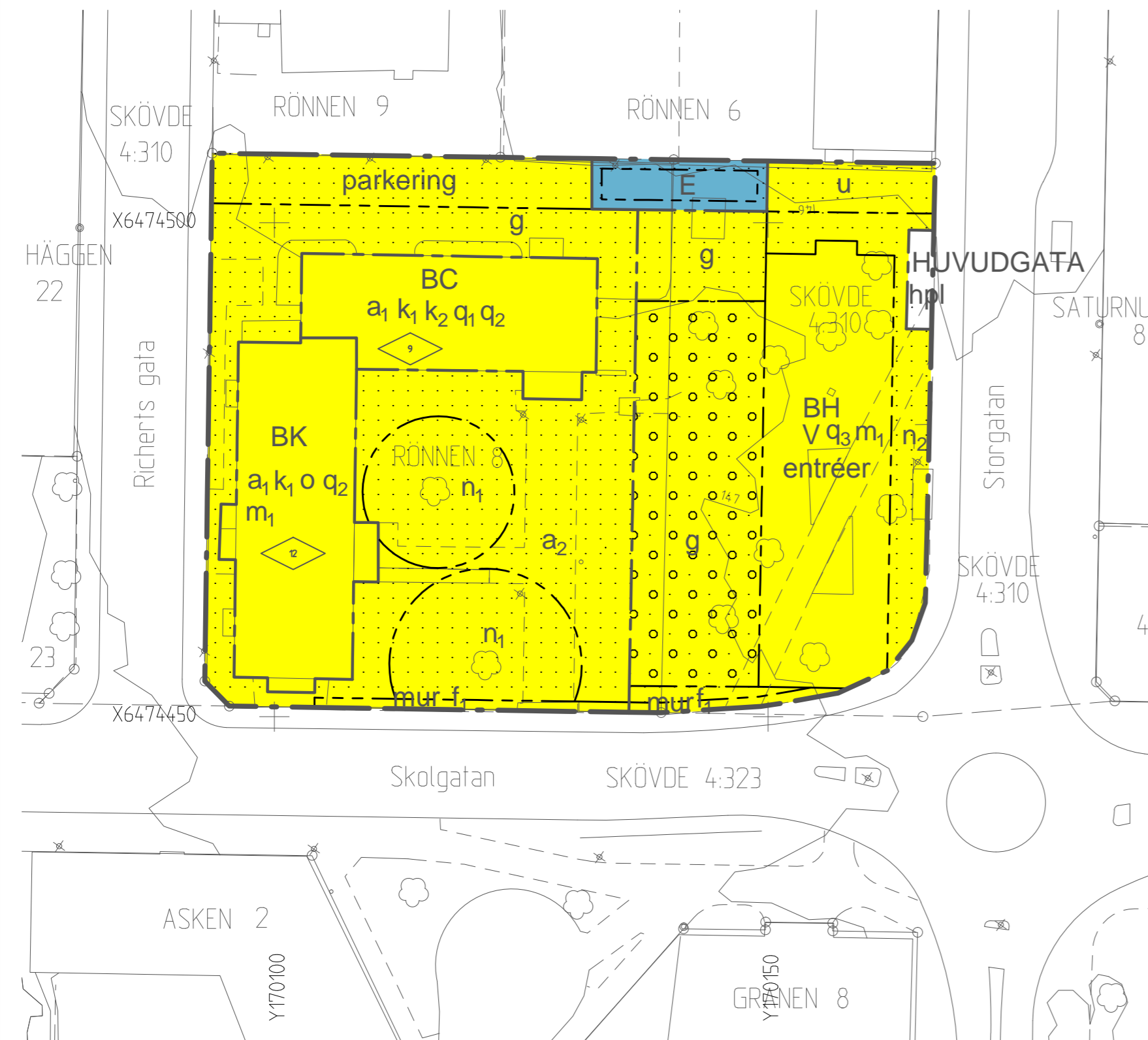
Jenny Olausson
Planarkitekt

Samhällsbyggnadsförvaltningen

Postadress 541 83 SKÖVDE **Telefon** 0500-49 80 00 **Hemsida** www.skovde.se

PLANKARTA

PLANBESTÄMMELSER

Följande gäller inom områden med nedanstående beteckningar. Endast angiven användning och utformning är tillåten. Bestämmelser utan beteckning gäller inom hela området.

GRÄNSER

- Detaljplanegräns
- Användningsgräns
- Egenskapsgräns

ANVÄNDNING AV MARK OCH VATTEN

Allmänna platser

- HUVUDGATA Trafik mellan områden

Kvartersmark

- BC Bostäder och centrum till exempel handel och kontor
- BH Bostäder med handel i bottenvåningen
- BK Bostäder och kontor
- E Transformatorstation

UTFORMNING AV ALLMÄNNA PLATSER

- hpl Hällplats med väderskydd

BEGRÄNSNINGAR AV MARKENS BEBYGGANDE

- g Marken får inte bebyggas
- u Marken får byggas under med planterbart bjälklag.
- Urymme för gemensamhetsanläggning
- u Marken ska vara tillgänglig för allmännyttiga underjordiska ledningar

MARKENS ANORDNANDE

Mark och vegetation

- n₁ Friskt träd ska bevaras. Träd ska skyddas från skador i form av jordkompaktering samt skador på stam, rötter och grenverk. Marken får inte hårdgöras.
- n₂ Vegetation ska finnas
- parkering Parkeringsplats ska finnas

PLACERING, UTFORMNING, UTFÖRANDE

Utformning

- 0.0 Högsta byggnadshöjd i meter
- V Högsta antal våningar
- entré Entréer ska placeras mot gata.

Utseende (ny bebyggelse)

- f₁ Utformning ska anpassas till det kulturhistoriskt värdefulla stadslandskapet.
- k₁ Kulturhistorisk värdefull byggnad som ska bibehållas till sin (ursprungliga) karaktär med avseende på volym, proportioner, material samt detaljeringsnivå. Tak ska till form och utseende vara lika ursprungliga. Fasader ska vara beklädda med rött fasadtegel med fogar infärgade i rött. Fönster ska till form, proportioner och material vara lika ursprungliga.
- k₂ Mönstermurat gallerverk ska till form, material och proportioner vara lika ursprungligt.

Annan ändring än tillbyggnad

- o Krav på hiss, enligt PBL 8 kap. § 7, behöver inte uppfyllas i befintliga byggnader

Värdefulla tillbyggnader och områden

- q₁ Befintlig byggnads entréparti med tillhörande trappa, portal och entrédörrar ska bevaras. Underhåll ska ske med ursprungliga material, kulörer och arbetstekniker.
- q₂ Byggnaden får inte rivras. Befintlig byggnads bearbetade naturstensdetaljer, gesimser, fönsteromfattningar, portaler och trappor ska bevaras. Underhåll ska ske med ursprungliga material, kulörer och arbetstekniker.
- q₃ Ny byggnad ska anpassas till det kulturhistoriskt värdefulla stadslandskapet.

STÖRNINGSKYDD

- mur För att kunna uppnå bullerriktlinjer får mur anordnas till en höjd av 1 meter över gatunivå.
- m₁ Där den ekvivalenta ljudnivån på gatusidan ligger mellan 55-60 dBA ska minst hälften av bostadsrummen, liksom uteplats, vara vända mot sida som klarar 50 dBA vid fasad.

ADMINISTRATIVA BESTÄMMELSER

Genomförandetid

Genomförandetiden är fem år från den dag planen vinner laga kraft

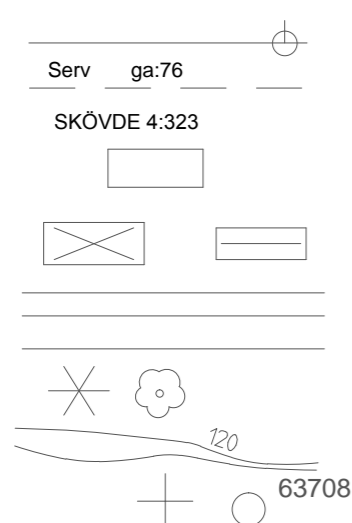
Ändrad lovplikt, lov med villkor

- a₁ Bygglov krävs för alla åtgärder som avser byggnadens yttre (inkl. detaljer, omfärgning m.m.)
- a₂ Lov krävs för fällning av träd.

Verkan på fastighetsplan

Den tomtindelning som fastställdes 1956-12-20 upphör att gälla för tomt 8 i kv. Rönnen.

GRUNDKARTANS BETECKNINGAR

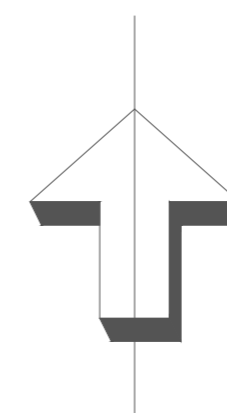
- Fastighetsgräns
- Servitut och gemensamhetsanläggning
- Fastighetsbeteckning.
- Byggnader, fasadlinjer redovisade
- Byggnader, takens begränsningslinjer redovisade
- Staket
- Gata
- Barr- och lövträd
- Nivåkurvor
- Rutnätspunkt, mätpunkt

UPPLYSNINGAR

Detaljplanen är upprättad enligt plan- och bygglagens (PBL) regler
 Grundkartan är upprättad av Samhällsbyggnadsförvaltningen
 Registerkarta: Skövde
 Höjdsystem: RH 2000 Koordinatsystem SWEREF 99 13 30

Samhällsbyggnadsförvaltningen

Lars Börjesson
 Kart- och mätchef

SKÖVDE KOMMUN Samhällsbyggnadsförvaltningen	■ Beskrivning □ Illustrationskarta ■ Samrådsredogörelse	■ Fastighetsförteckning ■ Granskningsutlåtande
	Detaljplan för Rönnen 8 m.m. Skövde stad, Skövde kommun, Västra Götalands län. Upprättad av Samhällsbyggnadsförvaltningen 2014-12-02	
Eva Darolf Linnros Samhällsbyggnadschef	Jenny Olausson Planarkitekt	Beslutsdatum Bn godkännande Antagande Lagakraftvinnande
Skala 1:500 0 10 20 30 40 50 100		PLAN.2013.14

BN § 148

PLAN.2013.14

Detaljplan för Rönnen 8 m.m. på fastigheten RÖNNEN 8**Beslut**

Byggnadsnämnden godkänner förslag till detaljplan för Rönnen 8 och del av Skövde 4:310 samt överlämnar ärendet till kommunfullmäktige för antagande.

Yrkanden

Ordförande yrkar att byggnadsnämnden beslutar enligt samhällsbyggnadsförvaltningens förslag.

Björn Spetz (FP) och Mikael Väisänen (MP) yrkar att byggnadsnämnden inte beslutar att anta detaljplanen.

Ordförande ställer yrkanden mot varandra och finner att samhällsbyggnadsförvaltningens förslag antas.

Omröstning begärs. Följande ordning godkänns:

Ja-röst för bifall till samhällsbyggnadsförvaltningens förslag.

Nej-röst för bifall till Björn Spetz (FP) och Mikael Väisänen (MP) förslag.

Omröstningsresultat

Ledamot	Ja	Nej	Avstår
Jan-Erik Andersson (M)			x
Björn Spetz (FP)		x	
Margaretha Åslund (S)	x		
Gilbert Hamilton (M)	x		
Mikael Väisänen (MP)		x	
Ingemar Karlsson (S)	x		
Orvar Eriksson, ordf	x		
Summa	4	2	1

Byggnadsnämnden har med 4 ja-röster mot 2 nej-röster bifallit samhällsbyggnadsförvaltningens förslag.

Reservationer

Björn Spetz (FP) och Mikael Väisänen (MP) reserverar sig till förmån för eget yrkande.

Sammanfattning

Skövde kommun arbetar med att öka bostadsbyggandet för att uppnå uppsatta visionsmål, i detta ingår att skapa förutsättningar för förtätning. Planens syfte är att göra det möjligt att uppföra flerbostadshus inom del av fastigheten Skövde 4:310 och liten del av Rönnen 8. I detaljplanen ingår även ändring av användningen för det gamla Tingshuset, byggt 1936-38, till att innefatta bostads- och kontorsändamål i den gamla kanslidelen samt bostads- och centrumändamål i tingssalsdelen. Med anledning av planområdet höga bevarandevärde syftar planen även till att skydda och bevara den kulturhistoriskt värdefulla byggnaden Rönnen 8 samt miljön den är lokaliserad i.

Byggnadsnämnden beslutade vid sitt sammanträde 2014-09-11 § 82, att ge samhällsbyggnadsförvaltningen i uppdrag att genomföra granskning kring förslag till detaljplan för Rönnen 8 m.m.

Planområde.

Bakgrund

I Översiktsplan 2025 anges planområdet som centrumbebyggelse. Planområdet berörs av två detaljplaner, Dp 440 vilken omfattar den västra delen av planområdet där f.d. Tingshuset är lokaliserat och Dp 471 för östra delen vilken omfattar Tingshusparken. I gällande detaljplan, Dp 440, utpekas f.d. Tingshuset som kulturhistoriskt värdefull miljö och Tingshusparken, Dp 471, anges som parkmark samt kvarter för transformatorstation.

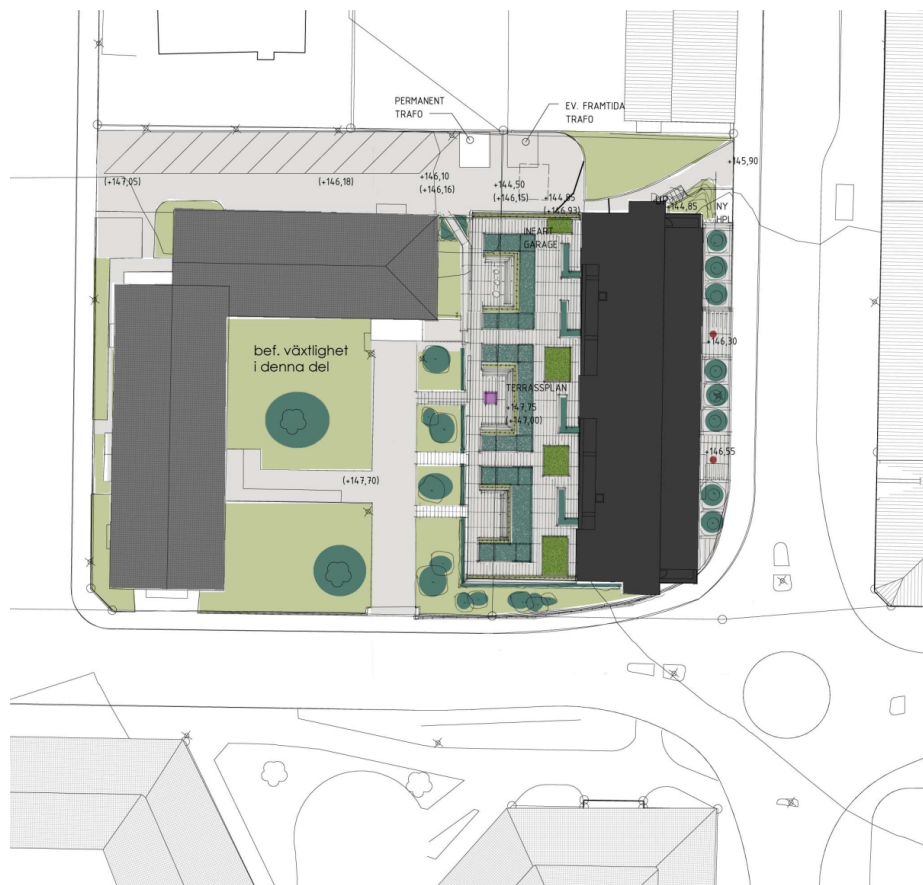
Detaljplanen berör fastigheterna Rönnen 8 och del av Skövde 4:310. Planområdet utgörs av f.d. Tingshusbyggnaden samt Tingshusparken.

Planområdet ingår i *Underlag till kulturmiljöprogram för Skövde kommun* som togs fram 2011 i samarbete mellan Västergötlands museum, Skövde kommun och Västra Götalandsregionen. I materialet pekades området kring det f.d. Tingshuset ut som en av Skövdes mest karaktäristiska och identitetsbärande kulturmiljöer, där miljön ur ett kulturhistoriskt perspektiv är av största vikt för Skövde. Området är också av mycket stort regionhistoriskt intresse med anledning av sin starka och tydliga förankring i regementsstaden och järnvägsstaden Skövde. Med anledning av de höga kulturvärdena togs en detaljplan, DP 440, med syftet att skydda kulturhistoriskt värdefulla byggnader och miljöer i Vasastaden, fram 1995. Denna detaljplan omfattar västra delen av planområdet där det f.d. Tingshuset är lokaliserat. I DP 440 är f.d. Tingshuset markerat med q₁ vilket betyder att byggnaden pekats ut som kulturhistoriskt värdefull miljö. Detta innebär att ändring av byggnaden inte får förvanska dess karaktär eller anpassning till omgivningens egenart. Inför detaljplanarbetet togs ett antikvariskt utlåtande fram vars syfte varit att peka på de arkitektoniska element och egenskaper som ligger bakom beteckningen och som bör värnas vid en eventuell ombyggnad.

Förslaget

I planförslaget föreslås att Tingshusparken tas i anspråk för ny bostadsbebyggelse samt att användningen för den befintliga huskroppen i norr, som inrymmer den f.d. Tingssalen, ändras från samlingslokal till bostads- och centrumändamål. Förslaget beräknas skapa förutsättningar för ca 32 lägenheter. Planförslaget innebär även att den befintliga transformatorstationen flyttas norrut mot planområdets gräns samt att busshållplatsen på Storgatans västra sida flyttas något norrut på Storgatan.

För Tingshusparken i planområdets östra del gäller DP 471 som anger parkmark samt kvartersmark för transformatorstation. I denna del avses en ny byggnad i fem våningar att uppföras samt en förflyttning av transformatorstationen till områdets norra del. I parken finns perennplanteringar, bänkar och statyn La Mano av Liss Eriksson. Växtligheten mot f.d. Tingshuset utgörs av fläder, gullregn och hagtorn.

Illustrationsplan, Ritningen arkitekter.

I äldre tider låg den gamla komministergårdens (Cappellansgården) flygelbyggnader på platsen och i den nordöstra delen av parken finns rester av den lönnallé som tidigare ledde till gården. Gårdens mangårdsbyggnad, ett av Skövdes äldsta hus, ligger kvar i hörnet av Richerts gata och Skolgatan. I och med uppförandet av Tingshuset bröts kopplingen mellan mangårdsbyggnaden och allén. Träden i allén har höga naturvärden och har inventerats under detaljplanarbetet. I Tingshusparkens södra del står en Ornäsbjörk, trädslaget utnämndes 1985 till Sveriges riksträd och har sedan dess planterats ut i flera av Sveriges kommuner. Under våren när lövsprickningen sker och trädet fått s.k. "musöron" skickas en rapport till www.stadsträdgårmästare.org. Från denna sida kan man därefter följa vårens ankomst över hela Sverige. I samband med exploateringen kommer all vegetation i Tingshusparken att tas ned och en ny Ornäsbjörk planteras på lämplig plats utanför planområdet. Borttagen vegetation i parken kompenseras genom förgårdsmark mot Storgatan samt ett planterbart bjälklag under det gemensamma gårdsrummet mot Tingshuset.

Med anledning av planområdets höga bevarandevärden ska den nya byggnadsvolymen utformas så att den stärker stadsbilden och områdets kulturhistoriska värden och stor vikt ska läggas vid utformningen och gestaltningen av den nya byggnaden.

Planområdet avses att, liksom i dagsläget, angöras från Richerts gata. I anslutning till den planerade byggnationen kommer ett underjordiskt parkeringsgarage att uppföras. Parkeringen för kvarterets behov avses att lösas inom kvartersmark och antagna riktlinjer för parkeringsbehov i Skövde kommun följas.

Motivering av beslut

Byggnadsnämnden beslutade vid sitt sammanträde 2014-05-08 § 38, att ge Samhällsbyggnadsförvaltningen i uppdrag att genomföra samråd gällande förslag till detaljplan för Rönnen 8 m.m. Inkomna synpunkter och/eller invändningar som framförts under samrådstiden 12:e maj till 13:e juni 2014, har behandlats och bemötts i bifogad samrådsredogörelse.

Byggnadsnämnden beslutade vid sitt sammanträde 2014-09-11 § 82, att ge Samhällsbyggnadsförvaltningen i uppdrag att genomföra granskning gällande förslag till detaljplan för Rönnen 8 och del av Skövde 4:310. Granskningen har ägt rum mellan den 15:e september och 26:e oktober 2014. Totalt har 28 skrivelser inkommit, varav 5 utan erinran. Inkomna synpunkter och/eller invändningar har behandlats och bemötts i bifogat granskningsutlåtande. Nedan redovisas en kort sammanfattning av de större synpunkter och/eller invändningar mot förslaget som inkommit. Därtill vilka förändringar och tillägg till detaljplanen som föreslås.

Länsstyrelsen i Västra Götaland, liksom Trafikverket anser, för att planen ska stämma överens med Boverkets allmänna råd 2008:1, att bestämmelse m₁ bör ändras så att det framgår att riktvärdena för ljudvärdet sida (ekvivalentvärde 50 dBA) ska följas för minst hälften av bostadsrummen.

Bostadsrättsföreningen Rönnen samt 14 närboende i kvarteren Saturnus och Rönnen motsätter sig en exploatering av Tingshusparken. Bland de närboende framförs även synpunkter och/eller invändningar kring nedan följande frågor:

Anonymisering i samrådsredogörelse. Försämring av ekonomiska och miljömässiga förutsättningar för närliggande bostadsrätter. Krav på fler utredningar av bevarandeplan, luftkvalitet, stadsrum, buller m.m. Redogörelse av natur- och kulturpolitiska synpunkter. Avvikelse från kulturmiljöprogrammet. Busshållplatsens nya lokalisering. Planförslaget strider mot PBL 2 kap. 6 §. Skälig hänsyn till befintlig bebyggelse. Plankontoret har överskridit sina befogenheter och medvetet arbetat fram ett felaktigt underlag till beslut genom att inte ta hänsyn till bevarandeplanen för Vasastaden. Trafiksituationen på Storgatan kommer att förändras p.g.a. ombyggnad av Kungsgatan. Ökad insyn i bostad och skuggverkan. Ny lokalisering av nätstation.

Miljöpartiet i Skövde har inkommit med yttrande om att ytor som är planlagda som parker ska bevaras och yrkar därför avslag på denna plan.

Med anledning av under granskningen inkomna synpunkter föreslås följande förändringar och tillägg göras i detaljplanen:

Bestämmelse m₁ omformuleras.

Samhällsbyggnadsförvaltningen gör bedömningen att en ombyggnad av Tingshuset till bostads-, kontors- och centrumändamål skapar förutsättningar för att bevara byggnadens karaktär och kulturhistoriska värden, under förutsättning att de råd som anges i det antikvariska utlåtandet följs. Ianspråktagandet av Tingshusparken för bostadsändamål innebär att ca 24 centralt belägna bostäder tillskapas i Skövde centrum vilket är i linje med uppsatta visionsmål.

Handlingar

Tjänsteskrivelse, antagande

Plankarta Rönnen 8 m.m. antagande

Planbeskrivning Rönnen 8 m.m. Antagande

Samrådsredogörelse Rönnen 8 m.m _2014-09-11.pdf

Granskningsutlåtande Rönnen 8 m.pdf

KS § 27/15 Framtagande av en biblioteksplan för Skövde kommun

KS2014.0520

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Kommunstyrelsens arbetsutskott	2015-01-28	11/15
2 Kommunstyrelsen	2015-02-09	27/15

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att ge kultur- och fritidsnämnden i uppdrag att ta fram en biblioteksplan för antagande av kommunfullmäktige under 2015.

Bakgrund

Kulturnämnden har föreslagit kommunfullmäktige att en biblioteksplan för Skövde ska tas fram under 2015.

En ny instruktion från Statens Kulturråd kom nyligen med målet att Sveriges alla kommuner ska ha en aktuell biblioteksplan. Många kommuner saknar idag aktuella biblioteksplaner anpassade till digitaliseringen, det nya medielandskapet, nya prioriterade målgrupper m.m. Ett direktiv slås fast att Sveriges kommuner måste påbörja arbetet med en ny biblioteksplan under 2015 för att kunna få statligt stöd till läsfrämjandet. Saknas en plan ska kommunfullmäktigebeslut om att en sådan kommer tas fram lämnas till Kulturrådet senast den 15 december 2015. Bibliotekslagen från 2005 slår fast att varje kommun ska ha en biblioteksplan som beskriver kommunens alla bibliotek och dess mål och visioner. Skövde kommun har en biblioteksplan från 2006.

Handlingar

Kulturnämnden 2014-12-17, § 51

Delges

Kultur- och fritidsnämnden

KN § 51/14**Uppdrag att ta fram en Biblioteksplan för Skövde kommun**

KN2014.0007

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Kulturnämnd	2014-12-17	51/14

Beslut

Kulturnämnden beslutar att föreslå kommunfullmäktige att ge kulturförvaltningen (från 2015 kulturavdelningen) i uppdrag att leda arbetet med att ta fram en biblioteksplan för Skövde kommun.

Bakgrund

Folkbibliotek är den enda lagstyrda verksamheten inom kulturförvaltningen. Bibliotekslagen från 2005 slår fast att varje kommun skall ha en biblioteksplan som beskriver kommunens alla olika bibliotek och dess mål och visioner.

Många kommuner i Sverige saknar idag aktuella biblioteksplaner anpassade till digitaliseringen, det nya medielandskapet, nya prioriterade målgrupper mm. Skövde kommun har en Biblioteksplan från 2006.

Med målet att Sveriges alla kommuner ska ha en aktuell biblioteksplan kom alldeles nyligen en ny instruktion från Statens Kulturråd (KUR). KUR, som har ansvaret för det nationella läsfrämjande uppdraget och fördelar statliga medel till detta, slår i direktiv fast att Sveriges kommuner måste påbörja arbetet med en ny eller en uppdaterad biblioteksplan under 2015 för att kunna få statligt stöd till läsfrämjande. Saknas en plan ska fullmäktigebeslut om att en sådan kommer att tas fram lämnas till Kulturrådet senast den 15 december 2015.

Handlingar

Uppdrag att ta fram en biblioteksplan för Skövde kommun

Delges

Kommunstyrelsen

KS § 24/15 Instruktion för kommunala pensionärsrådet

KS2015.0037

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Kommunstyrelsens arbetsutskott	2015-01-28	15/15
2 Kommunstyrelsen	2015-02-09	24/15

Förslag till kommunfullmäktige

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att upphäva tidigare beslutat styrdokument "Reglemente för Kommunala Pensionärsrådet", (dnr 11/0342).

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar att anta instruktion för kommunala pensionärsrådet med följande tillägg:

§ 8 Att ersättare har närvarorätt på sammanträdet.

§ 12 att bidraget per medlem ska indexuppräknas årligen med KPI fr.o.m. 2015, bidrag får inte vara lägre än 5000 kr.

Beslutet fattas under förutsättning att kommunfullmäktige upphäver beslutat styrdokument enligt ovan.

Yrkande

Ulla-Britt Hagström (FP) och Roger Almgren (MP) yrkar på följande tillägg: "§ 8 Att ersättare har närvarorätt på sammanträdet.

§ 12 att bidraget per medlem ska indexuppräknas årligen med KPI from 2015 dock lägst 5000 kr."

Marie Ekman (S) yrkar bifall till tillägg till § 12 att bidraget per medlem ska indexuppräknas årligen med KPI from 2015 dock lägst 5000 kr."

Beslutsgång

Ordförande ställer frågan om kommunstyrelsen beslutar enligt tilläggsyrkandena och finner att kommunstyrelsen beslutar enligt kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag till beslut med tillägg under § 12 och § 8.

Bakgrund

Skövde kommun införde en ny organisation 1 januari 2015. Av kommunstyrelsens reglemente framgår att kommunstyrelsen är ansvarig bland annat för att samrådsorgan finns för att ta tillvara äldres intresse. Av detta torde följa att det är kommunstyrelsen som tar fram styrdokument för hur samråd ska ske.

Rådets uppgift är att diskutera specifika utvecklingsfrågor som är av särskild betydelse för äldre invånare.

Förvaltningen har tagit fram förslag till instruktion för kommunala pensionärsrådet som reglerar samarbetsformer för dialog.

Handlingar

Instruktion för kommunala pensionärsrådet

Delges

Författningssamling

SC SMS

KS § 25/15 Instruktion råd för funktionshinderfrågor

KS2015.0037

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Kommunstyrelsens arbetsutskott	2015-01-28	16/15
2 Kommunstyrelsen	2015-02-09	25/15

Förslag till kommunfullmäktige

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att upphäva tidigare beslutat styrdokument "Reglemente för Rådet för funktionshinderfrågor", KF 2011-11-28 § 127.

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar att anta instruktion för funktionshinderfrågor med följande tillägg:

§ 5 I möjligaste mån ska lokalen för sammanträdet vara lämplig för personer med funktionsnedsättning.

Rådet ska ges möjlighet att delta i två studiebesök per år i de kommunala verksamheterna.

§ 8 Att ersättare ska ha närvarorätt på sammanträdet.

Beslutet fattas under förutsättning att kommunfullmäktige upphäver beslutat styrdokument enligt ovan.

Kommunstyrelsen beslutar att ge kommundirektören i uppdrag att ta fram förslag på hur ersättning kan utformas för medlemmar i rådet och återkomma till kommunstyrelsens nästa sammanträde den 9 mars.

Yrkande

Katarina Jonsson (M), yrkar på följande tillägg:

"§ 5 Tillägg: I möjligaste mån ska lokalen för sammanträdet vara lämplig för personer med funktionsnedsättning.

Rådet ska ges möjlighet att delta i två studiebesök per år i de kommunala verksamheterna.

Ulla-Britt Hagström (FP) och Roger Almgren (MP) yrkar på följande tillägg: "Tillägg § 8 Att ersättare ska ha närvarorätt på sammanträdet.

Marie Ekman (S) yrkar avslag på yrkandet om tillägg till § 8 om närvarorätt på sammanträdet.

Leif Walterum (C) och Torbjörn Bergman (M) yrkar på att ge kommundirektören i uppdrag att ta fram förslag på hur ersättning kan utformas för medlemmar i rådet och återkomma till kommunstyrelsens nästa sammanträde den 9 mars.

Beslutsgång

Ordförande ställer frågan om kommunstyrelsen beslutar enligt tilläggsyrkandena och finner att kommunstyrelsen beslutar enligt kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag till beslut med tillägg under § 5, 8 och 12.

Bakgrund

Skövde kommun införde en ny organisation 1 januari 2015. Av kommunstyrelsens reglemente framgår att kommunstyrelsen är ansvarig bland annat för att samrådsorgan finns för funktionshindrades intresse. Av detta torde följa att det är kommunstyrelsen som tar fram styrdokument för hur samråd ska ske.

Kommunfullmäktige har beslutat om en policy för att undanröja hinder för personer med funktionsnedsättning, KF 2014-12-15 § 170. Syftet med rådet för funktionshinderfrågor är att vara rådgivande i Skövde kommuns utvecklingsarbete för att nå de målsättningar som finns i policyn och i lagstiftningen.

Rådets uppgift är att diskutera olika utvecklingsfrågor som är av särskild betydelse för personer med funktionsnedsättning.

Förvaltningen har tagit fram förslag till instruktion för rådet för funktionshinderfrågor som reglerar samarbetsformer för kommunens dialog med handikappföreningar.

Handlingar

Instruktion råd för funktionshinderfrågor

Delges

Författningssamlingen
SC SMS

§ 127   dnr 11/0342

Reglemente för KPR och RFF

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar att fastställa nytt reglemente för Kommunala Pensionärsrådet (KPR) och Rådet för funktionshinderfrågor (RFF) att gälla från 2012-01-01.

Yrkanden

Mikael Wendt (FP) föredrar ärendet och yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Bakgrund

Kommunfullmäktige beslutade 2011-09-26 § 97 att ansvaret för Kommunala Pensionärsrådet (KPR) och Rådet för funktionshinderfrågor (RFF) flyttas över till kommunstyrelsen från och med 1 januari 2012. Anledningen är att flertalet frågor som behandlas inom råden är kommunövergripande och berör flera förvaltningars verksamheter.

Till följd av detta beslut har ett förslag till reviderade reglementen för råden arbetats fram av vilka det framgår att råden organisatoriskt är knutna till kommunstyrelsen. Avseende uppdraget är det inga förändringar i de reviderade förslagen.

Kommunala Pensionärsrådet är ett referens- och remissorgan för samråd, överläggningar och ömsesidig information mellan företrädare för pensionärernas riksorganisationer och kommunen i frågor som rör äldre. Pensionärsrådet ska verka för att äldres intresse beaktas vid kommunens behandling av ärenden som gäller äldre.

Rådet för funktionshinderfrågor är ett organ för överläggningar, samråd och ömsesidig information mellan handikapporganisationerna och Skövde kommun. Alla nämnder i kommunen har ett ansvar för att barn, ungdomar och vuxna med funktionsnedsättningar ska kunna vara fullt delaktiga och jämlika i samhället. Detta föresätter ett funktionshinderperspektiv som innebär att i all planering och genomförande beakta att människor har olika behov.

Handlingar

Förslag till reglemente för Kommunala pensionärsrådet (KPR)
Förslag till reglemente för Rådet för funktionshinderfrågor (RFF)

Delges

Omvårdnadsnämnden, Kommunala pensionärsrådet och Rådet för funktionshinderfrågor, Kanslienheten (Författningssamling)

§ 127   dnr 11/0342

Reglemente för KPR och RFF

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar att fastställa nytt reglemente för Kommunala Pensionärsrådet (KPR) och Rådet för funktionshinderfrågor (RFF) att gälla från 2012-01-01.

Yrkanden

Mikael Wendt (FP) föredrar ärendet och yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Bakgrund

Kommunfullmäktige beslutade 2011-09-26 § 97 att ansvaret för Kommunala Pensionärsrådet (KPR) och Rådet för funktionshinderfrågor (RFF) flyttas över till kommunstyrelsen från och med 1 januari 2012. Anledningen är att flertalet frågor som behandlas inom råden är kommunövergripande och berör flera förvaltningars verksamheter.

Till följd av detta beslut har ett förslag till reviderade reglementen för råden arbetats fram av vilka det framgår att råden organisatoriskt är knutna till kommunstyrelsen. Avseende uppdraget är det inga förändringar i de reviderade förslagen.

Kommunala Pensionärsrådet är ett referens- och remissorgan för samråd, överläggningar och ömsesidig information mellan företrädare för pensionärernas riksorganisationer och kommunen i frågor som rör äldre. Pensionärsrådet ska verka för att äldres intresse beaktas vid kommunens behandling av ärenden som gäller äldre.

Rådet för funktionshinderfrågor är ett organ för överläggningar, samråd och ömsesidig information mellan handikapporganisationerna och Skövde kommun. Alla nämnder i kommunen har ett ansvar för att barn, ungdomar och vuxna med funktionsnedsättningar ska kunna vara fullt delaktiga och jämlika i samhället. Detta föresätter ett funktionshinderperspektiv som innebär att i all planering och genomförande beakta att människor har olika behov.

Handlingar

Förslag till reglemente för Kommunala pensionärsrådet (KPR)
Förslag till reglemente för Rådet för funktionshinderfrågor (RFF)

Delges

Omvårdnadsnämnden, Kommunala pensionärsrådet och Rådet för funktionshinderfrågor, Kanslienheten (Författningssamling)

KS § 28/15 Förslag till ändring av placeringsinriktning i finanspolicyn

KS2015.0041

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Kommunstyrelsens arbetsutskott	2015-01-28	18/15
2 Kommunstyrelsen	2015-02-09	28/15

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att besluta enligt förslag om ändring nedan. Förslag till ändring i finanspolicyn:

- 1) Möjlighet ges till placering enligt samma placeringsriktlinjer som gäller för gåvomedel, d v s en normalfördelning på 50/50 mellan aktier och räntor enligt nedan.
- 2) Redovisningschefen har mandat att sälja av fondandelar om den årliga utdelningen inte täcker upp behovet av utdelning. Om behov av försäljning uppkommer ska detta ske snarast möjligt förutsatt att marknaden tillåter detta.

Bakgrund

Kommunen har i uppdrag att förvalta medel för Samförvaltade stiftelsers räkning. Dessa medel förvaltas av Den Norske Bank (DNB) som har i uppdrag att placera 100 % i räntebärande tillgångar i enlighet med gällande finanspolicy. Givet dagens låga ränteläge, och en förväntan om fortsatt låga räntor globalt och i Sverige förväntas denna typ av förvaltning ge en låg avkastning.

För att möta förvaltningarnas förväntningar om viss nivå på utdelningsbara medel kan ytterligare medel tillföras i budgeten eller en ändring göras där aktieplacering likt gåvomedelsplaceringen tillåts för att därigenom möjliggöra en högre avkastning. Avkastningen från stiftelsen under 2014 är lägre än tidigare eftersom placering under hösten gjorts till 100 procent i räntebärande papper och därmed kommer utdelning ske med ett lägre belopp än tidigare år.

I rådande ränteläge förväntas en ränteförvaltning, enligt gällande placeringsriktlinjer, ge en förväntad avkastning på ca 0-1 % vilket motsvarar ett intervall mellan 0-80 000 i avkastning (kapital ca 8,1 mkr). Historiskt från 2008 och framåt har avkastningen i snitt uppgått till ca 2 %. Önskemål från förvaltarna är en avkastning på 2,7 % för 2015, vilket givet förväntad ränteavkastning skulle innebära att en väsentlig del måste täckas med budgetmedel. Att placera i svenska aktier har historiskt gett en avkastning på 5-10 % och en utdelning på cirka 3 %. Risken ökar med aktieplaceringar, jämfört med enbart ränteplaceringar men samtidigt är risken lägre än en traditionell aktiefond givet att placering föreslås göras i en s k blandfond enligt nedan. Enligt bankens riskskala ökar risken från 1-2:a till en 4:a, skalan är från 1-7 där 7 är högst risk.

Förslaget är att förvaltaren får möjlighet att placera enligt samma placeringsriktlinjer som gäller för gåvomedel, d v s en normalfördelning på 50/50 mellan aktier och räntor enligt nedan.

TILLGÅNGSSLAG	Min (%)	Normal (%)	Max (%)
Svenska räntebärande värdepapper	30	50	100
Aktier	0	50	70
-varav svenska aktier	0	40	70
-varav globala aktier	0	10	20

Placering skulle med nuvarande förvaltare i sådana fall ske genom placering i DNB Stiftelsefond vilket gåvomedlen är placerade i. Stiftelsefonden är framtagen för att kunna ge stiftelser en jämn avkastning över tid, årlig utdelning är 5 % per år. Stiftelsefonden är en så kallad blandfond som normalt har en fördelning på 50/50 mellan svenska aktier och svenska räntepapper.

Handlingar

Bilaga 2 Riktlinjer för Samförvaltade stiftelser.

Delges

Ekonomienheten

Bakgrund

Skövde kommuns förvaltar medlen för de s k Samförvaltade stiftelserna (Samfonden), vilket består av ett antal stiftelser som samförvaltas. Styrelsen har utarbetat riktlinjer för hur placeringen av medlen ska ske. Den dagliga löpande förvaltningen sköts av kommunens redovisningsenhet, efter särskilt bemyndigande från styrelsen. Kommunen har valt att lägga ut ansvaret för administration och förvaltning till extern förvaltare.

Vid extern förvaltning av Portföljens tillgångar gäller att:

- förvaltaren har Finansinspektionens tillstånd att förvalta annans finansiella instrument,
- sådant uppdrag ska grundas på skriftligt avtal samt att
- förvaltaren ska åta sig att följa tillämpliga delar av dessa placeringsriktlinjer.

För samfonden gäller att efter att en tiondel av avkastningen tillförts kapitalet får resterande efter beslut i omvårdnadsnämnden användas till att lämna bidrag till bosatta i kommunen. Redovisningschefen har förutsatt att ovanstående krav uppfylls mandat att sälja av fondandelar om den årliga utdelningen inte täcker upp behovet av utdelning. Om behov av försäljning uppkommer ska detta ske snarast möjligt förutsatt att marknaden tillåter detta.

Målsättning

Övergripande mål för förvaltningen är att långsiktigt bevara kapitalet samtidigt som avkastningen tillförs kapitalet för att möjliggöra årliga utdelningar.

Målsättning för förvaltning av Samfonden är följande:

- Att sprida riskerna genom att undvika ensidiga placeringar
- Att tillse att medel finns tillgängliga för utdelning genom att placera en stor del av kapitalet i avkastande fonder.
- Att säkerställa att förståelse alltid finns för de risker som varje placering medför.
- Att uppnå en årlig positiv avkastning för att därigenom bevara kapitalet och möjliggöra årliga utdelningar.

Riskdefinitioner

- **Ränterisk** definieras som risken för att en ränteuppgång medför en nedgång i marknadsvärde i räntebärande placeringar.
- **Marknadsrisk** definieras som risken för att fluktuationer på aktiemarknaden medför att marknadsvärdet på aktieplaceringarna sjunker i värde.
- **Valutarisk** definieras som risken för att valutakursfluktuationer sänker värdet på utestående placeringar i utländsk valuta. Kan uppstå i globala aktiefonder vilka utgör en mindre andel av den totala portföljen.
- **Kreditrisk** definieras som risken för att en placerare inte får tillbaka hela eller delar av sin placering inklusive upplupen ränta på grund av motpartens fallissemang d v s att motparten får betalningssvårigheter eller går i konkurs. Denna risk hanteras genom att placera i kreditvärdiga emittenter.
- **Likviditetsrisk** definieras som risken för att medel inte finns snabbt tillgängliga, åtminstone utan merkostnader, i samband med utdelning av medel. Denna risk hanteras

genom att placera i likvida värdepapper och att en stor andel av portföljen består av instrument som ger en årlig avkastning i form av utdelningar och räntor samt är lätta att avveckla på kort tid.

Riktlinjer

Strategisk fördelning

Den *strategiska* fördelningen anger vilka tillgångsslag som är tillåtna i portföljen och limiter för maximi- och minimiposition, se tabell nedan.

Kapitalet får placeras inom tillgångsslagen:

- Svenska räntebärande värdepapper
- Svenska aktier
- Globala aktier
- Likvida medel

Procenttalen i nedanstående tabell anger lägsta och högsta andel, som respektive tillgångsslag vid varje tidpunkt ska få utgöra av portföljens totala marknadsvärde. I tabellen framgår även den långsiktiga strategiska fördelningen mellan tillgångsslagen i form av "normalandel".

TILLGÅNGSSLAG	Min (%)	Normal (%)	Max (%)
Svenska räntebärande värdepapper	30	50	100
Aktier	0	50	70
-varav svenska aktier	0	40	70
-varav globala aktier	0	10	20

Ovanstående gränser gäller de medel som avsatts till förvaltning. Medel placerade på separat bank/likvidkonto ingår ej i ovanstående limiter.

Svenska räntebärande värdepapper

Vid placering i räntebärande värdepapper gäller att tillvarata finansmarknadens möjligheter att skapa en portfölj med god likviditet och låg kreditrisk. Strävan skall vara att sprida placeringarna på flera emittenter med god kreditvärdighet såsom räntebärande värdepapper emitterade av staten, kommuner, bostadsinstitut (säkerställda bostadsobligationer) och nordiska banker med lägst rating A- (S & P).

Maximal tillåten andel per emittentkategori är 80 %.

Placering ska ske i fonder under Finansinspektions eller motsvarande utländsk myndighets tillstånd vars placeringsinriktning överensstämmer med bestämmelserna i detta dokument.

Räntebärande placeringar ska fördelas mellan korta penningmarknads- och långa obligationsfonder.

Svenska aktier

Portföljens svenska aktieplaceringar ska ske i svenska avkastande aktiefonder. Fondens aktieplaceringar ska ske i börsnoterade aktier, dvs vara föremål för regelbunden handel på en reglerad marknad som är öppen för allmänheten och som står under tillsyn av tillsynsmyndighet.

Globala aktier (värdepappersfonder)

Placering i utländska aktiefonder ska ske i svenskbaserade fonder med medel till låg risk med god spridning på branscher och företag. Fonderna ska stå under tillsyn av Finansinspektionen.

Likvida medel

Placering får ske i svenska banker, dvs banker med oktroj att bedriva verksamhet i Sverige. Medel för att tillgodose Samfundens behov av att betala leverantörsskulder eller ge utdelning är undantaget den strategiska fördelningen.

Övriga restriktioner

Med restriktioner avses här dels de begränsningar som lagstiftning sätter för förvaltningen och dels de begränsningar som styrelsen fastställer. Syftet är att begränsa risker.

Portföljens tillgångar skall förvaras hos värdepappersbolag som har:

- - Finansinspektionens tillstånd att ta emot värdepapper för förvaring, enligt 3 kap 4 § p.2 lagen (1991:981) om värdepappersrörelse.
- - Utländska institutioner som har tillstånd motsvarande det som anges i punkt 1 och som står under tillsyn av myndigheter eller annat behörigt organ.

Godkända motparter vid transaktioner med portföljens tillgångar är:

- Värdepappersbolag som har Finansinspektionens tillstånd för handel med finansiella instrument för annans räkning i eget namn, enligt 1 kapitel 3 § p.1 lagen (1991:981) om värdepappersrörelse.
- Utländska institutioner som har tillstånd motsvarande det som anges i punkt 1 och som står under tillsyn av myndigheter eller annat behörigt organ.

Etik:

Placering av kapital medges inte i företag som har produktion eller försäljning av krigsmaterial, tobaks- och alkohol eller spel som sin huvudsakliga verksamhet. Avseende kriteriet pornografi skall 0-tolerans gälla så långt det är möjligt inom ramen för en effektiv förvaltning inom olika tillgångsmarknader.

Uteslutning skall även göras av företag som associeras med överträdelser av FN och ILO fastslagna internationella konventioner och riktlinjer för mänskliga rättigheter, arbete, miljö, korruption och vapen. Uteslutning skall ske om företaget erkänt överträdelsen eller om ett internationellt/nationellt organ eller myndighet bekräftat kopplingen mellan företaget och överträdelsen.

KS § 29/15 Förslag till ändring av andelen bostadsobligationer i finanspolicyn

KS2015.0042

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Kommunstyrelsens arbetsutskott	2015-01-28	19/15
2 Kommunstyrelsen	2015-02-09	29/15

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att besluta enligt förslag om ändring nedan.
Förslag till ändring i finanspolicyn:

- 1) Andelen säkerställda bostadsobligationer ändras i tabellen i finanspolicyn (avseende Egnells och Adamssons gåva och Samförvaltade stiftelser) från 40 % till 80 %.
- 2) Redovisningschefen har mandat att sälja av fondandelar om den årliga utdelningen inte täcker upp behovet av utdelning. Om behov av försäljning uppkommer ska detta ske snarast möjligt förutsatt att marknaden tillåter detta.
- 3) Bilaga 1 till finanspolicyn föreslås gälla samtliga gåvor som Skövde Kommun tar emot.

Bakgrund

Kommunen har i uppdrag att förvalta gåvomedel från Egnells och Adamssons samt Samförvaltade stiftelser. För att säkerställa att denna förvaltning sker på ett professionellt sätt och även minska interna risker inom kommunen upphandlades under 2014 en extern förvaltare. I september 2014 såldes aktuella innehav i aktier och räntebärande papper och saldot överfördes till ansvarig förvaltare Den Norske Bank, DNB. DNB placerade därefter kapitalet i olika fonder för att uppnå den riskprofil som respektive portfölj efterfrågade. Samförvaltade stiftelser får endast placera sina medel i räntebärande papper medan Egnells och Adamssons gåva får placera i både aktier och räntor.

I nuvarande finanspolicy finns en begränsning att maximalt 40 % får placeras i obligationer emitterade av bostadsinstitut, vilka kan vara av olika kreditvärdighet.

Förslaget är att istället tillåta att 80 % av ränteplaceringar får ske i så kallade säkerställda bostadsobligationer som har samma kreditvärdighet som staten men samtidigt ger en högre avkastning. Den höga säkerheten är ett skäl till att lagstiftarna tillåter fonder att gå upp till 80 % av sina ränteplaceringar i säkerställda obligationer.

När gåvomedel skall delas ut har redovisningschefen mandat att sälja av fondandelar om den årliga investerade utdelningen inte täcker upp behovet av utdelning. Om behov av försäljning uppkommer ska detta ske snarast möjligt förutsatt att marknaden tillåter detta.

Handlingar

Bilaga 1 Riktlinjer för Egnells gåva och övriga gåvor

Delges

Ekonomienheten

Bakgrund

Skövde kommuns förvaltar medlen för Egnells medel. Styrelsen har utarbetat riktlinjer för hur placeringen av Engells medel, och övriga gåvor kommunen tar emot, ska ske.

Den dagliga löpande förvaltningen sköts av kommunens redovisningsenhet, efter särskilt bemyndigande från styrelsen. Kommunen har valt att lägga ut ansvaret för administration och förvaltning till extern förvaltare.

Vid extern förvaltning av Portföljens tillgångar gäller att:

- förvaltaren har Finansinspektionens tillstånd att förvalta annans finansiella instrument,
- sådant uppdrag ska grundas på skriftligt avtal samt att
- förvaltaren ska åta sig att följa tillämpliga delar av dessa placeringsriktlinjer.

Syftet med Egnells medel är att avsätta medel för stadens förskönande. Disponibla medel i fonden utgör 5 procent av fondens totala kapital den 31 december året före dispositionsåret. Medel får dock tas i anspråk endast om fondens förmögenhet den 31 december vart år överstiger ett belopp motsvarande 400 prisbasbelopp. Redovisningschefen har förutsatt att ovanstående krav uppfylls mandat att sälja av fondandelar om den årliga utdelningen inte täcker upp behovet av utdelning. Om behov av försäljning uppkommer ska detta ske snarast möjligt förutsatt att marknaden tillåter detta.

Målsättning

Övergripande mål för förvaltningen är att långsiktigt bevara kapitalet samtidigt som avkastningen tillförs kapitalet för att möjliggöra årliga utdelningar. Givet att Egnells medel kan dela ut 5 % av det totala kapitalet ska förvaltningen eftersträva en avkastning som möter detta utdelningsmål.

Målsättning för förvaltning av Egnells medel är följande:

- Att sprida riskerna genom att undvika ensidiga placeringar.
- Att tillse att medel finns tillgängliga för utdelning genom att placera en stor del av kapitalet i avkastande fonder.
- Att säkerställa att förståelse alltid finns för de risker som varje placering medför.
- Att eftersträva en årlig avkastning som motsvarar utdelningsmålet.

Riskdefinitioner

- **Ränterisk** definieras som risken för att en ränteuppgång medför en nedgång i marknadsvärde i räntebärande placeringar.
- **Marknadsrisk** definieras som risken för att fluktuationer på aktiemarknaden medför att marknadsvärdet på aktieplaceringarna sjunker i värde.
- **Valutarisk** definieras som risken för att valutakursfluktuationer sänker värdet på utestående placeringar i utländsk valuta. Kan uppstå i globala aktiefonder vilka utgör en mindre andel av den totala portföljen.
- **Kreditrisk** definieras som risken för att en motpart ska få försämrad kreditvärdighet och därmed förlora i marknadsvärde alternativt att motparten inte kan fullfölja sina betalningsförpliktelser. Denna risk hanteras genom att placera i kreditvärdiga emittenter och genom att ha en riskspridning vad gäller aktieplaceringarna.

- **Likviditetsrisk** definieras som risken för att medel inte finns snabbt tillgängliga, åtminstone utan merkostnader, i samband med utdelning av medel. Denna risk hanteras genom att placera i avkastande fonder.

Riktlinjer

Strategisk fördelning

Den **strategiska** fördelningen anger vilka tillgångsslag som är tillåtna i portföljen och limiter för maximi- och minimiposition, se tabell nedan.

Kapitalet får placeras inom tillgångsslagen:

- Svenska räntebärande värdepapper
- Svenska aktier
- Globala aktier
- Likvida medel

Procenttalen i nedanstående tabell anger lägsta och högsta andel, som respektive tillgångsslag vid varje tidpunkt ska få utgöra av portföljens totala marknadsvärde. I tabellen framgår även den långsiktiga strategiska fördelningen mellan tillgångsslagen i form av "normalandel".

TILLGÅNGSSLAG	Min (%)	Normal (%)	Max (%)
Svenska räntebärande värdepapper	30	50	100
Aktier	0	50	70
-varav svenska aktier	0	40	70
-varav globala aktier	0	10	20

Ovanstående gränser gäller de medel som avsatts till förvaltning. Medel placerade på separat bank/likvidkonto ingår ej i ovanstående limiter.

Svenska räntebärande värdepapper

Vid placering i räntebärande värdepapper gäller att tillvarata finansmarknadens möjligheter att skapa en portfölj med god likviditet och låg kreditrisk. Strävan skall vara att sprida placeringarna på flera emittenter med god kreditvärdighet såsom räntebärande värdepapper emitterade av staten, kommuner, bostadsinstitut (säkerställda bostadsobligationer) och nordiska banker med lägst rating A- (S & P).

Maximal tillåten andel per emittentkategori är 80 %.

Placering ska ske i fonder under Finansinspektions eller motsvarande utländsk myndighets tillstånd vars placeringsinriktning överensstämmer med bestämmelserna i detta dokument.

Räntebärande placeringar ska fördelas mellan korta penningmarknads- och långa obligationsfonder.

Svenska aktier

Portföljens svenska aktieplaceringar ska ske i svenska avkastande aktiefonder. Fondens aktieplaceringar ska ske i börsnoterade aktier, dvs vara föremål för regelbunden handel på

en reglerad marknad som är öppen för allmänheten och som står under tillsyn av tillsynsmyndighet.

Globala aktier (värdepappersfonder)

Placering i utländska aktiefonder ska ske i svenskbaserade fonder med medel till låg risk med god spridning på branscher och företag. Fonderna ska stå under tillsyn av Finansinspektionen.

Likvida medel

Placering får ske i svenska banker, dvs banker med oktroj att bedriva verksamhet i Sverige. Medel för att tillgodose Egnells medels behov av att betala leverantörsskulder eller ge utdelning är undantaget den strategiska fördelningen.

Övriga restriktioner

Med restriktioner avses här dels de begränsningar som lagstiftning sätter för förvaltningen och dels de begränsningar som styrelsen fastställer. Syftet är att begränsa risker.

Portföljens tillgångar skall förvaras hos värdepappersbolag som har:

- - Finansinspektionens tillstånd att ta emot värdepapper för förvaring, enligt 3 kap 4 § p.2 lagen (1991:981) om värdepappersrörelse.
- - Utländska institutioner som har tillstånd motsvarande det som anges i punkt 1 och som står under tillsyn av myndigheter eller annat behörigt organ.

Godkända motparter vid transaktioner med portföljens tillgångar är:

- Värdepappersbolag som har Finansinspektionens tillstånd för handel med finansiella instrument för annans räkning i eget namn, enligt 1 kapitel 3 § p.1 lagen (1991:981) om värdepappersrörelse.
- Utländska institutioner som har tillstånd motsvarande det som anges i punkt 1 och som står under tillsyn av myndigheter eller annat behörigt organ.

Etik:

Placering av kapital medges inte i företag som har produktion eller försäljning av krigsmaterial, tobaks- och alkohol eller spel som sin huvudsakliga verksamhet. Avseende kriteriet pornografi skall 0-tolerans gälla så långt det är möjligt inom ramen för en effektiv förvaltning inom olika tillgångsmarknader.

Uteslutning skall även göras av företag som associeras med överträdelser av FN och ILO fastslagna internationella konventioner och riktlinjer för mänskliga rättigheter, arbete, miljö, korruption och vapen. Uteslutning skall ske om företaget erkänt överträdelsen eller om ett internationellt/nationellt organ eller myndighet bekräftat kopplingen mellan företaget och överträdelsen.

KS § 31/15 Beslut om att fastställa Melldala vattenskyddsområde samt föreskrifter

KS11/0390

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Kommunstyrelsens arbetsutskott	2015-01-28	9/15
2 Kommunstyrelsen	2015-02-09	31/15

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att fastställa Melldala vattenskyddsområde (karta 2011-11-10) med tillhörande skyddsföreskrifter (2014-10-28).

Bakgrund

Tekniska förvaltningen har tagit fram förslag till utbredning och skyddsföreskrifter för ett nytt vattenskyddsområde för Melladala vattentäkt som förser ca 2000 personer i Lerdala, Timmersdala och Melldala med dricksvatten.

Förslaget innebär bl.a. att området i Melldala utökas något norrut mot tidigare, vilket har inverkan på en grustäkt i området. I övrigt kommer allmänna skyddsföreskrifter för området att tillämpas.

Ett första förslag skickades på remiss till berörda instanser/myndigheter samt till alla boende och verksamheter inom områdena, Trafikverket, SGU, Skogsstyrelsen och LRF för Melldala och synpunkterna inarbetades i förslaget. Därefter har det reviderats ytterligare efter bl a ett informationsmöte med verksamhetsutövare inom området och en remiss till Miljösamverkan Östra Skaraborg (MÖS). De förändringar som gjordes i detta skede var förtydliganden eller förmildrande omsändigheter (TEN § 67/14) varför VA-avdelningen inte såg behov av förnyat samråd. Utifrån synpunkterna från MÖS så togs föreskrifterna om djurhållning tillbaka i enlighet med det ursprungliga förslaget.

Handlingar

Föreskrifter Melldala vattenskyddsområde
Melldala nya och gamla gränser
Konsekvensanalys Aspö och Melldala

Delges

Tekniska nämnden
Tekniska
förvaltningen/ansvariga

2014-10-28

SKYDDSFÖRESKRIFTER FÖR MELLDALA VATTENSKYDDSSOMRÅDE, SKÖVDE KOMMUN

Bilagan är uppdelad i två delar. I den första delen anges de skyddsföreskrifter som ska gälla inom Melldala vattenskyddsområde och i den andra delen lämnas allmänna upplysningar till skyddsföreskrifterna.

VATTENSKYDDSFÖRESKRIFTER

Här anges restriktioner som är specifika för Melldala vattentäkt. De har utformats med vattentäktens nutida och framtida skyddsbehov i fokus och representerar i många avseenden en tillämpning och uttolkning av miljöbalkens intentioner som uttrycks i miljöbalkens allmänna hänsynsregler (MB 2 kap). I vissa fall kan en föreskrift med stöd av miljöbalkens 7 kap innefatta ett större krav på försiktighet än vad som följer av miljöbalkens allmänna hänsynsregler. Föreskrifter för vattenskyddsområde meddelas med stöd av 7 kap. 22§, 30§ i miljöbalken.

Vattenskyddsområdet är indelat i tre skyddszoner, vattentäktsson, primär skyddszon och sekundär skyddszon. I samtliga zoner gäller de restriktioner och anvisningar som gäller generellt för skyddsområden, bland annat Naturvårdsverkets föreskrifter gällande skydd mot mark- och vattenförorening vid lagring av brandfarliga vätskor (NFS 2003:24) med revideringar samt Naturvårdsverkets föreskrifter gällande spridning av kemiska bekämpningsmedel (SNFS 1997:2).

Skyddsföreskrifterna har utformats med hänsyn till övrig lagstiftning dock med syfte att undvika dubbelreglering. Förutom de specifika vattenskyddsföreskrifterna och förordningar som gäller generellt inom vattenskyddsområdet gäller övrig svensk lag inom vattenskyddsområdet.

ALLMÄNNA UPPLYSNINGAR I ANSLUTNING TILL SKYDDSFÖRESKRIFTERNA

Här lämnas allmänna upplysningar i anslutning till skyddsföreskrifterna såsom information om tillstånd och anmälan, tillsynsmyndighet, ersättning samt påföljd vid överträdelse.

VATTENSKYDDSFÖRESKRIFTER

§ 1 Vattentäktsson

Annan verksamhet än vattentäktverksamhet är förbjuden.

§ 2 Petroleumprodukter

Med hantering avses i dessa skyddsföreskrifter tillverkning, användning, spridning, lagring, förvaring och liknande.

Primär skyddszon	Sekundär skyddszon
Hantering av mer än 250 liter petroleumprodukter får inte ske utan tillstånd av den kommunala nämnden för miljöfrågor. Oljetankar belägna inomhus för av bostadsuppvärmningsändamål samt drivmedel i fordons och arbetsmaskiners egna bränsletankar är undantagna från kravet på tillstånd.	Samma föreskrift som i primär skyddszon.

§ 3 Bekämpningsmedel

Med hantering avses i dessa skyddsföreskrifter tillverkning, användning, spridning, lagring, förvaring och liknande. För att någon ska anses yrkesmässigt bedriva en viss verksamhet förutsätts att verksamheten har en viss omfattning och varaktighet, samt ett objektivt fastställbart vinstsyfte och är av självständig karaktär.

Primär skyddszon	Sekundär skyddszon
Annan hantering än transport av kemiska bekämpningsmedel är förbjuden , undantaget bekämpning och sanering av skadedjur och ohyra inomhus i bostad.	Yrkesmässig hantering av kemiska bekämpningsmedel får ej ske utan tillstånd av den kommunala nämnden för miljöfrågor.
Jord- eller vattenslagning av plantor behandlade med kemiska bekämpningsmedel är förbjuden .	Jord- eller vattenslagning av plantor behandlade med kemiska bekämpningsmedel får ej ske utan tillstånd av den kommunala nämnden för miljöfrågor.

§ 4 Växtnäringsämnen och mikrobiella föroreningar

För att någon ska anses yrkesmässigt bedriva en viss verksamhet förutsätts att verksamheten har en viss omfattning och varaktighet, samt ett objektivet fastställbart vinstsyfte och är av självständig karaktär.

Primär skyddszon	Sekundär skyddszon
Spridning av organisk flytgödsel och urin är förbjuden .	Yrkesmässig spridning av organisk flytgödsel och urin får ej ske utan tillstånd av den kommunala nämnden för miljöfrågor.
Spridning av organisk fastgödsel får ej ske utan tillstånd av den kommunala nämnden för miljöfrågor.	Yrkesmässig spridning av organisk fastgödsel får ej ske utan tillstånd av den kommunala nämnden för miljöfrågor.
Spridning av slam från reningsverk eller enskild reningsanläggning är förbjuden .	Samma föreskrift som i primär skyddszon.
Djurhållning av mer än två djurenheter per hektar får ej ske utan anmälan till den kommunala nämnden för miljöfrågor.	Samma föreskrift som i primär skyddszon.

§ 5 Avloppsanläggningar

Primär skyddszon	Sekundär skyddszon
Nyetablering av anläggning för utsläpp av hushållspillvatten eller annat avloppsvatten i mark, diken eller vattenområde är förbjuden . Befintliga anläggningar ska uppfylla hög skyddsnivå med avseende på smittskydd.	Nyetablering av anläggning för utsläpp av hushållspillvatten eller annat avloppsvatten i mark, diken eller vattenområde får inte utföras utan tillstånd av den kommunala nämnden för miljöfrågor. Befintliga anläggningar ska uppfylla hög skyddsnivå med avseende på smittskydd.
Utbyggnad eller ändring av befintlig avloppsanläggning där spillvatten leds till mark, diken eller vattenområde får ej ske utan tillstånd av den kommunala nämnden för miljöfrågor.	Samma föreskrift som i primär skyddszon.

§ 6 Upplag och deponier

Med permanenta upplag menas här upplag som ligger längre än en avverkningssäsong, d.v.s. tiden mellan knoppsprickning ett år till nästa års knoppsprickning.

Primär skyddszon	Sekundär skyddszon
Permanent upplag av timmer, bark, flisspån eller liknande utan tät täckning är förbjudet . Upplag av ved eller andra träbaserade produkter, avsedda för uppvärmning av bostad eller motsvarande, på den aktuella fastigheten omfattas inte av denna restriktion.	Samma föreskrift som i primär skyddszon.
Upplag och deponering av avfall är förbjudet .	Samma föreskrift som i primär skyddszon.
Upplag och deponering av förorenade massor är förbjudet .	Samma föreskrift som i primär skyddszon.
Upplag av snö med ursprung från trafikerade ytor utanför den primära skyddszonen är förbjudet .	Upplag av snö med ursprung från trafikerade ytor utanför vattenskyddsområdet är förbjudet .

§ 7 Markarbeten

Med större pålnings-, sprängnings-, schaktnings- och grävningsarbeten menas här arbete på ett utstakat område med en yta överstigande 150 m² och/eller med ett djup under den nivå som motsvarar en meter över beräknad högsta grundvattenyta

Primär skyddszon	Sekundär skyddszon
Större pålnings-, sprängnings-, schaktnings- och grävningsarbeten får ej ske utan tillstånd av den kommunala nämnden för miljöfrågor.	Samma föreskrift som i primär skyddszon.
Borrning i jord och berg är förbjudet .	Borrning i jord och berg får ej ske utan tillstånd av den kommunala nämnden för miljöfrågor.
Materialtäkt, liksom husbehovstäkt, är förbjudet .	Samma föreskrift som i primär skyddszon.
Utfyllnad med massor som medför risk för förorening av grundvatten är förbjudet .	Samma föreskrift som i primär skyddszon.

§ 8 Anläggningar för utvinning av energi eller uttag av vatten

Primär skyddszon	Sekundär skyddszon
Ny anläggning för lagring eller utvinning av värmeenergi eller kyla från berg eller jord är förbjuden .	Ny anläggning för lagring eller utvinning av värmeenergi eller kyla från berg eller jord får ej ske utan tillstånd av den kommunala nämnden för miljöfrågor.
Ny anläggning för uttag av vatten från berg eller jord är förbjuden .	Ny anläggning för uttag av vatten från berg eller jord får ej uppföras utan tillstånd av den kommunala nämnden för miljöfrågor.
Utökning av befintlig anläggning för uttag av vatten från berg eller jord får ej ske utan tillstånd av den kommunala nämnden för miljöfrågor.	Samma föreskrift som i primär skyddszon.

§ 9 Vägar

Med vägsalt avses här salt som sprids på gator och vägar för att smälta snö och is eller binda damm.

Primär skyddszon	Sekundär skyddszon
Spridning av vägsalt vid andra förhållanden än vid halka eller vid prognostiserad halka, är förbjuden .	--
Användning av spillolja, eller därmed liknande produkter, som dammbindningsmedel är förbjudet .	Samma föreskrift som i primär skyddszon.
Upplag av vägsalt, asfalt och oljegrus är förbjudet .	Samma föreskrift som i primär skyddszon.

§ 10 Övrigt

Primär skyddszon	Sekundär skyddszon
Fordonstvätt är förbjuden utom i därför anpassade anläggningar som tillstånds- eller anmälningsprovats enligt miljöbalken.	Samma föreskrift som i primär skyddszon.

---

§ 11 Skyltning

Vid väggräns till skyddsområdet och invid vägar som passerar genom området skall finnas skyltar som utmärker vattenskyddsområdet. Kommunen ansvarar för att vattenskyddsområdet utmärks med skyltar. Skyltningen ska omfatta förbud mot transport av farligt avfall och farligt gods.

Där petroleumprodukter eller andra för vattnet skadliga ämnen hanteras, skall skylt sättas upp som erinrar om vattenskyddsområdets existens. Skyltningsansvar åläggs och bekostas av fastighetsägaren. Skylt ska monteras av verksamhetsutövaren i omedelbar närhet av påfyllningsstället.

§ 12 Ikraftträdande

Kommunfullmäktiges beslut träder i kraft dagen för beslutet och ersätter länsstyrelsens beslut 1972-01-14 om vattenskyddsområde för Melldala vattentäkt. Skyddsföreskrifterna ska gälla från det datum kommunfullmäktige beslutar om att fastställa skyddsföreskrifter och vattenskyddsområde. Enligt 7 kap 22 § miljöbalken ska skyddsföreskrifterna gälla från denna tidpunkt även om de överklagas.

För befintliga anläggningar och verksamheter träder föreliggande föreskrifter i kraft på dagen två år efter skyddsföreskrifternas fastställande om inget annat meddelas av den kommunala nämnden för miljöfrågor. Därefter får verksamhet som omfattas av förbud inte bedrivas och får verksamhet som omfattas av tillstånds- eller anmälningsplikt bedrivas endast om den som bedriver verksamheten senast på dagen två år efter ikraftträdandet lämnat in en ansökan om tillstånd respektive gjort en anmälan till den kommunala nämnden för miljöfrågor.

ALLMÄNNA UPPLYSNINGAR I ANSLUTNING TILL SKYDDSFÖRESKRIFTERNA

A. HUVUDMAN

Huvudman för Melldala vattentäkt är Skövde kommun.

B. TILLSTÅND

I de fall tillstånd krävs enligt dessa föreskrifter får sådant medges av den kommunala nämnden för miljöfrågor och kan bli förknippat med villkor. Som förutsättning för sådant tillstånd gäller att verksamhetsutövaren kan visa att verksamheten kan utföras och drivas utan risk för skada för yt- eller grundvattenförekomsten. I de fall anmälan krävs, görs detta till den kommunala nämnden för miljöfrågor.

Tillstånd enligt dessa skyddsföreskrifter krävs inte om verksamheten tillståndsprövats eller skall tillståndsprövas enligt miljöbalken kap. 9 (miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd), kap. 11 (vattenverksamhet) eller kap. 12 (jordbruk och annan verksamhet) eller förordning utfärdad med stöd av miljöbalken. Om tillstånd meddelas enligt miljöbalken eller förordning utfärdad med stöd av miljöbalken efter det att dessa föreskrifter trätt i kraft krävs inte tillstånd enligt dessa föreskrifter.

C. TILLSYNSMYNDIGHET

Vattenskyddsområdet och skyddsföreskrifterna fastställs av kommunfullmäktige i Skövde kommun. Därmed är den kommunala nämnden för miljöfrågor i Skövde kommun tillsynsmyndighet. Kommunen tar ut en avgift för handläggning.

D. VATTENTÄKTSVERKSAMHET

Föreskrifterna utgör inte hinder mot den hantering och de verksamheter som är nödvändiga för vattentäktsverksamhetens bedrivande.

E. DISPENSMÖJLIGHETER

Om det finns särskilda skäl får den kommunala nämnden för miljöfrågor meddela dispens från dessa föreskrifter. I samband med sådan prövning kan kommunen föreskriva särskilda villkor, som anses nödvändiga för att undvika vattenförorening (16 kap. 2 § miljöbalken). Dispens får, enligt 7 kap. 26 § miljöbalken, meddelas endast om det är förenligt med föreskrifternas syfte.

F. ÖVERTRÄDELSE OCH PÅFÖLJD

Överträdelse av skyddsföreskrifter kan medföra straffansvar enligt 29 kap. 8 § miljöbalken (1998:808).

G. ERSÄTTNING

Eventuell ersättning för intrång i pågående markanvändning mm, regleras i 31 kap. 4 § miljöbalken. Fastighetsägare och innehavare av särskild rätt till fastighet kan ha rätt till ersättning om föreskrift för vattenskyddsområde innebär att pågående markanvändning

---

avsevärt försvåras. Detsamma gäller om mark tas i anspråk. Ersättning utgår dock inte för den "förlust" som beror på att förväntningar om ändring i markens användningssätt inte kan infrias på grund av skyddsföreskrift. Talan om ersättning eller inlösen förs i miljödomstolen enligt 31 kap miljöbalken.

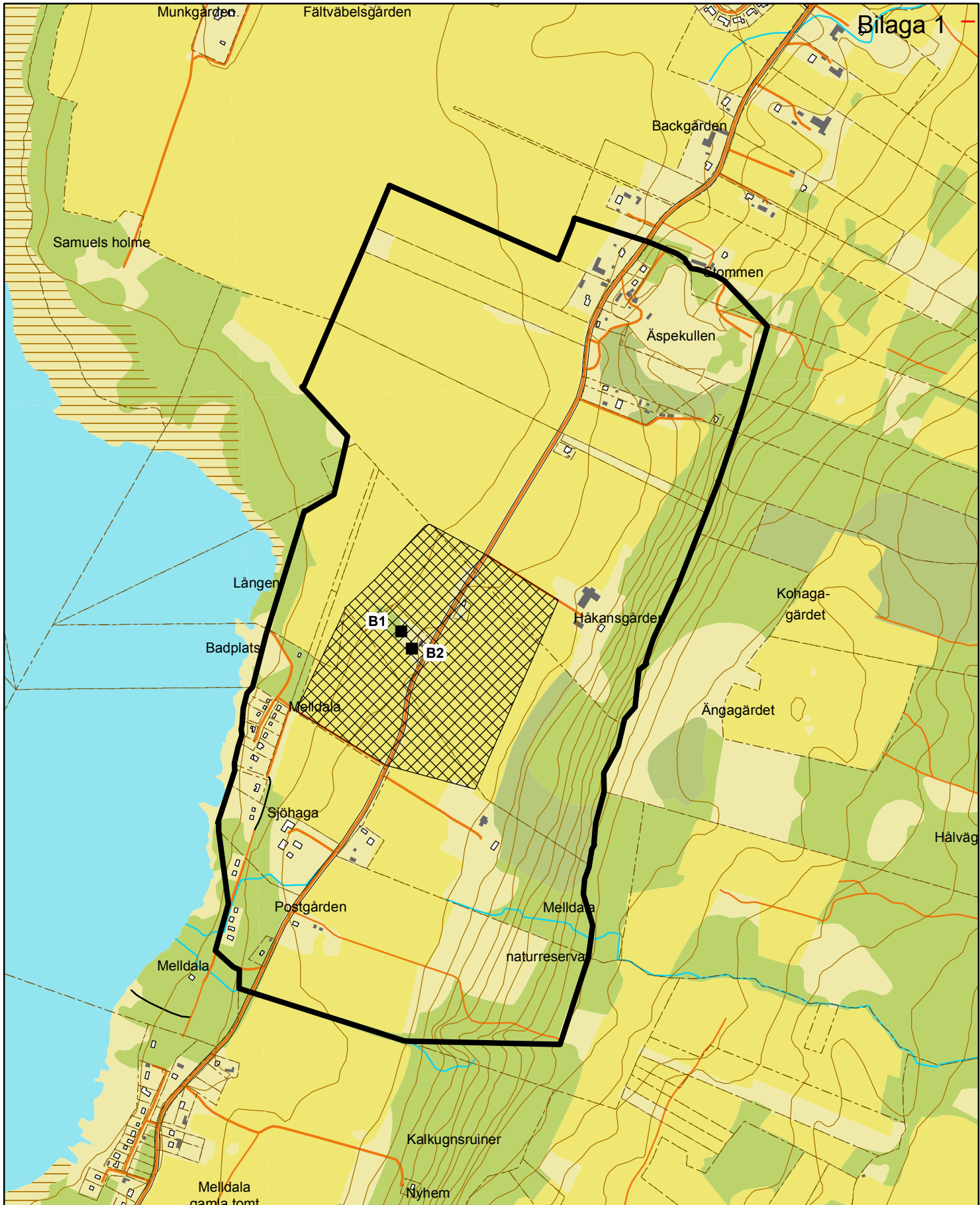
H. NY LAGSTIFTNING

Ny lagstiftning eller bestämmelser enligt förordningar, som fastställts efter beslutsdatum och som utökar skyldigheterna för sakägare inom här aktuellt skyddsområde, gäller utöver här meddelade föreskrifter.

I. ANMÄLAN OM OLYCKSHÄNDELSE

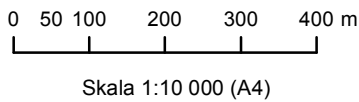
Olyckshändelser, spill, läckage, som utgör risk för vattenförorening ska omgående anmälas av den som orsakat tillbudet eller fått kännedom om tillbudet. Anmälan ska göras till den kommunala räddningstjänsten på telefonnummer 112.

**Vattenskyddsområde för Melldala vattentäkt
Skövde kommun**

- Uttagsbrunnar
- Vattenskyddsområde**
- Primär skyddszon
- Sekundär skyddszon

Sweco Environment
Konstr: HSTE
Projekt nr 1311013.200
Datum: 2011-10-11

Tekniska nämnden

Fastställande av Melldala och Aspö vattenskyddsområden samt föreskrifter

Förlag till beslut

Tekniska nämnden föreslår kommunfullmäktige att fastställa Melldala och Aspö vattenskyddsområden samt skyddsföreskrifter.

Bakgrund

Tekniska förvaltningen har tagit fram nya vattenskyddsområden med föreskrifter för Melldala vattentäkt som förser ca 2000 personer i Lerdala, Timmersdala och Melldala med dricksvatten, samt för Aspö vattentäkt som fungerar som kommunens huvudreservvattentäkt om något skulle hända med den ordinarie försörjningen.

Förslagen innebär bl.a. att området i Melladal utökas något norrut mot tidigare, vilket har inverkan på en grustäkt i området. I övrigt kommer allmänna skyddsföreskrifter för området att tillämpas.

I Aspö utökas området mot det tidigare och det innebär bl.a. att ca 300 st villaägare inte kommer tillåtas installera berg- eller jordvärme inom vattenskyddsområdet enligt de nya föreskrifterna. Tekniska förvaltningen anser tälkten vara av så stort värde att skydda för framtiden att miljövinsten med bergvärme inte motsvarar värdet på resursen. Tälkten förser redan i dag dagligen KSS med råvatten och KSS är prioriterat i händelse av bortfall av ordinarie dricksvattenförsörjning.

Ärendet har varit ute på remiss till berörda instanser/myndigheter samt till alla boende och verksamheter inom områdena, Trafikverket, SGU, Skogsstyrelsen och LRF för Melldala.

Under perioden 2011-05-02 till 2011-06-11 har samråd bedrivits med en utställning kring de föreslagna vattenskyddsområdena i Stadshusets entré. Utställningen var vid ett tillfälle bemannad då det fanns möjlighet att ställa frågor. Materialet om vattenskyddsområdena fanns under samrådstitiden att tillgå på kommunens hemsida och kunde, om så önskades, erhållas från kommunen.

Synpunkter på de föreslagna vattenskyddsområdena har skriftligen lämnats till Skövde kommun. Inkomna synpunkter har bemöts var för sig för respektive vat-

tenskyddsområde och slutligen redovisats gemensamt. Detta samrådsprotokoll har skickats till de som har inkommit med synpunkter på vattenskyddsområdet.

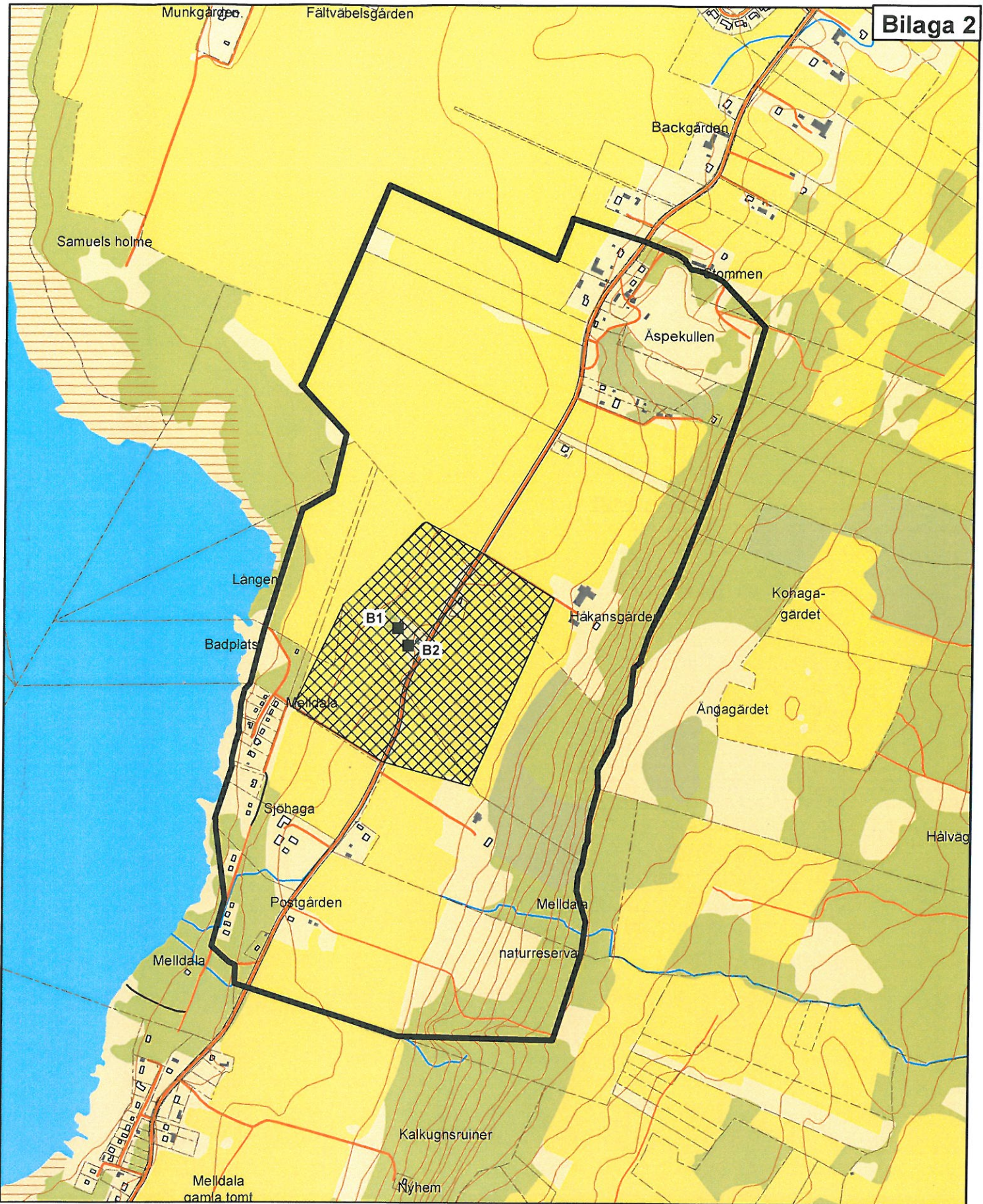
Bilagor:

1. Översiktskarta och skyddsföreskrifter
2. Samråd om Melldala och Aspö vattenskyddsområden i Skövde kommun, Redogörelse för inkomna synpunkter.

TEKNISKA FÖRVALTNINGEN

Katarina Carlsten

Karl Alexanderson

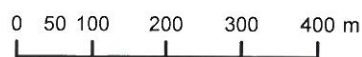
**Vattenskyddsområde för Melldala vattentäkt
Skövde kommun**

■ Uttagsbrunnar

Vattenskyddsområde

▨ Primär skyddszon

▭ Sekundär skyddszon

Skala 1:10 000 (A4)

Sweco Environment
Konstr: HSTE
Projekt nr 1311013.200
Datum: 2011-10-11

SKYDDSFÖRESKRIFTER FÖR MELLDALA VATTENSKYDDSSOMRÅDE, SKÖVDE KOMMUN

Bilagan är uppdelad i två delar. I den första delen anges de skyddsföreskrifter som ska gälla inom Melldala vattenskyddsområde och i den andra delen lämnas allmänna upplysningar till skyddsföreskrifterna.

VATTENSKYDDSFÖRESKRIFTER

Här anges restriktioner som är specifika för Melldala vattentäkt. De har utformats med vattentäktens nutida och framtida skyddsbehov i fokus och representerar i många avseenden en tillämpning och uttolkning av miljöbalkens intentioner som uttrycks i miljöbalkens allmänna hänsynsregler (MB 2 kap). I vissa fall kan en föreskrift med stöd av miljöbalkens 7 kap innefatta ett större krav på försiktighet än vad som följer av miljöbalkens allmänna hänsynsregler. Föreskrifter för vattenskyddsområde meddelas med stöd av 7 kap. 22§, 30§ i miljöbalken.

Vattenskyddsområdet är indelat i tre skyddszoner, vattentäktsson, primär skyddszon och sekundär skyddszon. I samtliga zoner gäller de restriktioner och anvisningar som gäller generellt för skyddsområden, bland annat Naturvårdsverkets föreskrifter gällande skydd mot mark- och vattenförorening vid lagring av brandfarliga vätskor (NFS 2003:24) med revideringar samt Naturvårdsverkets föreskrifter gällande spridning av kemiska bekämpningsmedel (SNFS 1997:2).

Skyddsföreskrifterna har utformats med hänsyn till övrig lagstiftning dock med syfte att undvika dubbelreglering. Förutom de specifika vattenskyddsföreskrifterna och förordningar som gäller generellt inom vattenskyddsområdet gäller övrig svensk lag inom vattenskyddsområdet.

ALLMÄNNA UPPLYSNINGAR I ANSLUTNING TILL SKYDDSFÖRESKRIFTERNA

Här lämnas allmänna upplysningar i anslutning till skyddsföreskrifterna såsom information om tillstånd och anmälan, tillsynsmyndighet, ersättning samt påföljd vid överträdelse.

BILAGA 1

VATTENSKYDDSFÖRESKRIFTER

§ 1 Vattentäktszon

Annan verksamhet än vattentäktsverksamhet är förbjuden.

§ 2 Petroleumprodukter

Med hantering avses i dessa skyddsföreskrifter tillverkning, användning, spridning, lagring, förvaring och liknande.

Primär skyddszon	Sekundär skyddszon
<p>Hantering av mer än 250 liter petroleumprodukter får inte ske utan tillstånd av den kommunala nämnden för miljöfrågor.</p> <p>Oljetankar belägna inomhus för av bostadsuppvärmningsändamål samt drivmedel i fordons och arbetsmaskiners egna bränsletankar är undantagna från kravet på tillstånd.</p>	<p>Samma föreskrift som i primär skyddszon.</p>

§ 3 Bekämpningsmedel

Med hantering avses i dessa skyddsföreskrifter tillverkning, användning, spridning, lagring, förvaring och liknande.

Primär skyddszon	Sekundär skyddszon
<p>Annan hantering än transport av kemiska bekämpningsmedel är förbjuden.</p>	<p>Yrkesmässig hantering av kemiska bekämpningsmedel får ej ske utan tillstånd av den kommunala nämnden för miljöfrågor.</p>
<p>Jord- eller vattenslagning av plantor behandlade med kemiska bekämpningsmedel är förbjuden.</p>	<p>Samma föreskrift som i primär skyddszon.</p>

§ 4 Växtnäringsämnen och mikrobiella föroreningar

Primär skyddszon	Sekundär skyddszon
Spridning av organisk flytgödsel och urin är förbjuden .	Yrkesmässig spridning av organisk flytgödsel och urin får ej ske utan tillstånd av den kommunala nämnden för miljöfrågor.
Spridning av organisk fastgödsel får ej ske utan tillstånd av den kommunala nämnden för miljöfrågor.	Yrkesmässig spridning av organisk fastgödsel får ej ske utan tillstånd av den kommunala nämnden för miljöfrågor.
Spridning av slam från reningsverk eller enskild reningsanläggning är förbjuden .	Samma föreskrift som i primär skyddszon.
Djurhållning av mer än två djurenheter per hektar får ej ske utan anmälan till den kommunala nämnden för miljöfrågor.	Samma föreskrift som i primär skyddszon.

§ 5 Avloppsanläggningar

Primär skyddszon	Sekundär skyddszon
Nyetablering av anläggning för utsläpp av hushållspillvatten eller annat avloppsvatten i mark, diken eller vattenområde är förbjuden . Befintliga anläggningar ska uppfylla hög skyddsnivå med avseende på smittskydd.	Nyetablering av anläggning för utsläpp av hushållspillvatten eller annat avloppsvatten i mark, diken eller vattenområde får inte utföras utan tillstånd av den kommunala nämnden för miljöfrågor. Befintliga anläggningar ska uppfylla hög skyddsnivå med avseende på smittskydd.
Utbyggnad eller ändring av befintlig avloppsanläggning där spillvatten leds till mark, diken eller vattenområde får ej ske utan tillstånd av den kommunala nämnden för miljöfrågor.	Samma föreskrift som i primär skyddszon.

BILAGA 1

§ 6 Upplag och deponier

Med permanenta upplag menas här upplag som ligger längre än en avverkningsssäsong, d.v.s. tiden mellan knoppsprickning ett år till nästa års knoppsprickning.

Primär skyddszon	Sekundär skyddszon
Permanent upplag av timmer, bark, flisspån eller liknande utan tät täckning är förbjudet .	Samma föreskrift som i primär skyddszon.
Upplag och deponering av avfall är förbjudet .	Samma föreskrift som i primär skyddszon.
Upplag och deponering av förorenade massor är förbjudet .	Samma föreskrift som i primär skyddszon.
Upplag av snö med ursprung från trafikerade ytor utanför den primära skyddszonen är förbjudet .	Upplag av snö med ursprung från trafikerade ytor utanför vattenskyddsområdet är förbjudet .

§ 7 Markarbeten

Med större pålnings-, sprängnings-, schaktnings- och grävningsarbeten menas här arbete på ett utstakat område med en yta överstigande 150 m² och/eller med ett djup under den nivå som motsvarar en meter över beräknad högsta grundvattenyta

Primär skyddszon	Sekundär skyddszon
Större pålnings-, sprängnings-, schaktnings- och grävningsarbeten får ej ske utan tillstånd av den kommunala nämnden för miljöfrågor.	Samma föreskrift som i primär skyddszon.
Borring i jord och berg är förbjudet .	Borring i jord och berg får ej ske utan tillstånd av den kommunala nämnden för miljöfrågor.
Materialtäkt, liksom husbehovstäkt, är förbjudet .	Samma föreskrift som i primär skyddszon.
Utfyllnad med massor som medför risk för förorening av grundvatten är förbjudet .	Samma föreskrift som i primär skyddszon.

BILAGA 1

§ 8 Anläggningar för utvinning av energi eller uttag av vatten

Primär skyddszon	Sekundär skyddszon
Ny anläggning för lagring eller utvinning av värmeenergi eller kyla från berg eller jord är förbjuden .	Ny anläggning för lagring eller utvinning av värmeenergi eller kyla från berg eller jord får ej ske utan tillstånd av den kommunala nämnden för miljöfrågor.
Ny anläggning för uttag av vatten från berg eller jord är förbjuden .	Ny anläggning för uttag av vatten från berg eller jord får ej uppföras utan tillstånd av den kommunala nämnden för miljöfrågor.
Utökning av befintlig anläggning för uttag av vatten från berg eller jord får ej ske utan tillstånd av den kommunala nämnden för miljöfrågor.	Samma föreskrift som i primär skyddszon.

§ 9 Vägar

Med vägsalt avses här salt som sprids på gator och vägar för att smälta snö och is eller binda damm.

Primär skyddszon	Sekundär skyddszon
Spridning av vägsalt vid andra förhållanden än vid halka eller vid prognostiserad halka, är förbjuden .	Samma föreskrift som i primär skyddszon.
Användning av spillolja, eller därmed liknande produkter, som dammbindningsmedel är förbjudet .	Samma föreskrift som i primär skyddszon.
Upplag av vägsalt, asfalt och oljegrus är förbjudet .	Samma föreskrift som i primär skyddszon.

BILAGA 1

§ 10 Övrigt

Primär skyddszon	Sekundär skyddszon
Fordonstvätt är förbjuden utom i därför anpassade anläggningar.	Samma föreskrift som i primär skyddszon.

§ 11 Skyltning

Vid väggräns till skyddsområdet och invid vägar som passerar genom området skall finnas skyltar som utmärker vattenskyddsområdet. Kommunen ansvarar för att vattenskyddsområdet utmärks med skyltar. Skyltningen ska omfatta förbud mot transport av farligt avfall och farligt gods.

Där petroleumprodukter eller andra för vattnet skadliga ämnen hanteras, skall skylt sättas upp som erinrar om vattenskyddsområdets existens. Skyltningsansvar åläggs och bekostas av fastighetsägaren. Skylt ska monteras av verksamhetsutövaren i omedelbar närhet av påfyllningsstället.

§ 12 Ikraftträdande

Kommunfullmäktiges beslut träder i kraft dagen för beslutet och ersätter länsstyrelsens beslut 1972-01-14 om vattenskyddsområde för Melldala vattentäkt. Skyddsföreskrifterna ska gälla från det datum kommunfullmäktige beslutar om att fastställa skyddsföreskrifter och vattenskyddsområde. Enligt 7 kap 22 § miljöbalken ska skyddsföreskrifterna gälla från denna tidpunkt även om de överklagas.

För befintliga anläggningar och verksamheter träder föreliggande föreskrifter i kraft på dagen två år efter skyddsföreskrifternas fastställande om inget annat meddelas av den kommunala nämnden för miljöfrågor. Därefter får verksamhet som omfattas av förbud inte bedrivas och får verksamhet som omfattas av tillstånds- eller anmälningsplikt bedrivas endast om den som bedriver verksamheten senast på dagen två år efter ikraftträdandet lämnat in en ansökan om tillstånd respektive gjort en anmälan till den kommunala nämnden för miljöfrågor.

ALLMÄNNA UPPLYSNINGAR I ANSLUTNING TILL SKYDDSFÖRESKRIFTERNA

A. HUVUDMAN

Huvudman för Melldala reservvattentäkt är Skövde kommun.

B. TILLSTÅND

I de fall tillstånd krävs enligt dessa föreskrifter får sådant medges av den kommunala nämnden för miljöfrågor och kan bli förknippat med villkor. Som förutsättning för sådant tillstånd gäller att verksamhetsutövaren kan visa att verksamheten kan utföras och drivas utan risk för skada för yt- eller grundvattenförekomsten. I de fall anmälan krävs, görs detta till den kommunala nämnden för miljöfrågor.

Tillstånd enligt dessa skyddsföreskrifter krävs inte om verksamheten tillståndsprövats eller skall tillståndsprövas enligt miljöbalken kap. 9 (miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd), kap. 11 (vattenverksamhet) eller kap. 12 (jordbruk och annan verksamhet) eller förordning utfärdad med stöd av miljöbalken. Om tillstånd meddelas enligt miljöbalken eller förordning utfärdad med stöd av miljöbalken efter det att dessa föreskrifter trätt i kraft krävs inte tillstånd enligt dessa föreskrifter.

C. TILLSYNSMYNDIGHET

Vattenskyddsområdet och skyddsföreskrifterna fastställs av kommunfullmäktige i Skövde kommun. Därmed är den kommunala nämnden för miljöfrågor i Skövde kommun tillsynsmyndighet. Kommunen tar ut en avgift för handläggning.

D. VATTENTÄKTSVERKSAMHET

Föreskrifterna utgör inte hinder mot den hantering och de verksamheter som är nödvändiga för vattentäktsverksamhetens bedrivande.

E. DISPENSMÖJLIGHETER

Om det finns särskilda skäl får den kommunala nämnden för miljöfrågor meddela dispens från dessa föreskrifter. I samband med sådan prövning kan kommunen föreskriva särskilda villkor, som anses nödvändiga för att undvika vattenförorening (16 kap. 2 § miljöbalken). Dispens får, enligt 7 kap. 26 § miljöbalken, meddelas endast om det är förenligt med föreskrifternas syfte.

F. ÖVERTRÄDELSE OCH PÅFÖLJD

Överträdelse av skyddsföreskrifter kan medföra straffansvar enligt 29 kap. 8 § miljöbalken (1998:808).

BILAGA 1

G. ERSÄTTNING

Eventuell ersättning för intrång i pågående markanvändning mm, regleras i 31 kap. 4 § miljöbalken. Fastighetsägare och innehavare av särskild rätt till fastighet kan ha rätt till ersättning om föreskrift för vattenskyddsområde innebär att pågående markanvändning avsevärt försvåras. Detsamma gäller om mark tas i anspråk. Ersättning utgår dock inte för den "förlust" som beror på att förväntningar om ändring i markens användningssätt inte kan infrias på grund av skyddsföreskrift. Talan om ersättning eller inlösen förs i miljödomstolen enligt 31 kap miljöbalken.

H. NY LAGSTIFTNING

Ny lagstiftning eller bestämmelser enligt förordningar, som fastställts efter beslutsdatum och som utökar skyldigheterna för sakägare inom här aktuellt skyddsområde, gäller utöver här meddelade föreskrifter.

I. ANMÄLAN OM OLYCKSHÄNDELSE

Olyckshändelser, spill, läckage, som utgör risk för vattenförorening ska omgående anmälas av den som orsakat tillbudet eller fått kännedom om tillbudet. Anmälan ska göras till den kommunala räddningstjänsten på telefonnummer 112.

2011-10-11

Samråd om Melldala och Aspö vattenskyddsområden i Skövde kommun – Redogörelse för inkomna synpunkter

Skövde kommun arbetar med att upprätta nya vattenskyddsområden för två kommunala grundvattentäkter, Aspö vattentäkt som är en viktig reservvattentäkt för Skövde tätort och för Kärnsjukhuset och Melldala vattentäkt. Under perioden 2011-05-02 – 2011-06-19 har samråd bedrivits med fastighetsägare och verksamhetsutövare inom de föreslagna vattenskyddsområdena samt med berörda myndigheter. En utställning som visar de föreslagna vattenskyddsområdena har varit tillgänglig på kommunhuset under denna period. Utställningen var bemannad vid ett tillfälle och det var då möjligt att ställa frågor till personal från kommunen. Material om vattenskyddsområdena fanns under samrådstiden att tillgå på kommunens hemsida eller kunde, om så önskades, erhållas från kommunen. Synpunkter på de föreslagna vattenskyddsområdena har skriftligen lämnats till Skövde kommun. Inkomna synpunkter bemöts nedan. Synpunkter på de tekniska underlagen och skyddsområdenas avgränsningen redovisas var för sig för respektive vattenskyddsområde och slutligen redovisas synpunkter på skyddsföreskrifterna gemensamt.

Synpunkter på de tekniska underlagen och avgränsning av vattenskyddsområde

Aspö

1. SGU

Synpunkt: SGU bedömer att avgränsningarna av primär och sekundär skyddszon är väl avvägda, men överväger om vissa kompletteringar bör göras. I avsnittet om hydrogeologi bör tillfogas att grundvatten bildat i den sedimentära berggrunden väster om Aspö sannolikt bidrar till grundvattenbildningen i området varför en förorening som påverkar grundvattnet i den sedimentära berggrunden också indirekt kan påverka grundvattnet i jorden vid vattentäkten.

Bemötande: Avsnittet om hydrogeologin kompletteras med en beskrivning av grundvattenbildningen i den sedimentära berggrunden enligt ovan.

2. Leif Arvidsson

Synpunkt: Det nybyggda området Hasselbacken ligger i sluttningen ovanför Ulverket och utanför vattenskyddsområdet. Hur kan det vara tillåtet att borra i detta område när grundvattnet som rinner ner genom berggrunden passerar Hasselbacksområdet?

Bemötande: Den sekundära skydds-zonen och därmed vattenskyddsområdet har avgränsats så att uppehållstiden i grundvattenzonen är 1 år i enighet med Naturvårdsverkets handbok om vattenskyddsområden. Därför omfattas området Ulverket, men inte Hasselbacken.

Melldala

1. SGU

Synpunkter: SGU bedömer att avgränsningarna av primär och sekundär skyddszon är väl avvägda, men överväger om vissa kompletteringar bör göras. För att ge en mer nyanserad bild av de lokala geologiska förhållandena bör beskrivningen av den lokala geologin och hydrogeologin kompletteras. Redogörelse för lagerföljder och redovisning av vilka delar av grundvattenmagasinet som är öppna respektive slutna är avgörande i sammanhanget och utgör ett viktigt kunskapsunderlag för framtida tillståndsgivning baserad på skiftande sårbarhet.

Förekomst av lera under svallsand längs Långens östra strand utesluter inte att det kan finnas utrymme för mindre justeringar av den sekundära skyddszonens avgränsning i väster.

SGU konstaterar att större delen av tillrinningsområdet inte ligger inom förslaget vattenskyddsområde och överväger därför behovet av en tertiär skyddszon med utsträckning söder om den sekundära. Den tertiära skyddszonerna kan omfattas delar av åsen där isälvsavlagringen ligger i dagen.

Vid riskidentifieringen diskuteras vissa riskobjekt mer detaljerat än andra som beskrivs mer översiktligt. Risken med energianläggningars utifrån de skiftande geologiska förhållandena beskrivs endast översiktligt.

Bemötande: Det tekniska underlaget kompletteras något med avseende på beskrivning av den lokala geologin. Syftet med det tekniska underlaget är inte att utgöra ett fullständigt eller tillräckligt underlag för att bedöma specifika tillståndsansökningar. Detaljeringsgraden är avpassad för att avgränsa vattenskyddsområdet till, och inte inom, fastighetsskala.

Avgränsningen mot väster baseras på beräkningar av det område som erfordras för att uppnå en uppehållstid på ett år. Beräkningar är alltid förknippade med vissa osäkerheter.

Tillrinningsområdet till Melldala vattentäkt är sannolikt mycket stort eftersom åsen är långsträckt. Bedömningen är att skyddet blir tillräckligt med primär och sekundär skyddszon.

Risken med energianläggningar har förtydligats i det tekniska underlaget. Sweco bedömer att det främst är energianläggningar i berg som utgör en risk för grundvattnet och då vid själva utförandet av borrhålet. Vi anläggandet av energianläggningar i jord plöjs kollektorslangen ner i de övre jordlagren och skadan på vegetationsskiktet blir begränsad. I sårbara områden kan dock spill och läckage från arbetsmaskiner utgöra en risk för grundvattenförorening. Vid anläggandet av en bergvärmeanläggning kan borrhålet penetrera skyddande lager av lera och på så sätt skapa en kontaktväg mellan markytan och grundvattenmagasinet.

2. Ywonne Lilja, industriell verksamhet samt grustäkt på fastigheterna Bäckedalen 20:1, Timmersdala 4:4, 5:2 och 27:1

Synpunkt: Verksamheten har påverkats negativt av befintligt vattenskyddsområde och kommer att ytterligare påverkas negativt av den nya begränsningen och nya skyddsföreskrifter. Vattentäkten etablerades långt efter det att industriverksamheten startade 1948.

***Bemötande:** Att vattentäkten ligger där den gör beror på de naturgivna förutsättningarna. Den sekundära skyddszonen har avgränsats så att uppehållstiden i grundvattenzonen är ett år till vattentäkten. Detta enligt Naturvårdsverkets handbok. Grustäkten ligger i en del av isälvsavlagringen som ligger i dagen. Området är därför ett viktigt infiltrationsområde för grundvatten och är mycket sårbart. Enligt skyddsföreskrifterna för Melldala vattenskyddsområde är materialtäkt förbjuden i både primär och sekundär skyddszon. Detta följer restriktionsnivån i NFS 2003:16.*

Synpunkter på skyddsföreskrifterna

1. SGU

***Synpunkt:** Gällande föreskriften § 8 behövs ett förtydligande. SGU efterfrågar en tydligare skrivning huruvida dessa föreskrifter enbart gäller anläggningar i enbart jord eller anläggningar i jord och berg.*

***Bemötande:** Skyddsföreskriften förtydligas för Aspö vattenskyddsområde där energianläggningar i berg är förbjudna i sekundär skyddszon medan energianläggningar i jord eller ytvatten inte får utföras utan tillstånd. Ny skrivning föreslås enligt nedan:*

Ny anläggning för lagring eller utvinning av värmeenergi eller kyla från berg är **förbjuden**. Ny anläggning för lagring eller utvinning av värmeenergi eller kyla från jord eller ytvatten får inte utföras utan **tillstånd** av den kommunala nämnden för miljöfrågor.

2. LRF:s kommungrupp Skövde

§3 Bekämpningsmedel

***Synpunkt:** Det är viktigt att tillståndsprövningen sker på ett korrekt sätt och att tillstånden är mångåriga för att minska den administrativa bördan.*

***Bemötande:** Avsikten är att anpassa tillståndens varaktighet efter verksamheten, d.v.s. över en längre tidsperiod, t.ex. en växtföljd. Vissa tillstånd kan komma att gälla tills vidare så länge verksamheten inte förändras.*

§4 Växtnäring

***Synpunkt:** Det är inte rimligt att förbjuda eller kräva tillstånd för hantering av växtnäringsämnen. Hantering av växtnäringsämnen har en omfattande reglering i befintlig lagstiftning. Skövde ligger inom känsligt område och har en mer omfattande lagstiftning.*

***Bemötande:** Befintlig lagstiftning är inte utformad för att specifikt skydda råvattnet. Skyddsföreskrifterna gäller samtida och framtida verksamhetsutövning och ger möjlighet för tillståndsprövning i varje enskilt fall.*

***Synpunkt:** Krav på anmälan för djurhållning av mer än två djurenheter per hektar är obefogad eftersom det regleras i befintlig lagstiftning SJVFS 2011:55.*

Bemötande: Gränsen två djurenheter är inte anpassat till något regelverk. Den är utformad för att förhindra för hård betesbelastning nära vattentäkterna. I anslutning till Aspö vattentäkt finns mark som periodvis har nyttjats för bete.

§ 11 Övrigt (gäller endast Aspö)

Synpunkt: Det är orimligt att förbjuda fordonstvätt inom vattenskyddsområdet. Tvätt med avfettningsmedel kan regleras, övrig tvätt är okey.

Bemötande: Det är rimligt med förbud mot fordonstvätt inom Aspö vattenskyddsområde eftersom det lossnar oljerester, tungmetaller, partiklar från däck, bränslen och asfalt mm vid tvätt. Om man tvättar bilen på gräs- eller grusplaner finns risk för grundvattenförorening. Vid tvätt på hårdgjorda ytor hamnar föroreningar i dagvattnet som från stora delar av vattenskyddsområdet leds mot Karstorpssjön som i sin tur står i förbindelse med grundvattenmagasinet.

Synpunkt: LRF kan inte se att anmälan för uppställning och återkommande parkering av fordon fyller någon funktion.

Bemötande: Inom Aspö vattenskyddsområde finns flera möjliga parkeringsytor som kan användas för uppställning av fordon, vilket inte är lämpligt inom vattenskyddsområdet p.g.a. risken för spill och läckage av petroleumprodukter. Uppföljning av efterlevnad av föreskriften är svårt, men ett första steg är att sätta upp informationsskyltar om vad som gäller vid parkeringsytor.

Tillstånd

Synpunkt: Tillståndsansökningar för verksamhetsutövare inom vattenskyddsområdena ska vara kostnadsfria. Det vore rimligt att kommunen inte tar ut några avgifter för verksamhetsutövare som får ta ett extra samhällsansvar.

Bemötande: Det är upp till kommunen att besluta om kostnader för tillstånd och om de ska vara kostnadsfria för verksamheter reglerade i skyddsföreskrifterna. Enligt Miljöbalken får kommunfullmäktige meddela föreskrifter om avgifter för prövning och tillsyn. Avgifter för tillståndsprövning inom vattenskyddsområden, liksom annan tillståndsprövning inom kommunen kommer att tas normalt ut enligt taxa fastställd av kommunfullmäktige.

3. Melldala Trädgård

Synpunkter: Örjan och Majvor på Melldala Trädgård är oroliga för den primära skyddszonens utvidgning söder ut. Större delen av fastigheten Melldala 5:6 är utarrenderad och där odlas gräs p.g.a. svårigheten att bedriva konventionellt jordbruk enligt befintligt vattenskyddsområde. Med utökning av primär skyddszon och med nya skyddsföreskrifter blir det omöjligt att plöja upp vallen och så säd eftersom det blir svårt att gödsla med stallgödsel och omöjligt att använda bekämpningsmedel. En konsekvens av ständig vall blir förökning av maskros.

Melldala trädgårds odling sker i dag enbart i kruka och i substrat med långtidsverkande gödsel. Bekämpningsmedel används vid behov. Utvidgning av primär skyddszon omöjliggör en framtida expansion. Man kan söka tillstånd, men får man tillstånd och för hur lång tid?

Bemötande: Den primära skyddszonen är utformad utifrån en beräknad strömningstid på 100 dygn i grundvattenzonen enligt Naturvårdsverkets handbok om vattenskyddsområden. Den inre skyddszonen för det befintliga vattenskyddsområdet är något mindre i riktning söder ut trots att tillströmningen av grundvatten sker söder ifrån. Befintlig inre skyddszon bedöms därför inte ha tillräcklig utbredning.

Enlig "normalskyddsföreskrifterna" i Naturvårdsverkets allmänna råd 2003:16 är hantering av bekämpningsmedel förbjuden i primär skyddszon och yrkesmässig hantering av bekämpningsmedel tillståndspliktig i sekundär skyddszon. I dag är yrkesmässig användning av bekämpningsmedel tillståndspliktig i hela det befintliga vattenskyddsområdet enligt SNFS 1997:2. Tillståndsplikt innebär att utgångspunkten är att tillstånd ska ges. Ett tillstånd kan dock bli förknippat med vissa villkor. Avsikten är att anpassa tillståndens varaktighet efter verksamheten, d.v.s. över en längre tidsperiod. Vissa tillstånd kan komma att gälla tills vidare.

4. Birgitta Carlander, Karlfors 1

Inledningsvis hänvisas till handlingar som inkommit till Skövde kommun från tidigare handläggning av vattentäkten i Melldala. Dessa handlingar är fortfarande relevanta i sakfrågan och Birgitta Carlander utgår från att dessa går igenom.

Synpunkt: Skyddsföreskrifterna är otydliga vad det gäller djurenheter. Är det antalet djurenheter som vistas på området eller gäller det stallar som är relaterade till brukare av marken? Eller avses gödselmängden?

Bemötande: Krav på anmälan för djurhållning tas bort med hänvisning till befintlig lagstiftning SJVFS 2011:55.

Synpunkt: Kommer det att vara tillåtet att sprida kompost från djurströbäddar inom området och hur är det med släpplangspridning? Det är stor skillnad på hur olika gödselmedel används.

Bemötande: Kompost från djupströbäddar är att jämställa med organisk fastgödsel och spridning av denna kommer att vara tillståndspliktig. Det som sprids med släpplangspridning är urin och kommer att vara förbjudet i primär skyddszon och tillståndspliktigt i sekundär skyddszon.

Synpunkt: Hur ska jorden i den primära zonen kunna brukas när det inte är tillåtet att tillföra näring?

Bemötande: Spridning av organiskt flytgödsel och urin är förbjudet, men organisk spridning av fastgödsel är tillåtet med tillstånd.

Synpunkt: Vad menas med yrkesmässig spridning av gödsel? Är inte all spridning yrkesmässig? Kan fritidslantbrukare sprida gödsel hur de vill?

Bemötande: Enligt skatteverkets definition har en yrkesmässig verksamhet en viss omfattning och varaktighet, ett fastställbart vinstsyfte och är av varaktig karaktär där kravet på vinstsyfte markerar gränsdragningen mot hobbyverksamhet. Föreskriften följer Naturvårdsverkets allmänna råd 2003:16 där det endast är yrkesmässig hantering av växtnäringsämnen som regleras.

5. Jonny Fagerström

§ 7 Markarbeten och § 8 Anläggningar för utvinning av energi eller uttag av vatten

Synpunkt: När det gäller borrhning för bergvärme bör samma bestämmelser gälla inom den sekundära skyddsزونen som i övriga Skövde. Samma möjlighet att konvertera energisystem bör gälla i hela kommunen.

Bemötande: Aspö vattentäkt är en mycket viktig reservvattentäkt för Skövde tätort och för Kärnsjukhuset. För att säkra vattenförsörjningen i framtiden har kommunen uppdaterat vattenskyddsområde och skyddsföreskrifterna i enighet med gällande krav och lagstiftning. Inom vattenskyddsområden skärp den normala miljölagstiftningen. Skövde kommun har tagit beslut om att nya bergvärmeanläggningar inte ska tillåtas inom vattenskyddsområdet. Motivet till det är att vid borrhningen skapas en kontaktväg för ytliga föroreningar till grundvattnet. Borrhning genom sedimentära bergarter, främst genom alunskiffern som finns på Billingen, kan påverka grundvattnets kvalitet. Beslutet bygger på två domar i Miljödomstolen vid Vänersborgs tingsrätt, M 1261-06 samt M2548-08. När ett område omfattas av vattenskyddsområde medför detta att restriktionsnivån med avseende på olika verksamheter skärps för att skydda vattnet. Detta gäller t.ex. energianläggningar.

§ 11 Övrigt

Synpunkt: Samma bestämmelser för tvätt av fordon bör gälla inom sekundär skyddszon för Aspö vattenskyddsområde som i övriga Skövde, d.v.s. avsköljning med vatten är tillåtet. Det som i så fall borde regleras hårdare är tvätt av fordon på icke hårdgjorda ytor där infiltration sker direkt till grundvattnet.

Bemötande: Det är rimligt med förbud mot fordonstvätt inom Aspö vattenskyddsområde eftersom det lossnar oljerester, tungmetaller, partiklar från däck, bränslen och asfalt mm vid tvätt. Om man tvättar bilen på gräs- eller grusplaner finns risk för grundvattenförorening. Vid tvätt på hårdgjorda ytor hamnar föroreningar i dagvattnet som från stora delar av vattenskyddsområdet leds mot Karstorpssjön som i sin tur står i förbindelse med grundvattenmagasinet.

TEN § 80

TU § 82

Dnr 10-48

Fastställande av Melldala och Aspö vattenskyddsområden samt föreskrifter

Beslut

Tekniska nämnden föreslår kommunfullmäktige att fastställa Melldala och Aspö vattenskyddsområden samt skyddsföreskrifter.

Bakgrund

Tekniska förvaltningen har tagit fram nya vattenskyddsområden med föreskrifter för Melldala vattentäkt som förser ca 2000 personer i Lerdala, Timmersdala och Melldala med dricksvatten, samt för Aspö vattentäkt som fungerar som kommunens huvudreservvattentäkt om något skulle hända med den ordinarie försörjningen.

Förslagen innebär bl.a. att området i Melldala utökas något norrut mot tidigare, vilket har inverkan på en grustäkt i området. I övrigt kommer allmänna skyddsföreskrifter för området att tillämpas.

I Aspö utökas området mot det tidigare och det innebär bl.a. att ca 300 st. villaägare inte kommer tillåtas installera berg- eller jordvärme inom vattenskyddsområdet enligt de nya föreskrifterna. Tekniska förvaltningen anser tåkten vara av så stort värde att skydda för framtiden att miljövinsten med bergvärme inte motsvarar värdet på resursen. Tåkten förser redan i dag dagligen KSS med råvatten och KSS är prioriterat i händelse av bortfall av ordinarie dricksvattenförsörjning.

Ärendet har varit ute på remiss till berörda instanser/myndigheter samt till alla boende och verksamheter inom områdena, Trafikverket, SGU, Skogsstyrelsen och LRF för Melldala.

Under perioden 2011-05-02 till 2011-06-11 har samråd bedrivits med en utställning kring de föreslagna vattenskyddsområdena i Stadshusets entré. Materialet om vattenskyddsområdena fanns under samrådstiden att tillgå på kommunens hemsida och kunde, om så önskades, erhållas från kommunen. Inkomna synpunkter har bemöts var för sig för respektive vattenskyddsområde och slutligen redovisats gemensamt. Detta samrådsprotokoll har skickats till de som har inkommit med synpunkter på vattenskyddsområdet.

TEN § 80, forts
TU § 82

Dnr 10-48

Handlingar

Tjänsteskrivelse inkl. bilagor;

1. Översiktskarta och skyddsföreskrifter
2. Samråd om Melldala och Aspö vattenskyddsområden i Skövde kommun
- Redogörelse för inkomna synpunkter.

Delges

KF

[Skriv text]

Varför nytt vattenskyddsområde?

Enligt Naturvårdsverkets indelningsgrund i fyra värdeklasser har Melldala vattentäkt ett *högt till mycket högt skyddsvärde* och Aspö *högt skyddsvärde*. Till vattentäkter med mycket högt skyddsvärde räknas bland annat allmänna huvudvattentäkter. Även en reservvattentäkt kan betecknas med högt skyddsvärde.

Befintliga vattenskyddsområden fastställdes av Länsstyrelsen 1972 och 1976.

Ett vattenskyddsområde omfattar två delar; dels utbredning och indelning i zoner och dels skyddsföreskrifter. **Utbredning och indelning i zoner** för befintliga vattenskyddsområden är gjorda på oklara grunder och med långtgående hänsyn tagen till fastighetsgränser. Den föreslagna utbredningen och indelningen är framtagen utifrån riktlinjer från Naturvårdsverket och baseras på geohydrologiska beräkningar, endast i sällsynta fall tas hänsyn till förhållanden ovan jord (ex om gränsen skär rakt genom ett hus).

Syftet med den primära zonen är att riskerna för akut förorening minimeras. En akut förorening ska hinna upptäckas och åtgärder vidtas innan föroreningen når vattentäktzonen. Gränsen mellan primär och sekundär zon sätts så att transporttiden i grundvattenzonen till vattentäktzonen gräns beräknas vara minst 100 dygn.

Syftet med den sekundära zonen är att bibehålla en hög grundvattenkvalitet. Den sekundära skyddszonen bör minst omfatta en så stor del av tillrinningsområdet att uppehållstiden för grundvatten från skyddszonens yttre gräns till vattentäktzonen har en beräknad uppehållstid av minst ett år.

Skyddsföreskrifterna som finns idag (från 1972 och 1976) är i många fall inaktuella eftersom lagstiftning och rekommendationer har ändrats sedan dess. Genom att ett område beslutas vara Vattenskyddsområde gäller ett antal bestämmelser automatiskt, ex div kommunala föreskrifter med grund i Miljöbalken, Naturvårdsverkets föreskrifter om bekämpningsmedel och Naturvårdsverkets föreskrifter om lagring av brandfarliga vätskor. Skyddsföreskrifterna som tagits fram är dels ett förtydligande av vad som gäller automatiskt, dels en skärpning av dessa bestämmelser och slutligen ytterligare bestämmelser anpassat till risker och sårbarhet vid den aktuella vattentäkten.

[Skriv text]

Konsekvensanalys av föreslagna föreskrifter

Generella reflektioner

Många av föreskrifterna innebär krav på tillstånd. En synpunkt som framförts är vikten av att tillstånd ges för längre perioder eller tillsvidare så länge verksamheten inte ändras markant. Samt att tillståndsprocessen blir korrekt och så enkel som möjligt.

Föreskrift	Bedömd konsekvens	Kommentar
<i>1§ Annan verksamhet än vattentäktverksamhet är förbjuden</i>		Ingen verksamhet påverkas
<i>2§ Petroleumprodukter</i>	kostnad för tillstånd och möjligheter för MÖS att sätta villkor kring hanteringen men de har redan idag möjlighet att förelägga om försiktighetsmått utifrån en anmälan	Naturvårdsverkets föreskrift (NFS 2003:24) om skydd mot mark- och vattenförorening vid lagring av brandfarliga vätskor reglerar redan idag hantering inom vattenskyddsområde med krav på utformning och kontroller mm. Naturvårdsverkets föreskrift kräver anmälan för hantering av mer än 250l vilket i skyddföreskriften har skärpts till tillståndskrav.
<i>3§ Kemiska bekämpningsmedel</i> <i>a) Hantering (tillverkning, användning, spridning, lagring, förvaring) förbjuden i primär zon. Yrkesmässig hantering tillståndspliktig i sekundär zon.</i>	Ingen yrkesmässig användning inom områdena idag enligt register hos MÖS. Melldala trädgårdar har framfört att detta är ett problem.	Naturvårdsverkets föreskrift om spridning av kemiska bekämpningsmedel (SNFS 1997:2) gäller alltid i ett vattenskyddsområde (alltså även idag) och innebär tillståndsplikt i hela skyddsområdet för yrkesmässig användning, dock ej punktbekämpning. Vi har skärpt kravet till förbud inom primär zon i enlighet med de allmänna råden till 7 kap 22§ Miljöbalken.
<i>Jord- eller vattenslagning av plantor behandlade med kemiska bekämpningsmedel är förbjuden i</i>	Sker i viss skala på Melldala trädgård idag och måste upphöra om föreskriften antas.	Motsvarande krav finns inte idag men MÖS anser att föreskriften bör vara kvar.

[Skriv text]

<i>hela vattenskyddsområdet</i>		I den skala det sker idag ser vi ingen risk men någon form av reglering kan behövas för att styra framtida markanvändning. Vi föreslår att föreskriften ändras till förbud i primär zon och tillstånd i sekundär zon.
<i>4§ Växtnäringsämnen och mikrobiella föroreningar</i> <i>a) Spridning av organisk flytgödsel och urin förbjudet i primär zon och yrkesmässig spridning tillståndspliktigt i sekundär zon</i>	Osäkerhet inför möjligheterna att få tillstånd. Ges tillstånd för en längre period åt gången kan problemet upplevas mindre.	Konstgödsel ok.
<i>b) Spridning av organisk fastgödsel tillståndspliktigt för alla i primär zon och för yrkesmässig spridning i sekundär</i>		
<i>c) Spridning av slam från reningsverk eller enskild reningsanläggning förbjuden i hela vattenskyddsområdet</i>		
<i>d) Djurhållning av mer än två djurenheter per hektar kräver anmälan i hela skyddsområdet</i>		Vi föreslår att föreskriften tas bort.
<i>5§ Avloppsanläggningar</i> <i>a) Nyetablering förbjuden i primär zon och tillståndspliktig i sekundär zon. Befintliga anläggningar i hela skyddsområdet skall uppfylla hög skyddsnivå med avseende på smittskydd.</i>		Ingen förändring mot de föreskrifter som gäller idag
<i>a) Utbyggnad eller ändring av befintlig anläggning tillståndspliktigt inom hela skyddsområdet</i>		Ingen förändring mot de föreskrifter som gäller idag

[Skriv text]

<i>6§ Upplag och deponier Förbud mot permanenta upplag av timmer, bark, flis samt upplag och deponering av förorenade massor, snö mm</i>	Melldala trädgård har ett upplag av täckbark som måste täckas.	
<i>7§ Markarbeten a) Större pålnings-, sprängnings-, och schaktnings-, och grävningsarbeten är tillståndspliktigt i hela vattenskyddsområdet</i>	kostnad för tillstånd samt att MÖS kan sätta villkor för utförande av arbetet med hänsyn till exempelvis geologiska förhållanden just där man ska gräva.	Ingen reglering i nuvarande föreskrifter för Melldala. Begränsning idag för hur djupt man får gräva inom Aspö skyddsområde. Påverkar exempelvis byggandet av Frostaliden där man måste söka tillstånd och MÖS därmed kan sätta villkor för arbetet
<i>a) Borrning i jord och berg är förbjuden i primär zon och tillståndspliktigt i sekundär zon</i>	kostnad för tillstånd samt att MÖS kan sätta villkor för utförande.	Ingen reglering i nuvarande. Kravet är i enlighet med allmänna råden till 7 kap 22§ Miljöbalken föreskrifter.
<i>a) Materialtäkt, liksom husbehovstäkt, är förbjuden i hela vattenskyddsområdet</i>		I befintliga skyddsföreskrifter finns begränsningar för hur djupt man får gräva. Kravet är i enlighet med allmänna råden till 7 kap 22§ Miljöbalken.
<i>a) Utfyllnad med massor som medför risk för förorening av grundvatten är förbjuden i hela vattenskyddsområdet</i>		Motsvarande krav finns i nuvarande föreskrifter.
<i>8§ Anläggningar för utvinning av energi eller uttag av vatten a, b, c) nya anläggningar är förbjudna i primär zon och kräver tillstånd i sekundär zon. Befintliga anläggningar kräver tillstånd vid utökning. Bergvärmebrunnar är för Aspö även förbjudna inom sekundär zon.</i>	Innebär en kostnad för tillstånd samt att MÖS kan sätta villkor för utförande. En fastighetsägare inom det utökade skyddsområdet för Aspö har lämnat synpunkt och ersättningskrav för förlorat värde på fastigheten när valmöjligheterna för uppvärmning ytterligare begränsas (tidigare ställda krav på direktverkade el).	Att sätta förbud för bergvärme inom sekundär zon på Billingsluttningen är motiverat utifrån de speciella geologiska förhållanden som finns på Billingen där det grundvatten vi tar upp vid Aspö är känsligt för att ovanliggande jordartslager borrar igenom. Kravet är i övrigt i enlighet med allmänna råden till 7 kap 22§ Miljöbalken.
<i>9§ Vägar a) Spridning av vägsalt vid andra</i>	Melldala trädgård framhöll i sina synpunkter att man upplevde en detaljreglering genom förbudet	. Förbudet finns inte med handbok eller allmänna råd.

[Skriv text]

<p><i>förhållanden än vid halka är förbjuden i hela vattenskyddsområdet</i></p> <p><i>b) Användning av spillolja, eller därmed liknande produkter, som dammbindningsmedel, är förbjudet i hela vattenskyddsområdet.</i></p>	<p>att sprida vägsalt för dammbindning.</p>	
<p><i>a) Upplag av vägsalt, asfalt och oljegrus är förbjudet i hela vattenskyddsområdet</i></p>	<p>Inga kända upplag inom områdena idag.</p>	<p>Kravet är i enlighet med allmänna råden till 7 kap 22§ Miljöbalken</p>
<p><i>10§ Melldala, 11§ Aspö, Fordonstvätt är förbjuden, utom i därför anpassade anläggningar, i hela vattenskyddsområdet</i></p>		<p>Därför anpassad anläggning behöver specificeras.</p>
<p><i>10§ Aspö, Genomgående transport av farligt gods är förbjudet</i></p>	<p>Skanska kör 2-3 transporter eldningsolja per vecka. Dessa måste ledas om annan väg.</p>	<p>OBS! Inte kommunen som beslutar om förbud utan ansökan måste göras hos Länsstyrelsen.</p>
<p><i>11§ Aspö Uppställning och återkommande parkering av arbetsfordon, arbetsmaskiner, tunga fordon och stationära förbränningsmotorer får ej ske utan anmälan till den kommunala nämnden för miljöfrågor</i></p>		<p>Inga regler idag. MÖS vill att föreskriften skall vara kvar.</p>

[Skriv text]

Konsekvensanalys av nya gränsdragningar

Melldala

För karta över nuvarande och föreslagen utbredning se bilaga 1.

Primär zon

Primär zon blir större än tidigare inre zon. Förändringen sker framförallt söderut vilket innebär att en större del av Melldala trädgårds fastighet hamnar inom primär zon än tidigare. Den nordvästra delen av den inre zonen hamnar i det nya förslaget i den sekundära zonen. I det nya förslaget får även Melldala 15:1 en del inom den primära zonen.

Sekundär zon

Den nya utbredningen av sekundär zon, tidigare yttre zon, innebär en utvidgning söderut och västerut så stugområdet vid Lången hamnar inom sekundär zon. Området har redan anslutits till kommunalt avlopp. Melldala 3:8, Timmersdala 5:18, Timmersdala 5:2 och Timmersdala 5:27 har tidigare inte varit inom vattenskyddsområdet och hamnar inom sekundär zon.

Grustakten på fastigheterna Bäckedalen 20:1 och Timmersdala 5:2 får ännu mindre möjligheter att utöva sin verksamhet.

Aspö

Primär zon

Primär zon omfattar befintligt vattenskyddsområde undantaget området kring Billingehov och södra delarna av Lillegårdens idrottsplats.

Sekundär zon

Sekundär zon avgränsas i söder av Lillegårdsrondellen och följer Vadsboleden upp till Karstorpsrondellen, vidare längs Karstorpsvägen och inkluderar österut även Ulveket. Detta innebär att områdena Frostakällan, Frostaliden, Aspö gård, Aspö koloniområde, Volvos friluftsområde och koloniområde, Karstorps konferensanläggning, Ulveket och Vallingsbergsvägen hamnar inom sekundär zon.

[Skriv text]

I och med att bostadsområdena hamnar i sekundär zon blir det förbud för energiborrning. Delar av Ulveket byggdes under 70-talet och har idag direktverkande el för uppvärmning och förbudet begränsar alternativen för uppvärmning vilket också framförts under samrådet.

[Skriv text]

Samrådsprocessen

Ärendet skickades först på remiss till PBLF, NSE, Miljöförvaltningen Östra Skaraborg och Länsstyrelsen Västragötalands län.

Därefter fick alla boende och verksamheter inom områdena, Trafikverket, SGU, Skogsstyrelsen och LRF (för Melldala), materialet för samråd 2 maj till 19 juni. En utställning hölls under samma period. Utställningen var bemannad vid ett tillfälle 18 maj 15-18:30. Materialet fanns även på hemsidan.

I brevet som skickades ut stod bla:

Vad händer sedan? När samrådsperioden avslutats kommer inkomna synpunkter att beaktas. Kommunfullmäktige i Skövde kommer sedan att fastställa vattenskyddsområdet. Beslutet kommer därefter att kungöras.

I informationsbladet för samrådet stod:

Kan jag påverka arbetsprocessen eller utformningen av skyddet innan det fastställs? Ja, syftet med samrådsprocessen är att de som på något sätt berörs av vattenskyddsområdet ska få möjlighet att lämna synpunkter på förslaget. Skyddsbehovet ensamt är dock i slutändan avgörande för vilket innehåll skyddsföreskrifterna skall ha.

Vad händer nu? De synpunkter som skriftligen har kommit in till kommunen under samrådet kommer att beaktas. Detta kan medföra att revideringar genomförs, men skyddsbehovet är avgörande för vattenskyddsområdets avgränsning och för restriktionsnivån i skyddsföreskrifterna.

Här följer ett urval av synpunkter från första remissrundan:

Miljösamverkan östra Skaraborg

Yttrande: Nämnden bedömer att de inskränkningar förknippade som skyddsområdet och skyddsföreskrifterna kan medföra för enskildas rätt att använda mark och vatten är motiverade för att syftet med vattenskyddsområdena ska uppnås. Nämnden tillstryker förslaget och har inget att erinra.

[Skriv text]

Länsstyrelsen i Västar Götalands län

§ 4 Växtnäringsämnen och mikrobiella föroreningar

Yttrande: Är gränsen för två djurenheter anpassat till något regelverk? Det vore intressant med motivering till föreskriften beträffande djurtätheten. Lantbruk med stora djurbesättningar har så mycket mark så att djurtätheten blir lägre än så. Länsstyrelsen förordar att föreskriften tas bort i Aspö vattenskyddsområde.

Kommentar: Gränsen två djurenheter är inte anpassat till något regelverk. Den är utformad för att förhindra för hård betesbelastning nära vattentäkterna. I anslutning till Aspö vattentäkt finns mark som periodvis har nyttjats för bete. Föreskriften bör vara kvar inom båda vattenskyddsområdena.

§ 5 Avloppsanläggningar

Yttrande: Det är bättre att skriva "att befintliga anläggningar ska uppfylla hög skyddsnivå med avseende på smittskydd". I dag står att befintliga anläggningar ska uppfylla miljöbalkens krav. Miljöbalken är dock inte tydligt i detta fall.

Kommentar: Skyddsföreskrifterna revideras enligt länsstyrelsens förslag. Ny skrivning (ex primär skyddszon):

Nyetablering av anläggning för utsläpp av hushållspillvatten eller annat avloppsvatten i mark, diken eller vattenområde är **förbjuden**. Befintliga anläggningar ska uppfylla hög skyddsnivå med avseende på smittskydd.

§ 6 Upplag och deponier

Yttrande: Länsstyrelsen förordar kommunen att sätta en lägsta nivå för vilka timmerupplag som man vill pröva. Tillfälliga upplag från avverkning på fastighetsnivå i väntan på borttransport utgör en liten risk för vattentäkten. Skogsbruk utgör inte en betydande andel av markanvändningen inom de båda vattenskyddsområdena.

Kommentar: Restriktion mot tillfälliga upplag av timmer m.m. tas bort ur föreskrifterna. Den nya skrivningen för både primär och sekundär skyddszon blir:

Permanent upplag av timmer, bark, flisspån eller liknande utan tät täckning är förbjudet.

§ 10 Transporter

Yttrande: Föreskriften förefaller onödig eftersom det redan i dag är förbjudet med farligtgodstransporter på väg 2747 vid Melldala vattentäkt. Vid Aspö tillåter inte vägnätet tunga transporter.

Kommentar: Föreskriften tas bort i Melldala vattenskyddsområde eftersom farligtgodstransporter på väg 2747 redan är förbjudna. Den behålls i Aspö vattenskyddsområde för att reglera transporter på Karstorpsvägen.

[Skriv text]

§ 11 Övrigt – uppställning av fordon

Yttrande: Det är svårt att se motivet till föreskriften. I båda områdena finns enbart små vägar med lite trafik. Maskiner inom lantbruk inom Melldala vattenskyddsområde torde vara de enda som omfattas av skyddsföreskriften. För fordon uppställda på egna gårdsplanen är risken för sabotage och slangning liten jämfört med i en tätort. Vill kommunen ändå införa bestämmelsen bör det tydligt framgå vilka risker man ser, i vilken omfattning uppställning sker och hur efterlevnad av föreskriften följs upp. Miljökontoret har inte befogenhet att ingripa på det allmänna vägnätet.

Kommentar: Skyddsföreskriften tas bort inom Melldala vattenskyddsområde enligt länsstyrelsens resonemang ovan. Inom Aspö vattenskyddsområde finns flera möjliga parkeringar som skulle kunna användas för uppställning av fordon och här är det därför relevant att ha kvar skyddsföreskriften. Uppföljning av efterlevnad är alltid svårt, men ett första steg är att sätta upp informationsskyltar om vad som gäller vid möjliga parkeringsytor.

Här följer ett urval av synpunkter och bemötanden från samrådet:

3. Melldala Trädgård

Synpunkter: Örjan och Majvor på Melldala Trädgård är oroliga för den primära skyddszonens utvidgning söder ut. Större delen av fastigheten Melldala 5:6 är utarrenderad och där odlas gräs p.g.a. svårigheten att bedriva konventionellt jordbruk enligt befintligt vattenskyddsområde. Med utökning av primär skyddszon och med nya skyddsföreskrifter blir det omöjligt att plöja upp vallen och så säd eftersom det blir svårt att gödsla med stallgödsel och omöjligt att använda bekämpningsmedel. En konsekvens av ständig vall blir förökning av maskros. Melldala trädgårds odling sker i dag enbart i kruka och i substrat med långtidsverkande gödsel. Bekämpningsmedel används vid behov. Utvidgning av primär skyddszon omöjliggör en framtida expansion. Man kan söka tillstånd, men får man tillstånd och för hur lång tid?

Bemötande: Den primära skyddszonen är utformad utifrån en beräknad strömningstid på 100 dygn i grundvattenzonen enligt Naturvårdsverkets handbok om vattenskyddsområden. Den inre skyddszonen för det befintliga vattenskyddsområdet är något mindre i riktning söder ut trots att tillströmningen av grundvatten sker söder ifrån. Befintlig inre skyddszon bedöms därför inte ha tillräcklig utbredning. Enlig "normalskyddsföreskrifterna" i Naturvårdsverkets allmänna råd 2003:16 är hantering av bekämpningsmedel förbjuden i primär skyddszon och yrkesmässig hantering av bekämpningsmedel tillståndspliktig i sekundär skyddszon. I dag är yrkesmässig användning av bekämpningsmedel tillståndspliktig i hela det befintliga vattenskyddsområdet enligt SNFS 1997:2. Tillståndsplikt innebär att utgångspunkten är att tillstånd ska ges. Ett tillstånd kan dock bli förknippat med vissa villkor. Avsikten är att anpassa tillståndens varaktighet efter verksamheten, d.v.s. över en längre tidsperiod. Vissa tillstånd kan komma att gälla tills vidare.

4. Birgitta Carlander, Karlfors 1

Inledningsvis hänvisas till handlingar som inkommit till Skövde kommun från tidigare handläggning av vattentäkten i Melldala. Dessa handlingar är fortfarande relevanta i sakfrågan och Birgitta Carlander utgår från att dessa går igenom.

[Skriv text]

Synpunkt: Skyddsföreskrifterna är otydliga vad det gäller djurenheter. Är det antalet djurenheter som vistas på området eller gäller det stallar som är relaterade till brukare av marken? Eller avses gödselmängden?

Bemötande: Krav på anmälan för djurhållning tas bort med hänvisning till befintlig lagstiftning SJVFS 2011:55.

Synpunkt: Kommer det att vara tillåtet att sprida kompost från djurströbäddar inom området och hur är det med släpslangspredning? Det är stor skillnad på hur olika gödselmedel används.

Bemötande: Kompost från djurströbäddar är att jämföras med organisk fastgödsel och spridning av denna kommer att vara tillståndspliktig. Det som sprids med släpslangspredning är urin och kommer att vara förbjudet i primär skyddszon och tillståndspliktigt i sekundär skyddszon.

Synpunkt: Hur ska jorden i den primära zonen kunna brukas när det inte är tillåtet att tillföra näring?

Bemötande: Spridning av organiskt flytgödsel och urin är förbjudet, men organisk spridning av fastgödsel är tillåtet med tillstånd.

Synpunkt: Vad menas med yrkesmässig spridning av gödsel? Är inte all spridning yrkesmässig? Kan fritidslantbrukare sprida gödsel hur de vill?

Bemötande: Enligt skatteverkets definition har en yrkesmässig verksamhet en viss omfattning och varaktighet, ett fastställbart vinstsyfte och är av varaktig karaktär där kravet på vinstsyfte markerar gränsdragningen mot hobbyverksamhet. Föreskriften följer Naturvårdsverkets allmänna råd 2003:16 där det endast är yrkesmässig hantering av växtnäringsämnen som regleras.

2. LRF:s kommungrupp Skövde

§3 Bekämpningsmedel

Synpunkt: Det är viktigt att tillståndsprövningen sker på ett korrekt sätt och att tillstånden är långvariga för att minska den administrativa bördan.

Bemötande: Avsikten är att anpassa tillståndens varaktighet efter verksamheten, d.v.s. över en längre tidsperiod, t.ex. en växtföljd. Vissa tillstånd kan komma att gälla tills vidare så länge verksamheten inte förändras.

§4 Växtnäring

Synpunkt: Det är inte rimligt att förbjuda eller kräva tillstånd för hantering av växtnäringsämnen. Hantering av växtnäringsämnen har en omfattande reglering i befintlig lagstiftning. Skövde ligger inom känsligt område och har en mer omfattande lagstiftning.

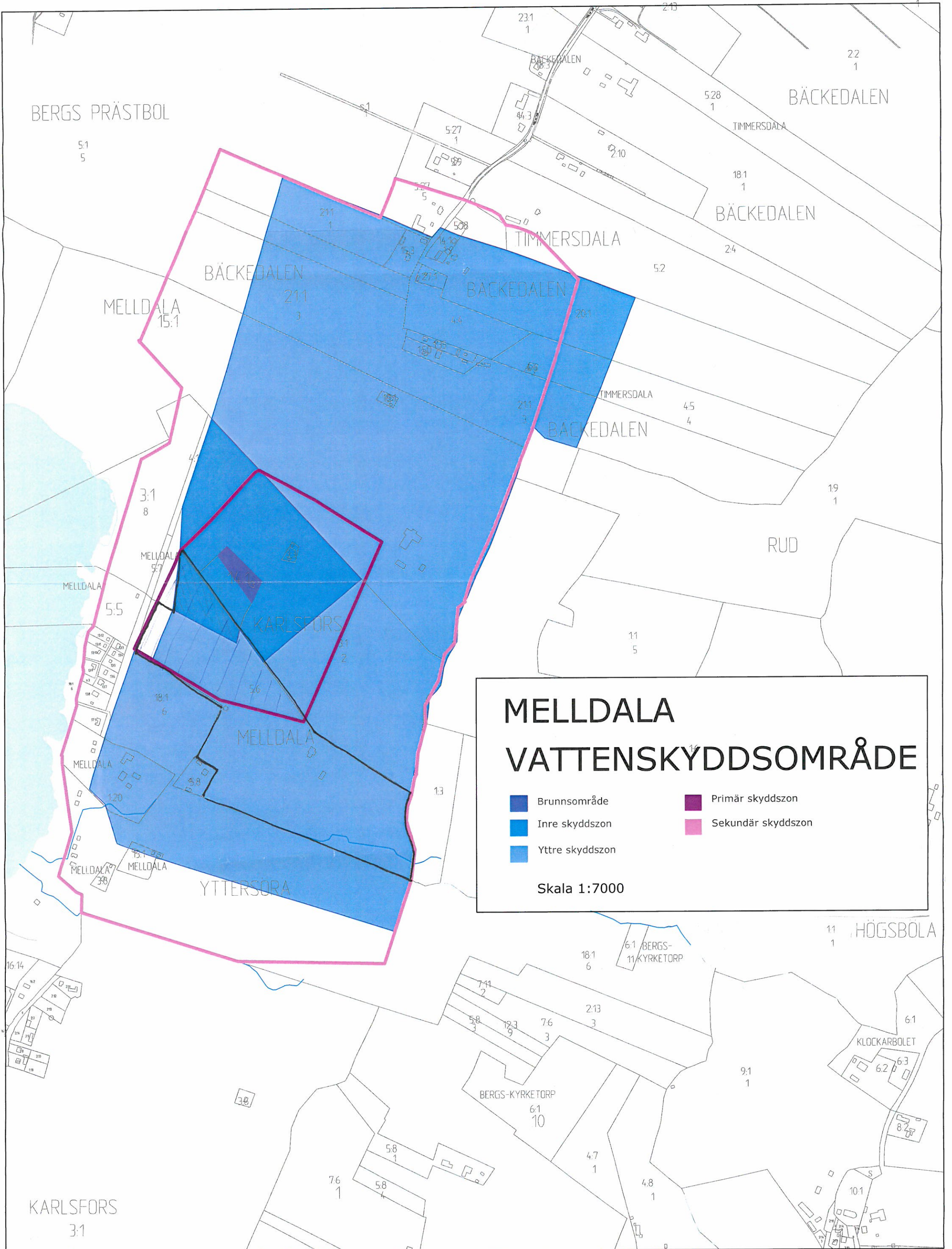
[Skriv text]

Bemötande: Befintlig lagstiftning är inte utformad för att specifikt skydda råvattnet. Skyddsföreskrifterna gäller samtida och framtida verksamhetsutövning och ger möjlighet för tillståndsprövning i varje enskilt fall.

Synpunkt: Krav på anmälan för djurhållning av mer än två djurenheter per hektar är obefogad eftersom det regleras i befintlig lagstiftning SJVFS 2011:55.

Bemötande: Gränsen två djurenheter är inte anpassat till något regelverk. Den är utformad för att förhindra för hård betesbelastning nära vattentäckerna.

MELLDALA VATTENSKYDDSSOMRÅDE

 Brunnsområde	 Primär skyddszon
 Inre skyddszon	 Sekundär skyddszon
 Yttre skyddszon	

Skala 1:7000

Kommunfullmäktige

Rapporter om gynnande beslut om bistånd som inte har verkställts, kvartal 4 2014

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar lägga rapporterna till handlingarna.

Bakgrund

Theres Sahlström (M) ordförande för vård- och omsorgsnämnden redogör för rapporten avseende omvårdnadsverksamheten.

Gynnande beslut som inte verkställts inom tre månader enligt Socialtjänstlagen 16 kap. § 6 F-h: antal 7

Gynnande beslut som inte verkställts inom tre månader enligt Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade § 28 F-g: antal 12

Elisabeth Svalefelt (M) ordförande för socialnämnden redogör för rapporten avseende socialnämndens verksamhet.

Gynnande beslut som inte verkställts inom tre månader enligt Socialtjänstlagen 16 kap. § 6 F-h: antal 2

Handlingar

Vård- och omsorgsnämndens kvartalsrapport Q4 2014

Socialnämndens kvartalsrapport Q4 2014

Delges

Vård- och omsorgsnämnden

Socialnämnden

Sektor styrning och verksamhetsstöd

Anette Nilsson

Rapporteringskyldighet enligt Socialtjänstlagen 16 kap. § 6 f – h och enligt LSS (lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade) § 28 f - g.

Rapportering av gynnande biståndsbeslut enligt 4 kapitlet 1 § socialtjänstlagen och enligt LSS som ej verkställts inom tre månader från dagen för beslutet. Rapporten gäller även beslut som inte verkställts på nytt efter det att verkställigheten avbrutits. (Statistikrapport till kommunfullmäktige).

Period: 2014-10-01—2014-12-31

	Antal	
Gynnande beslut som ej verkställts inom tre månader enligt Sol	7	
Typ av beslut:		Antal dagar från beslut:
särskilt boende	7*	156, 135, 130, 122, 113, 111, 103.
Kvinnor	6	
Män	1	

*Av dessa har 4 beslut verkställts inom perioden.

	Antal	
Gynnande beslut som ej verkställts inom tre månader enligt LSS	12	
Typ av beslut:		Antal dagar från beslut:
Kontaktperson, avbrott	6*	245, 214, 214, 153, 123, 122
Korttidsvistelse	1**	121
Ledsagarservice	2	208, 122
Avlösarservice i hemmet	1	113
Bostad med särskild service	2	184, 184
Kvinnor	3	
Män	9	

*Av dessa har 2 beslut verkställts under perioden.

**Beslutet verkställt under perioden.

SEKTOR VÅRD OCH OMSORG

Mary Green

Planeringsledare äldreomsorg

Kvartalsrapport

Förvaltningsval och rapportörsuppgifter

Uppgifter om rapportören

Förnamn	Camilla
Efternamn	Ragnarsson
Telefon	+46 500-497425
E-postadress	camilla.ragnarsson@skovde.se

Val av förvaltning och verksamhetsområden

Förvaltning	Socialförvaltningen Skövde
-------------	----------------------------

Nämndens rapport

Rapporteringen avser följande kvartal

Val av år och kvartal	2014
Val av år och kvartal	1/10-31/12

Finns gynnande beslut som inte verkställts inom 3 månader från beslutsdatum?

SoL ÄO, äldreomsorg	☐ Ja ☒ Nej
SoL OF, omsorg om personer med funktionsnedsättning	☒ Ja ☐ Nej
SoL IFO, individ- och familjeomsorg	☐ Ja ☒ Nej
LSS OF, omsorg om personer med funktionsnedsättning	☐ Ja ☒ Nej

Finns avbrott i verkställighet där biståndet inte åter verkställts inom 3 månader från datum för avbrott?

SoL ÄO, äldreomsorg	☐ Ja ☒ Nej
SoL OF, omsorg om personer med funktionsnedsättning	☐ Ja ☒ Nej
SoL IFO, individ- och familjeomsorg	☐ Ja ☒ Nej
LSS OF, omsorger om personer med funktionsnedsättning	☐ Ja ☒ Nej

Personuppgiftslagen

Jag har granskat ovanstående uppgifter och bekräftar att dessa är riktiga. Jag samtycker samtidigt till automatiserad behandling av lämnade uppgifter enligt [personuppgiftslagen \(1998:204\)](#), PuL.

Blankettinformation

Nummer
1419260524482

Inskickat
2014-12-22 16:03:05

Signering

Datum

Namnförtydligande

Underskrift

Socialförvaltningen

Handläggare
Camilla Ragnarsson

Datum
141223
Ert datum

Beteckning
Er beteckning

Statistikrapport, 2014 kvartal 4

Rapporteringskyldighet enligt 16 kap, 6 § F-h, Socialtjänstlagen (SoL)

Gynnande beslut enligt Socialtjänstlagen som ej verkställts inom tre månader från dagen för beslutet skall rapporteras enligt 16 kap 6 § F-h SoL. Rapporteringen gäller även beslut som ej verkställts på nytt efter att verkställighet avbrutits. Rapporteringen sker till Inspektionen för vård och omsorg (IVO).

Socialförvaltningen har för fjärde kvartalet 2014 rapporterat två individuallapporter till IVO. Båda ärendena tillhör verksamhetsområdet; Omsorger om personer funktionsnedsättning och gäller beslut enligt SoL.

Ett ärende rapporterades första gången under kvartal 1 2014, det biståndet är ännu ej verkställt. Individrapporten gäller en man som beviljats biståndet permanent boende. Det har fram till kvartalets sista dag passerat 378 dagar från 131218 då det gynnade beslutet fattades.

Den andra individuallapporten var en rapportering som även slutrapporterades under kvartal 4. Individrapporten gällde en man som beviljats biståndet kontaktperson. 141217 meddelande mannen att han ej längre önskar det beviljade biståndet, det hade då passerat 93 dagar från 140915, dagen då det gynnande beslutet fattades.

SOCIALFÖRVALTNINGEN

Camilla Ragnarsson
Socialsekreterare

Valnämnden
Kommunfullmäktige, för kännedom

Granskning av valnämnden

Vi har tillsammans med våra sakkunniga biträden från PwC genomfört en granskning av valnämnden. Granskningen har gjorts mot bakgrund av att det under år 2014 genomförts två val. Vårt granskningsresultat sammanfattas i detta PM.

Vår övergripande revisionsfråga är om valnämnden säkerställer att genomförande av val sker på ett ändamålsenligt och tillförlitligt sätt.

Kommunen är lokal valmyndighet och har ett tydligt ansvar när det gäller genomförande av allmänna val, val till Europaparlamentet och vid folkomröstningar. Kommunens valnämnd ansvarar för att det finns utbildade röstmottagare för förtidsröstning och i vallokal på valdagen. Vidare ansvarar de för att det finns vallokaler som är tillgängliga för alla. De ansvarar även för den preliminära rösträkningen under valnatten och onsdagen efter valdagen. Valnämnden har också att förtidigt följa upp och föreslå eventuella förändringar i kommunens indelning i valdistrikt.

I granskningen har protokoll och andra relevanta handlingar samt den ekonomiska redovisningen för nämnden granskats. Ett dialogmöte med valnämndens ordförande och vice ordförande har hållits och frågor har besvarats av ansvarig tjänsteman för valorganisationen. Därutöver har revisionens enskilda ledamöter i samband med besök i vallokaler den 14 september gjort vissa kontroller vad avser vallokalens utformning, tillgänglighet mm.

För att genomföra val har valnämnden en budget som för år 2014 uppgår till ca 2 mnkr. Utfallet, enligt uppgifter ur ekonomisystemet, redovisar nettokostnader på knappt 2,2 mnkr.

Valmyndigheten lämnar olika direktiv till valnämnderna inför valen, som t.ex när material ska beställas, vilka blir styrande för verksamheten. De utformar också handböcker och annat utbildningsmaterial som i hög grad också är vägledande och styr valnämndens arbete. Det finns också ett reglemente för nämnden som fastställdes av kommunfullmäktige 20120924. Någon delegationsordning finns däremot inte utan beslut fattas på nämndens sammanträden. Besluten är inte många men vi bedömer ändå att det kan finnas skäl för nämnden att ta fram en delegationsordning som ger möjlighet till en effektiv beslutsprocess när så behövs.

Att genomföra val innebär en mängd förberedelser och processer under och efter valdagen. Vi noterar med tillfredsställelse att det finns dokumenterade processer som säkerställer att genomförandet sker på ett bra och effektivt sätt samt minskar sårbarheten vid personalbyten och underlättar på så sätt arbetet vid kommande val.

Vad gäller utvärdering av förberedelser och själva genomförandet så har detta gjorts till viss del där synpunkter inhämtats från en del röstmottagare vilket också framgår i valnämndens enkätsvar till valmyndigheten. Detta är bra men skulle enligt vår uppfattning kunna göras på ett mer systematiskt sätt och omfatta alla valfunktionärer.

Valorganisationen har upprättat en dagbok över händelser på valdagen den 14 september, vilket vi ser som mycket positivt och som ger ett bra underlag för att analysera och dra lärdom inför kommande val. Nämnden har haft tre protokollförda sammanträden varav det sista 20140814 dvs en månad innan valet. Valnämnden har således inte som nämnd sammanfattat och utvärderat sitt arbete vilket vi menar att man borde gjort som ansvarig för verksamheten.

I de kontroller av tillgänglighet mm som genomförts av revisorerna i samband med besök i vallokaler på valdagen den 14 september framkommer att det i allt väsentligt fungerat bra.

Vår samlade bedömning är att valnämnden tillsett att förtidsröstning och röstning på valdagen skett på ett tillförlitligt och ändamålsenligt sätt.

Vi vill dock rekommendera att

- nämnden fastställer en delegationsordning som ger möjlighet till en effektivare beslutsprocess när så behövs.
- nämnden ytterligare förbättrar utvärderingen av valets förberedelser och genomförande genom att valfunktionärers erfarenheter, upplevelser och iakttagelser tas till vara på ett något mer systematiskt sätt.
- valnämnden tar ett tydligare och mer formellt ansvar för utvärdering av det genomförda arbetet och med det som underlag prövar noterade förbättringsområden.

Vi överlämnar härmed vårt granskningsresultat till Valnämnden. Vi kommer vid lämpligt tillfälle att följa upp resultatet av vår granskning.

För Skövde kommuns revisorer

Leif Eriksson
ordförande

Stig Larsson
vice ordförande